

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ**

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

**ΤΜΗΜΑ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ
(ΧΡΗΜ.ΕΛ)**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ

**Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ
ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΚΑΙ Η ΕΛΛΑΔΑ.**

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ**

**ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ
ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ ΑΔΑΜΑΝΤΙΑ**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ, ΜΑΡΤΙΟΣ 2005.

**Η Εργασία αφιερώνεται
Στους Γονείς μου Χρήστο & Κατίνα Μπακογιάννη,
τους καθηγητές μου & την κ. Άννα Λαπαναίτη.**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	<u>ΣΕΛΙΔΑ.</u>
<u>ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.</u>	4
<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ.</u>	5 – 6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.: ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

1.1.Ιστορική Αναδρομή.	7 – 8
1.2.Ορισμός των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.	8 – 9
1.3.Κριτήρια για τον ορισμό των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.	9
1.3.1.Ποσοτικά Κριτήρια.....	9 – 11
1.3.2.Ποιοτικά Κριτήρια.	11 – 13
1.4.Χαρακτηριστικά γνωρίσματα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.....	13 – 14
1.5.Πλεονεκτήματα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.....	14 – 15
1.6.Μειονεκτήματα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.....	15 – 16
1.7.Διάφορες Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη χώρα μας.....	17
1.8.Σπουδαιότητα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.	17 – 18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 .:Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

2.1.Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στη χώρα μας.	19 - 21
2.2.Η Συμβολή και ο ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Οικονομία.	21 – 22
2.3.Ο Ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Παραγωγή.....	22
2.4.Ο Ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην διαδικασία διαθέσεων Προϊόντων.....	22 – 23
2.5.Ο Ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στις Εξαγωγές.....	23 – 24
2.6.Ο Ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην εξασφάλιση του ελεύθερου ανταγωνισμού.	25
2.7.Ο Ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Περιφερειακή Πολιτική για την εξασφάλιση δίκαιης κατανομής του Εθνικού Εισοδήματος.....	25 – 26

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 .: Η ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ .

3.1.Η θέση της Μικρομεσαίας Επιχείρησης στην Ευρώπη.....	27 – 28
3.2.Το Επιχειρηματικό πνεύμα στην Ευρώπη.	28
3.2.1.Προκλήσεις και προτάσεις για την αύξηση του αριθμού επιχειρηματιών, της ανάπτυξης των επιχειρήσεων και της αναγνώρισης του επιχειρηματικού πνεύματος.....	29 – 31

3.2.2. Προοπτικές,	31
3.3.Ενθάρρυνση της καινοτομίας και του επιχειρηματικού πνεύματος,31-33	
3.4.Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στην ανταγωνιστικότητα.....	33 – 34
3.5.Η διδασκαλία της επιχειρηματικότητας: ο ρόλος της εκπαίδευσης και της κατάρτισης,	34 – 35
3.6.Η δημιουργία επιχειρηματικής κουλτούρας στις υποψήφιες χώρες	36-37

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

4.1 Ιστορική Αναδρομή.....	38 - 39
4.2 Το πλαίσιο, οι στόχοι και οι μέθοδοι στρατηγικής της ευρωπαϊκής πολιτικής,	39 – 41
4.3Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στην πρώτη γραμμή όλων των κοινοτικών πολιτικών.....	42 – 43
4.3.1.Προτεραιότητα στις Μικρές Επιχειρήσεις σε μια Ευρώπη που διευρύνεται.....	43 – 44
4.3.2. Πολιτικές και μέτρα της επιτροπής για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.....	44 – 49
4.4.Η Ευρώπη πρέπει να αφουγκράζεται με μεγαλύτερη προσοχή τις μικρές επιχειρήσεις.....	50 – 51

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 : ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

5.1 Προβλήματα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.....	52
5.1.1 Προβλήματα που οφείλονται στο εσωτερικό περιβάλλον.....	53
5.1.2 Προβλήματα που οφείλονται στο εξωτερικό περιβάλλον.....	53 – 54
5.1.3 Αιτίες Αποτυχιών των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.....	55
5.2 Προβλήματα Ευρωπαϊκών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.....	55 – 56
5.3 Μέτρα για την επίλυση των Προβλημάτων των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.....	56 – 60

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 : Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

6.1Το πρόβλημα της χρηματοδότησης των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων.....	61 – 63
6.2Κυβερνητική πολιτική και χρηματοδότηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.....	63 – 64
6.3 Το Πιστωτικό πρόβλημα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.....	64 - 65
6.4Μέτρα αντιμετώπισης του προβλήματος της χρηματοδότησης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.....	65 - 68

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	69 - 71
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	72 – 73
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	74 - 84

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.

BEST = (Ειδική Ομάδα για την απλούστευση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος) (Business Environment Simplification Task Force)

Ε.Ε. = Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ε.Ε. = Ετερόρρυθμη Εταιρία

Ε.Κ. = Ευρωπαϊκή Κοινότητα

Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ = Ο Ελληνικός Οργανισμός Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων & χειροτεχνίας.

Ε.Π.Ε = Εταιρία περιορισμένης ευθύνης

(ΕΤΕ) = Ευρωπαϊκό ταμείο Επενδύσεων

ΚΠΣ = ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Μ.Μ.Ε η **Μ.μ.Ε** = Μικρομεσαία Επιχείρηση

Ο.Ε. = Ομόρρυθμη Εταιρία.

ΠΜΕ = Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις.

Τ.Π.Ε = Τεχνολογίες Πληροφόρησης και Επικοινωνίας

Φ.Π.Α = Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Το αντικείμενο της παρούσας εργασίας, είναι η Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη στήριξη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων & η Ελλάδα. Η επιλογή της εργασίας μου έγινε με σκοπό να μάθω πως αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση και το Ελληνικό Κράτος τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που μελλοντικά θα ήθελα να ασχοληθώ με οποιονδήποτε τρόπο βάσει των γνώσεων που έχω αποκτήσει και ακόμα περισσότερο γιατί η οικογένεια μου βρίσκεται μέσα σε αυτό το επαγγελματικό τομέα.

Η εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας που αναπτύσσω παρακάτω έγινε για να αποκτήσω μια επιπλέον γνώση και εμπειρία και όχι για την απόκτηση μόνο του πτυχίου γι' αυτό θα προσπαθήσω να αποδώσω όσο κατά το δυνατό καλύτερα. Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά γενικότερα για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις πότε δημιουργήθηκαν, τι ορίζουμε σαν Μικρομεσαία Επιχείρηση, ποια τα Κριτήρια για τον ορισμό των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, τα Ποσοτικά Κριτήρια & τα Ποιοτικά Κριτήρια, τα Χαρακτηριστικά γνωρίσματα, τα Πλεονεκτήματα, τα Μειονεκτήματα, τις Διάφορες Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη χώρα μας και τη Σπουδαιότητα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στο Ρόλο των Ελληνικών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και η συμβολή στην Ελληνική Οικονομία, πως είναι οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στη χώρα μας, η Συμβολή και ο ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Οικονομία, πως είναι ο Ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Παραγωγή, στην διαδικασία διαθέσεων Προϊόντων, στις Εξαγωγές, στην εξασφάλιση του ελεύθερου ανταγωνισμού, στην Περιφερειακή Πολιτική για την εξασφάλιση δίκαιης κατανομής του Εθνικού Εισοδήματος.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στη θέση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η Επιχειρηματικότητα της η διαπίστωση της αυξήσεως της σημασίας των επιχειρήσεων αυτών στο σύνολο της κάθε οικονομίας αποτελεί διεθνές φαινόμενο. Συνέπεια της, σε διεθνή κλίμακα διαπιστώσεως αυτής, είναι ότι οι κυβερνήσεις λαμβάνουν περισσότερα μέτρα στην τόνωση της επιχειρηματικότητας των χωρών δημιουργώντας φυτώρια αναπτύξεως επιχειρηματικού πνεύματος κυρίως στους νέους.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης πότε αρχίζει πιο το πλαίσιο, οι στόχοι και οι μέθοδοι στρατηγικής της ευρωπαϊκής πολιτικής, ποια η πρώτη γραμμή όλων των κοινοτικών πολιτικών, ποια η Προτεραιότητα στις Μικρές Επιχειρήσεις σε μια Ευρώπη που διευρύνεται, ποιες οι Πολιτικές και μέτρα της επιτροπής για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και αν η Ευρώπη πρέπει να πληροφορείται με μεγαλύτερη προσοχή για τις μικρές επιχειρήσεις.

Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά για τα Προβλήματα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων που οφείλονται στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό περιβάλλον, τις Αιτίες Αποτυχιών των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, τα

Προβλήματα Ευρωπαϊκών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και τα Μέτρα για την επίλυση των Προβλημάτων των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Στο έκτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά για την αναγκαιότητα της Χρηματοδότηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, το πρόβλημα της χρηματοδότησης των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων, Κυβερνητική πολιτική και χρηματοδότηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, το Πιστωτικό πρόβλημα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και τα Μέτρα αντιμετώπισης του προβλήματος της χρηματοδότησης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Ακόμα θα ήθελα να αναφερθώ για το υλικό αντιμετώπισα κάποια δυσκολία αλλά αφού την ολοκλήρωσα την εργασία δεν χρειάζεται καθόλου να το αναφέρω και ίσως είναι λάθος και μόνο ή αναφορά.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω πρώτο τον καθηγητή και εισηγητή μου κ. Σπηλιόπουλο Οδυσσέα για την αμέριστη βοήθεια που έδειξε απέναντι μου με την εργασία και δεύτερο την οικογενειακή φίλη & καθηγήτρια κ. Άννα Λαπαναϊτή για τη δική της βοήθεια στην εργασία μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1, ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

1.1 Ιστορική Αναδρομή.

Η εμφάνιση των πρώτων μικρών επιχειρήσεων θα μπορούσε να συσχετισθεί και να τοποθετηθεί χρονολογικά, ταυτόχρονα με την ίδρυση των πρώτων οικισμών. Η ένταξη του απλού ανθρώπου σε μια ομάδα - πρώτη μορφή κοινωνίας - τροφοδότησης την ανάγκη εύρεσης μιας μόνιμης εργασίας.

Η ανακάλυψη των μετάλλων, η εποχή του χαλκού σε συνδυασμό με την εκπόνηση του τροχού στήριζαν τη χειροτεχνία τις συναλλαγές, το εμπόριο. Η χειροτεχνία που έκφρασε την ταυτότητα κάθε κοινωνικής ομάδας θέτει τις βάσεις της μετέπειτα βιοτεχνίας.

Η χειροτεχνία καλλιεργήθηκε συστηματικά με αποτέλεσμα τα λαμπρά κοσμήματα, τα κομψά βάζα - αμφορείς, τα λεπτά υφάσματα που κατασκευάζονται στην Αίγυπτο των Φαραώ και στο παλάτι της Κνωσού στην Κρήτη, λίγο αργότερα Εργαστήρια με ειδικευμένους τεχνίτες βρίσκονται εγκατεστημένα στο ισόγειο των παλατιών και δουλεύουν για την εξαγωγή των προϊόντων τους που ήταν περιζήτητα.

Περνώντας στα βυζαντινά χρόνια θαυμάζουμε την οργάνωση της βιομηχανίας η οποία στηρίζεται στο σύστημα των συντεχνιών για την προώθηση του μικρεμπορίου. Κάθε βιομηχανικός κλάδος σχημάτιζε συντεχνία, μερικές διαίρουνται σε υποσυντεχνίες. Οι συντεχνίες είχαν μεν πραγματικό μονοπώλιο, μα υπόκεινταν σε αυστηρό κρατικό έλεγχο σε θέματα οργάνωσης και κέρδους. Οι συντεχνίες εξασφάλιζαν προσιτές τιμές, ποιότητας προϊόντων και προλάμβανε τις κρίσεις υπερπαραγωγής. Η μακρά όμως χρονική τους διάρκεια εμπόδιζε την πρόοδο και εξέτρεφε τις καταχρήσεις.

Το σύστημα των συντεχνιών κατάφερνε να συνδυάζει το οικονομικό μονοπώλιο και την κρατική παρέμβαση, κάτι που δεν πέρασε απαρατήρητο. Δίκαια απεκάλεσαν το Βυζάντιο « παράδεισο του μονοπώλιο και των προνομίων».

Οι συντεχνίες έλαμψαν κατά το Μεσαίωνα. Η ανάγκη μαζικής παραγωγής προϊόντων και εύκολου κέρδους, παράλληλες με εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις διέλυσαν το θεσμό αυτών των αυστηρά «κλειστών» κοινωνιών. Οι συντεχνίες μααραζώνουν μα δεν εκλείπουν.

Το 16^ο και 17^ο αιώνα αντιμετωπίζει βαθιές οικονομικές μεταβολές στην Δυτική και Βόρεια Ευρώπη. Ακολουθεί η μετάβαση από τη φεουδαρχική στην Κεφαλαιοκρατική οικονομία.

Κατά το 18^ο αιώνα η αντίληψη του ελεύθερου συναγωνισμού στο εμπόριο εγκαινιάζει μια περίοδο σκληρού εμπορικού ανταγωνισμού που «βουλιάζει» οικονομικά τις όποιες υπάρχουσες μικρές βιοτεχνίες. Η

υπερπαραγωγή ή η υποπαραγωγή σε συνάρτηση με την κακή διαχείριση των δημοσίων οικονομικών προμηθύνουν μια έντονη οικονομική κρίση.

Στα τέλη του ίδιου αιώνα οι βιοτεχνίες αναδιοργανώνονται, δημιουργούνται νέοι κλάδοι, οι συντεχνίες παραχωρούν τη θέση τους σε ανοιχτές εταιρίες όπου επικρατεί το κεφάλαιο (νηματοουργία, υφαντουργία, μεταξουργία, ναυπηγική, βυρσοδεψία). Τα ελληνικά βιοτεχνικά κέντρα γνώρισαν σύντομα την παρακμή εξ' αιτίας του συναγωνισμού από τ' αντίστοιχα ευρωπαϊκά, εξ' αιτίας της ακρίβειας της ανεργίας, των τουρκικών αυθαιρεσιών και της γενικότερης κρίσης.

Ο 19^{ος} αιώνας παρέχει θέση και στα μικρά κεφάλαια, μα και στα μεγάλα που κυριαρχούν και δημιουργούν τις εταιρείες, συχνά μετοχικές. Αναπτύχθηκε το πιστωτικό σύστημα που χρηματοδότησε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Παρατηρούνται γενικά, τάσεις συγκεντρωτικές με σταδιακή καταστροφή της μικρής επιχείρησης και κυριαρχίας του κεφαλαίου και των εταιρειών.

Η πρωτόγονη μορφή Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στις συντεχνίες εξακολουθούν να επιβιώνουν ως τις αρχές του αιώνα μας. Οι λιγοστοί επιδέξιοι τεχνίτες πιστοί στις παραδόσεις ασκούν με μεράκι την τέχνη τους. Μια τέχνη μοναδική, γνήσια παραδοσιακή που καθορίζει την ταυτότητα του λαού τους.

Ο Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος επηρέασε και σημάδεψε το εμπόριο, ανακόπτοντας το ρυθμό ανάπτυξης τους σε πολλές χώρες.

Τις τελευταίες δεκαετίες, οι βιομηχανίες ξεφυτρώνουν παντού με ξέφρενο ρυθμό, αφού υπάρχει η δυνατότητα υποστήριξή τους από το ξένο κεφάλαιο. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις συνεχίζουν το ρόλο των συντεχνιών. Ένα ρόλο δύσκολο, σχεδόν αβάσταχτο μιας και έχουν να συναγωνιστούν το ξένο κεφάλαιο.

1.2 Ορισμός των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Μέσα στο στενό οικονομικό περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από ανεπάρκεια πρώτων υλών, πηγών ενέργειας, από την τεράστια τεχνολογική εξέλιξη και από την αυξανόμενη αμφισβήτηση του γιγαντισμού στην βιομηχανία, οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις έρχονται να παίξουν πρωτεύοντα ρόλο και να αποτελέσουν τον ακρογωνιαίο λίθο στην Οικονομία της κάθε χώρας. Χρησιμοποιούνται διάφοροι ορισμοί για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) στα πλαίσια των διαφόρων κοινοτικών δράσεων (του ανταγωνισμού, των διαρθρωτικών ταμείων, της έρευνας και ανάπτυξης, των δημοσίων συμβάσεων...). Αυτή η διαφοροποίηση θα μπορούσε να προκαλέσει αμφιβολίες στις δημόσιες αρχές ή ακόμη και προβληματισμούς στους ίδιους τους ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες. Επιπλέον, συνήθως σαν Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις θεωρούνταν οι επιχειρήσεις που απασχολούσαν μέχρι 50 εργαζόμενους, δηλαδή το 99,9% των επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στην Ελλάδα δεν υπάρχει νομική οριοθέτηση του χώρου των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, αυτό οφείλεται στην έλλειψη κάποιου συγκεκριμένου ενιαίου κριτηρίου και μέτρου που να χαρακτηρίζει μια επιχείρηση ως μικρομεσαία σε όλους τους κλάδους της οικονομίας. Με την

δημιουργία του EOMMEX στην Ελλάδα ο όρος Μικρομεσαία μεταποιητική επιχείρηση άρχισε να διαμορφώνεται σαν ευδόκιμος όρος των εκατοντάδων χιλιάδων επιχειρήσεων που δρουν αυτή την στιγμή στην χώρα. Σύμφωνα με την τελευταία εισήγηση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, στο άρθρο για την δανειοδότηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων αυτή που απασχολεί όχι πλέον 50 αλλά 100 εργαζόμενους.

Παραδοσιακά έχει επικρατήσει η αντίληψη με τον όρο Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις να θεωρούνται οι βιοτεχνικές επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις εντάσεως εργασίας. Το πλήθος τους, η εξελικτική τους μορφή, η ποικιλία τους, οι εφευρέσεις, οι καινοτομίες και η διείσδυση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων σε όλους τους τομείς παραγωγής αποτελούν το κύριο χαρακτηριστικό του ρόλου αλλά και της προσφοράς τους στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της κάθε χώρας.

Δεν θα ήταν εξωπραγματικό αν λεχθεί ότι ο ενιαίος τύπος μικρομεσαίας επιχείρησης δεν υπάρχει ούτε στα πλαίσια της Κοινότητας, ούτε όμως και σε άλλες χώρες. Ο αριθμός των απασχολούμενων ποικίλει από χώρα σε χώρα, ανάλογα με τον κοινωνικό - οικονομικό προγραμματισμό της κάθε χώρας.

1.3 Κριτήρια για τον ορισμό των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Η κατάταξη των οικονομικών μονάδων αναλόγως του μεγέθους τους γίνεται με την βοήθεια ενός ή περισσοτέρων κριτηρίων. Έτσι η κατάταξη μπορεί να γίνει είτε σε μονάδες τεχνολογικές (π.χ. εγκαταστημένη κινητήριος δύναμη σε Ηλεκτρονικούς/Υ), είτε σε μονάδες εργασίας με βάση τον αριθμό των απασχολούμενων σε κάθε επιχείρηση, είτε τέλος σε μονάδες κεφαλαίου. Πολλές φορές χρησιμοποιούνται τα παραπάνω κριτήρια συνδυαστικά. Τα κριτήρια αυτά θα πρέπει να είναι ποιοτικά και ποσοτικά και θα πρέπει να βασίζονται στις κλασσικές ιδιομορφίες των επιχειρήσεων που επικρατούν σε κάθε κράτος.

1.3.1 Ποσοτικά Κριτήρια.

Τα σημαντικά ποσοτικά κριτήρια είναι ο αριθμός απασχολούμενων, ο Κύκλος Εργασιών και τα Κεφάλαια.

α) Αριθμός απασχολούμενων.

Η κατάταξη μιας επιχείρησης στην κατηγορία των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό των απασχολούμενων δεν στηρίζεται σε κανένα διοικητικό ή νομικό κανόνα. Για να θεωρηθεί Μικρομεσαία, μια

επιχείρηση πρέπει να απασχολεί μέχρι 250 μισθωτούς. Πιο συγκεκριμένα, μια επιχείρηση θεωρείται «μεσαία» εάν απασχολεί πάνω από 50 και κάτω από 250 μισθωτούς, ενώ «μικρή» μια επιχείρηση πρέπει να απασχολεί κάτω από 50 μισθωτούς. Θεωρούνται σαν «πολύ μικρές» οι επιχειρήσεις που απασχολούν κάτω από 10 μισθωτούς.

Αυτός ο ορισμός χρησιμοποιείται πλέον σαν αναφορά στα προγράμματα, για την πολιτική και τη νομοθεσία της Κοινότητας ως προς τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και προσφέρει, έτσι, ένα συνολικό πλαίσιο, που μπορεί να αυξήσει τη συνεκτικότητα, την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνεια των μέτρων υπέρ αυτών των επιχειρήσεων. Πρέπει να σημειωθεί ότι με αυτόν τον ορισμό οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις υπολογίζονται σε 17 εκατομμύρια και εκπροσωπούν πάνω από 70% των απασχολήσεων, 50% των επενδύσεων και 60% των πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στην Ελλάδα χωρίς να υπάρχει νομικός ορισμός επικράτησε να χαρακτηρίζονται ως μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις, οι μεταποιητικές ή επισκευάστρες οικονομικές μονάδες που απασχολούν μέχρι 50 άτομα. Σχετικά με τον ορισμό αυτό πρέπει να παρατηρηθούν τα εξής:

- Η χρησιμοποίηση ποσοτικών μόνο κριτηρίων, παρόλο που δεν ανταποκρίνεται πάντοτε στην πραγματικότητα, αποτελεί ωστόσο τη μοναδική αναγκαία λύση για ένα ενιαίο και γενικό αριθμό, που να εξυπηρετεί τις ανάγκες του προγραμματισμού και την εφαρμογή αναπτυξιακών μέτρων.
- Ο αριθμός των απασχολούμενων σαν κριτήριο μεγέθους πλεονεκτεί σοβαρά από άλλα ποσοτικά κριτήρια, επειδή εκφράζει καλύτερα στις περισσότερες περιπτώσεις το μέγεθος της επιχείρησης και έχει το μεγαλύτερο πρακτικό πλεονέκτημα να διαπιστώνεται και να μετριέται σχετικά εύκολα και με ικανοποιητική ακρίβεια.
- Ο καθορισμός των 50 ατόμων ως όριο μεγέθους των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, ανταποκρίνεται στην σημερινή διάρθρωση της ελληνικής μεταποίησης, όπου οι επιχειρήσεις που απασχολούν μέχρι 50 άτομα, καλύπτουν το 98,8% του συνολικού αριθμού των μεταποιητικών επιχειρήσεων και απασχολούν το 60% των εργαζομένων στην μεταποίηση.

β) Κύκλος Εργασιών.

Ο κύκλος εργασιών είναι ένα σημαντικό κριτήριο για να χαρακτηριστεί μια επιχείρηση ως μικρομεσαία, πολλές φορές πιο σημαντικό και από την απασχόληση. Υπάρχουν όμως διαφορετικές απόψεις για το ποιο θα είναι το όριο πάνω από το οποίο θα μπορούσε να χαρακτηριστεί μια επιχείρηση σαν μεγάλη ή μικρή.

Για να θεωρηθεί Μικρομεσαία Επιχείρηση, το κεφάλαιό της δεν μπορεί να ανήκει κατά πλέον του 25% σε μια ή από κοινού σε περισσότερες της μιας μεγάλες επιχειρήσεις. Πιο συγκεκριμένα, μια επιχείρηση θεωρείται «μεσαία» εάν το όριο του κύκλου εργασιών θα αυξηθεί σε 50 εκατ. ευρώ και εκείνο του συνόλου του ισολογισμού σε 43 εκατ. ευρώ. Σαν «μικρή» επιχείρηση εάν το

όριο του κύκλου εργασιών και του συνόλου του ισολογισμού θα αυξηθούν στα 10 εκατ. ευρώ. Στις «πολύ μικρές» οι επιχειρήσεις θα εισαχθεί ένα όριο 2 εκατ. ευρώ για τον κύκλο εργασιών και για το σύνολο του ισολογισμού. Όσον αφορά τον υπολογισμό των ορίων του κύκλου εργασιών, ξεχωρίζουμε:

- Την αυτόνομη επιχείρηση με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία και τον αριθμό του προσωπικού που βασίζονται αποκλειστικά στους λογαριασμούς της εν λόγω επιχείρησης
- Την επιχείρηση η οποία διαθέτει συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, της οποίας τα όρια του κύκλου εργασιών είναι το αποτέλεσμα της άθροισης των δεδομένων της επιχείρησης και των δεδομένων των συνεργαζόμενων εταιρειών.
- Την επιχείρηση που συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις και που προστίθεται στα δεδομένα της το 100% των δεδομένων των επιχειρήσεων με τις οποίες αυτή συνδέεται.

γ) Κεφάλαια.

Από το αντικείμενο παραγωγής μιας επιχείρησης καθορίζεται το ύψος των κεφαλαίων που επενδύονται σ' αυτό. Είναι φυσικό λοιπόν να παρατηρούνται και στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις σημαντικές διαφορές μεταξύ τους, σχετικά με τον αριθμό κεφαλαίων που χρησιμοποιούν για την λειτουργία τους. Οι διαφορές αυτές αυξάνουν όταν αναφερόμαστε στις τυπικά μεγάλες επιχειρήσεις (π.χ. Ανώνυμες Εταιρείες). Έτσι αν τα άλλα κριτήρια δεν εξυπηρετούν για την ταξινόμηση μιας επιχείρησης το ύψος του επενδυμένου κεφαλαίου είναι σοβαρό κριτήριο αξιολόγησης.

1.3.2 Ποιοτικά Κριτήρια.

Τα ποσοτικά κριτήρια δεν είναι τα μόνα που θα μπορούσαν να προσδιορίσουν τον τύπο μιας επιχείρησης. Διάφορα ποιοτικά κριτήρια θα πρέπει σίγουρα να χρησιμοποιηθούν μιας και είναι εξ ίσου αποφασιστικά για μια τέτοια ταξινόμηση. Κριτήρια που αναφέρονται στη χρηματοδότηση, στη διοίκηση, οργάνωση, ακόμα και στην θέση τους στην αγορά.

Από άποψη ποιότητας τα παραπάνω στοιχεία αποτελούν χαρακτηριστικά των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων:

- Ανεξάρτητη διεύθυνση: Ο ιδιοκτήτης και διαχειριστής της επιχείρησης είναι ο απόλυτα υπεύθυνος για κάθε απόφαση, μη επηρεαζόμενος από κανένα εξωτερικό παράγοντα.
- Ο κεφαλαιούχος ιδρυτής της Μικρομεσαίας Επιχείρησης ταυτίζεται με το πρόσωπο που ασκεί την διοίκηση και τον έλεγχο αυτής. Αν δεν

κατέχει ολόκληρο το κεφάλαιο, μέλη της οικογένειάς του ή άτομα του φιλικού του περιβάλλοντος είναι αυτά που κατέχουν το υπόλοιπο.

- Ο επικεφαλής της επιχειρήσεως ασκεί άμεση και προσωπική εποπτεία στην λειτουργία της επιχειρήσεως σ' όλες τις λεπτομέρειες. Είναι αυτός που καθημερινά έρχεται σε άμεση επαφή με το προσωπικό, τους πελάτες, τους προμηθευτές της επιχειρήσεώς του. Σε περίπτωση βιοτεχνικής δραστηριότητας μπορεί ακόμα να ασχολείται και με βοηθούς για την παραγωγή των προϊόντων.
- Το διοικητικό της προσωπικό είναι ελάχιστα εξειδικευμένο. Μετά από βαθμιαίες εξελίξεις έγινε εφικτός ο διαχωρισμός της λειτουργίας της παραγωγής από την λειτουργία των πωλήσεων. Ουσιαστικά όμως συντονιστής παραμένει ο υπεύθυνος της επιχείρησης και οι διοικητικές λειτουργίες ενσωματώνονται απολυταρχικά στο πρόσωπο αυτού.
- Περιορισμένη δυνατότητα χρηματοδότησης από την κεφαλαιαγορά. Λόγω της μικρής οικονομικής επιφάνειας που παρουσιάζουν, το χαμηλό επίπεδο στελεχών, το μικρό μέγεθος τους και η υποτυπώδης λογιστική παρακολούθηση, τις καθιστούν ευάλωτες στην εξεύρεση χρηματικών πόρων για την χρηματοδότηση των επενδυτικών τους προγραμμάτων και των λοιπών αναγκών τους σε κεφάλαια κίνησης.
- Στενή οικονομική εξάρτηση από κάποια τοπική αγορά.
- Μικρή διαπραγματευτική δύναμη στις προμήθειες και στις πωλήσεις. Είναι φανερό ότι η αποδοτικότητα μιας επιχείρησης εξαρτάται σ' ένα μεγάλο βαθμό από τον τρόπο που ο ιδιοκτήτης και διαχειριστής αυτής διαμορφώνει τις σχέσεις του με τους πελάτες και προμηθευτές. Ανάλογη με την επιτυχία διεκπεραίωσης της επικοινωνίας αυτής είναι και η απόδοση της επιχείρησης.
- Σχετικά μεγάλης ευκαμψία προσαρμογής στις εξελίξεις της προσφοράς και της ζήτησης.

Η προσαρμοστικότητα που χαρακτηρίζει τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις τους δίνει την δυνατότητα να ικανοποιούν ακόμα και μεμονωμένες παραγγελίες πελατών, ή και επιχειρήσεων που δεν μπορούν να ικανοποιηθούν από παραγωγούς που εργάζονται με μαζική παραγωγή και μακροχρόνιο προγραμματισμό.

Άσχετα όμως από το Κριτήριο και το μέτρο που θα εφαρμοστεί Μικρομεσαία Επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί μια επιχείρηση μόνο όταν συντρέχουν και οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Κάθε μια από αυτές ελέγχει και επηρεάζει ένα μικρό μέρος της αγοράς.
2. Η διοίκηση εξασκείται από τον ιδιοκτήτη προσωπικά.
3. Έχει οικονομική ανεξαρτησία και επιχειρηματική ευελιξία όπου ο επιχειρηματίας - ιδιοκτήτης έχει τον πραγματικό έλεγχο της επιχείρησης.
4. Ο επιχειρηματίας - ιδιοκτήτης διοικεί μόνος του την επιχείρηση έχοντας την ευθύνη όλων των λειτουργιών της (παραγωγής, εμπορίας,

προμήθειες, λογιστήριο κ.λ.π). Η επιχείρηση διαθέτει ελάχιστα στελέχη ή κανένα. Σε πολλές περιπτώσεις στελέχη της ή επιχειρηματία. Η ευθύνη των αποφάσεων ανήκει στον ίδιο τον επιχειρηματία.

5. Ο επιχειρηματίας - ιδιοκτήτης έχει ταυτίσει την περιουσία της επιχείρησης με την προσωπική του περιουσία την οποία χρησιμοποιεί και σαν εγγύηση για την λήψη δανείων.

1.4 Χαρακτηριστικά γνωρίσματα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, ο αριθμός των απασχολούμενων μιας επιχείρησης και ο κύκλος εργασιών της, αποτελούν τα βασικότερα κριτήρια για τον χαρακτηρισμό της σε μικρή ή μεσαία επιχείρηση. Πέρα από αυτά οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις παρουσιάζουν και κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα τα οποία συνοπτικά αναφέρονται:

1. Το μέγεθος της επιχείρησης και η μικρή οικονομική της δυνατότητα έχουν ανασταλτικό χαρακτήρα στην πρόσληψη ικανών διοικητικών στελεχών.
2. Οι προσωπικές σχέσεις είναι αυτές που επηρεάζουν την λήψη αποφάσεων και όχι η οργανωτική δομή της επιχείρησης.
3. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν έχουν δυνατότητα στην λήψη τυποποιημένων επιχειρηματικών αποφάσεων που είναι απαραίτητες για την λύση πρακτικών καθημερινών προβλημάτων.
4. Λόγω του ότι η ιδιοκτησία και η διοίκηση μιας επιχείρησης πολλές φορές ανήκει στο ίδιο πρόσωπο παρατηρείται οι εργαζόμενοι συχνά να μην γνωρίζουν γιατί εργάζονται. Και αυτό γιατί συγχέεται η συμπεριφορά του επιχειρηματία με τους σκοπούς αυτούς της επιχείρησης.
5. Η δραστηριοποίηση του επιχειρηματία είναι αυτή που επηρεάζει την διάθεση του προϊόντος και όχι το ίδιο το προϊόν, για το ότι η μικρομεσαία επιχείρηση συχνά δεν καταφέρνει να δημιουργήσει στο προϊόν την δική του προσωπικότητα και να το κάνει ανταγωνιστικό. Αποτέλεσμα αυτού είναι με τον φυσικό θάνατο του επιχειρηματία να επέρχεται και η διάλυση (τις πιο πολλές φορές) της επιχείρησης.
6. Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις επιδιώκουν τα προϊόντα τους να είναι ανταγωνιστικά και όχι συμπληρωματικά των μεγάλων επιχειρήσεων. Παράγουν τα ίδια προϊόντα με τις ίδιες μεθόδους παραγωγής, έχοντας σαν απώτερο σκοπό το πέρασμά τους σε μεγάλα μεγέθη.

7. Παρά τον χαμηλό βαθμό εξειδίκευσης μπορούν και επιβιώνουν χάρη στην ανορθολογικότητα του συστήματος διανομής και εμπορίας προϊόντων.
8. Παράγουν προϊόντα που δεν απαιτούν μεγάλες τεχνολογικές εξελίξεις και απευθύνονται σε αγοραστικό κοινό με χαμηλό εισόδημα.
9. Απασχολούν περισσότερο από το μισό του διαθέσιμου βιομηχανικού εργατικού δυναμικού της χώρας.

Τα ιδιαίτερα αυτά χαρακτηριστικά εμφανίζονται σ' όλες τις λειτουργίες μιας Μικρομεσαίας και ειδικότερα την χρηματοληπτική λειτουργία, τον εφοδιασμό, την διάθεση, την παραγωγή και την διοίκηση. Οι πιο πάνω λειτουργίες δεν είναι μεν διαχωρισμένες στις μικρές επιχειρήσεις από άποψη φορέων ατομικής ευθύνης, αλλά ο διαχωρισμός αυτός γίνεται για να μας επιτρέψει να μελετήσουμε τα συνδεδεμένα ως προς τις λειτουργίες αυτές χαρακτηριστικά γνωρίσματα των επιχειρήσεων.

1.5 Πλεονεκτήματα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις παρουσιάζουν τα παρακάτω πλεονεκτήματα:

1. Η μικρή επιχείρηση εμφανίζει εύκολη διαχείριση της περιουσίας, καθώς και άμεση εποπτεία του προσωπικού της. Λόγω του μικρού αριθμού των απασχολούμενων, ο επιχειρηματίας δύναται να ασκεί προσωπική επιτήρηση της εργασίας, να δέχεται ενστάσεις, παρατηρήσεις και προτάσεις, έτσι ώστε να παρέχει άμεσα οδηγίες και να προτείνει λύσεις.
2. Η μικρή επιχείρηση προσαρμόζεται με ταχύτητα και ευκολία στις μεταβολές του επιχειρησιακού - κοινωνικοοικονομικού - περιβάλλοντος, με άμεση συνέπεια να επιβιώνει καλύτερα.
3. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις επιβαρύνονται με ελαφρότερα φορολογικά βάρη απ' ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις, αφού το Κράτος λαμβάνει σοβαρά υπ' όψη την προσωπική προσπάθεια και το μόχθο του μικρομεσαίου επιχειρηματία. Εξ' άλλου το μοναδικό εισόδημά του προέρχεται από τα κέρδη που πραγματοποιεί η επιχείρηση που είναι και ανταμοιβή του κόπου του.
4. Η αδιάκοπη αύξηση του αριθμού των μικρομεσαίων επιχειρήσεων δίνει το ερέθισμα για υγιέστερο οικονομικό ανταγωνισμό, επειδή διαθέτουν αρκετά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, η ιδιαίτερη αξιοποίηση των οποίων θα μπορούσε να τις κάνει ανταγωνιστικές σε σχέση με τις μεγάλες επιχειρήσεις.

5. Οι νέοι να εκπαιδεύονται πάνω στις διάφορες ειδικότητες που εφαρμόζουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, αποκτώντας μ' αυτό τον τρόπο την κατάλληλη εμπειρία.
6. Μειώνουν τις πιθανότητες μόλυνσης και καταστροφής του περιβάλλοντος λόγω των απλών μεθόδων παραγωγής συμβάλλοντας παράλληλα στην εξοικονόμηση ενέργειας.
7. Συμβάλλουν στη μείωση της ανεργίας, επειδή η πλειοψηφία τους είναι εντάσεως εργασίας.
8. Συμβάλλουν στην αποκέντρωση και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στις περιφέρειες των πόλεων, γιατί εγκαθίστανται και σε περιοχές όπου η βιομηχανική υποδομή είναι ελάχιστη.
9. Παρουσιάζουν επιδόσεις σε καινοτομίες και εφευρέσεις που οφείλονται στην ανάγκη επιβίωσης τους και στο γεγονός ότι σε χώρες με μικρή διαφοροποίηση, οι επιχειρηματίες των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων μπορούν να εκθέσουν προϊόντα τα οποία είναι νέα στη χώρα, αλλά ίσως όχι άγνωστα σε άλλες χώρες.
10. Αξιοποιούν τις πρώτες ύλες τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο.
11. Διατηρούν καλύτερες σχέσεις με τους καταναλωτές επειδή οι σχέσεις τους δεν είναι απρόσωπες και γνωρίζουν τις ανάγκες τους ικανοποιώντας αυτές σε υψηλό βαθμό.
12. Η Μικρομεσαία Επιχείρηση παράγει προϊόντα με προσωπικότητα, γούστο, με έντονη έμφαση στη λεπτομέρεια και με χαραγμένο το προσωπικό στοιχείο του βιοτέχνη στο προϊόν.

1.6 Μειονεκτήματα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Όμως, εκτός από τα πλεονεκτήματα που ισχυροποιούν τη θέση τους, οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις παρουσιάζουν και αρκετά μειονεκτήματα που υποθάλλουν τη βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητά τους, όπως:

1. Έλλειψη και περιορισμένη διαθεσιμότητα επιτελών στελεχών με σημαντική έλλειψη διοικητικών και οργανωτικών ικανοτήτων με αποτέλεσμα την καθολική απασχόληση του φορέα με όλα τα θέματα στα οποία είναι υποχρεωμένος να δώσει άμεσες λύσεις.
2. Οι προμήθειες πρώτων υλών σε μικρές ποσότητες με αντίστοιχο υψηλό κόστος χωρίς να προσφέρει κακής ποιότητας προϊόντα όμως με κίνδυνο να χάσει την πελατεία της και να καταστραφεί οικονομικά.
3. Όσον αφορά το χρηματοδοτικό ζήτημα οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν μικρότερο ποσοστό βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων στο σύνολο των Ξένων Κεφαλαίων απ' ότι οι μικρές, γεγονός που συνεπάγεται ότι οι

Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να αντιμετωπίσουν προβλήματα ρευστότητας μελλοντικά.

4. Μικρή πιστοληπτική ικανότητα που ως πρόσφατα συνδεόταν άμεσα με την περιορισμένη περιουσιακή δύναμη μεσαίων επιχειρήσεων με παράλληλη έλλειψη επαρκών κεφαλαίων και σοβαρές δυσχέρειες προσφυγής σε μακροπρόθεσμο δανεισμό.
5. Το κόστος απόκτησης σύγχρονου τεχνολογικού εξοπλισμού είναι απαγορευτικό για τη μικρή επιχείρηση υστερώντας έτσι στην εφαρμογή της σύγχρονης τεχνολογίας.
6. Ο καταμερισμός της εργασίας βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα μη μπορώντας η μικρή επιχείρηση να αυξήσει την παραγωγικότητα και κατ' επέκταση την αποδοτικότητάς της.
7. Η μικρή επιχείρηση αδυνατεί να προβεί σε επιστημονική έρευνα πάνω στη δουλεία της.
8. Λόγω της μικρής παραγωγικής ικανότητας της, η μικρή επιχείρηση δεν είναι σε θέση να καλύψει μεγάλες παραγγελίες χάνοντας κατ' αυτό τον τρόπο σημαντικούς πελάτες.
9. Η Μικρομεσαία Επιχείρηση δεν εφαρμόζει πάντα την αρχή μεγιστοποίησης του κέρδους. Ο βιοτέχνης ενδιαφέρεται να εξασφαλίσει ένα μικρό εισόδημα βιοπορισμού για την κάλυψη καταναλωτικών αναγκών της οικογένειάς του, πωλώντας έτσι με μικρό ή μετριασμένο κέρδος. Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα η επιχείρηση να είναι λιγότερο ανταγωνιστική και με μικρότερο ίσως χρόνο βιωσιμότητας.
10. Στη μικρή επιχείρηση εξαρτάται η ζωή και η δράση της από τη ζωή και τη δράση του επιχειρηματία της, με αποτέλεσμα με το θάνατο του επιχειρηματία να επέρχεται και ο θάνατος της επιχείρησης. Ακόμη, σύμφωνα με στατιστικές μελέτες στον ελλαδικό χώρο, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν έχουν βιωσιμότητα μεγαλύτερη των πέντε ετών με αναπόφευκτη έτσι τη μεγάλη νηπιακή θνησιμότητα των επιχειρήσεων.
11. Τέλος, η μικρή επιχείρηση στερείται αξιόλογου συστήματος οικονομικού λογισμού, όπως λ.χ. δεν έχει λογιστική οργάνωση, δεν έχει λογισμό κόστους έτσι ώστε να κοστολογεί ρεαλιστικά τα προϊόντα της, δεν έχει τμήμα που να της παρέχονται στατιστικές μελέτες και πληροφορίες για την αγορά, για την πορεία των προϊόντων κ.τ.λ.

1.7 Διαφορές Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκής Ένωσης και στη χώρα μας.

Τα χαρακτηριστικά των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι τα εξής:

1. Έχουν αυστηρή εξειδίκευση σε περιορισμένο αντικείμενο.
2. Παράγουν προϊόντα που απαιτούν υψηλή τεχνολογία.
3. Καλύπτουν υψηλής ποιότητας εξατομικευμένες καταναλωτικές ανάγκες.
4. Παράγουν προϊόντα σε τομείς τεχνολογικής αιχμής δηλ. για την παραγωγή προϊόντων χρησιμοποιούνται συγκεκριμένα μηχανήματα.

Τα χαρακτηριστικά των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στη χώρα μας:

1. Είναι ανταγωνιστές και όχι συμπληρωματικές προς τις μεγάλες. Παράγουν δηλ. τα ίδια προϊόντα με ανάλογες μεθόδους παραγωγής και ο στόχος τους είναι να περάσουν σε μεγάλα μεγέθη.
2. Έχουν χαμηλό βαθμό εξειδίκευσης και επιβιώνουν χάρη στην ανορθολογία του ελληνικού συστήματος διανομής και εμπορίας των προϊόντων.
3. Παράγουν προϊόντα που δεν έχουν μεγάλες τεχνολογικές απαιτήσεις και καλύπτουν από άποψη ποιότητας καταναλωτές με σχετικά χαμηλά εισοδήματα.
4. Το επίπεδο της οργάνωσης τους παρουσιάζει μεγάλες ελλείψεις σε όλο το φάσμα των λειτουργιών της επιχείρησης.

Τα χαρακτηριστικά αυτά καθηλώνουν το επίπεδο της παραγωγικότητας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στη χώρα μας σε απαράδεκτα χαμηλό επίπεδο και κάνουν αναγκαία την μετάβαση σε ένα άλλο μοντέλο ανάπτυξης τους στο μέλλον.

1.8 Σπουδαιότητα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν σπουδαίο συνδετικό κρίκο στην αλυσίδα της οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής προόδου τους εντοπίζεται στα παρακάτω σημεία:

1. Στον κοινωνικό – οικονομικό τους ρόλο. Περί στο ένα εκατομμύριο εργαζομένους ανέρχονται οι ιδιοκτήτες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

και τα άτομα που ασχολούνται σ' αυτές συγκροτώντας κατ' αυτόν τον τρόπο την τρίτη σε μέγεθος παραγωγική τάξη της κοινωνίας ύστερα από τους αγρότες και το εργατοϋπαλληλικό προσωπικό ιδιαίτερα στη χώρα μας. Επομένως οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις συντελούν στη μείωση του αυξημένου ποσοστού ανεργίας στις μέρες μας.

2. Στην εκπαιδευτική τους πολιτική. Εξαιτίας του μικρού βαθμού καταμερισμού των εργασιών τους παρέχουν τη δυνατότητα στους εργαζόμενους ν' αποκτήσουν πείρα με την εξάσκηση του επαγγέλματος.
3. Στη συμβολή τους για αποκέντρωση, οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις είναι διάσπαρτες σ' ολόκληρη την επικράτεια παράγοντας αγαθά και υπηρεσίες που απευθύνονται κυρίως στις τοπικές αγορές.
4. Στη συμβολή τους για τη διατήρηση του ελεύθερου ανταγωνισμού λόγω του μεγάλου αριθμού τους, υποχρεώνοντας τις μεγάλες επιχειρήσεις να μη δημιουργούν μονοπώλια.
5. Στη δικαιότερη κατανομή του πλούτου αφού η δυνατότητα παραγωγής κατανέμεται ευρέως στους διάφορους τομείς του πληθυσμού.
6. Στην εμπειρική - τεχνική εξέλιξη λόγω των καινοτομιών που αναπτύσσουν οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.
7. Στη συμβολή τους στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος αφού οι μέθοδοι παραγωγής που χρησιμοποιούνται είναι μη ρυπογόνοι, καθώς και η προσαρμοστικότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα προγράμματα περιβαλλοντικής προστασίας είναι άμεση και εύκολη.
8. Αποτελούν φυτώρια δημιουργίας επιχειρηματικών στελεχών σε εθνικό επίπεδο.

Στην σημερινή εποχή, ύστερα μάλιστα και από την είσοδο της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις βρίσκονται στην πιο κρίσιμη φάση της εξελικτικής τους πορείας, αφού καθημερινά διαμορφώνονται καινούργια δεδομένα. Τα δεδομένα αυτά εντοπίζονται στη διεθνοποίηση του κεφαλαίου και του εμπορίου, στην αύξηση του διεθνούς ανταγωνισμού που γίνεται ακόμα πιο αισθητή μετά τον περιορισμό των δασμολογικών φραγμών με το άνοιγμα των συνόρων και τέλος στα περιθώρια ανάπτυξης που παρέχουν οι νέες τεχνικές επικοινωνίας και μετάδοσης των πληροφοριών. Μοναδική ελπίδα επιβίωσης της ελληνικής μικρομεσαίας επιχείρησης είναι η συμμετοχή της στο διεθνή ανταγωνισμό. Επιπλέον διάφοροι συνασπισμοί μεταξύ τους, όπως κοινοπραξίες συμπράξεις είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις συμπερασματικά, πρέπει ν' αναφερθεί ότι για να κατορθώσουν να γίνουν πιο αποδοτικές από τους ανταγωνιστές τους απαιτείται να προσαρμόζονται στα νέα καταναλωτικά πρότυπα των εκάστοτε κοινωνιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

2.1 Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στη χώρα μας.

Ο αριθμός των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στο σύνολο των επιχειρήσεων, εξαρτάται από τον αντίστοιχο τομέα της δραστηριότητας. Σε χώρους όπου χαρακτηρίζονται από ένταση εργασίας και εκεί, όπου μεγάλες επιχειρήσεις με φτασμένη φήμη, δεν υπάρχουν, παρουσιάζεται έντονη η παρουσία των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, χαρακτηριστικό ιδιαίτερα της Ελληνικής Οικονομίας.

Στον Ελλαδικό χώρο οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις εκτείνονται σε όλους τους τομείς της οικονομίας. Η ευελιξία που τις χαρακτηρίζει, τους δίνει τη δυνατότητα προσαρμογής της παραγωγής τους ανάλογα με τις εξειδικευμένες ανάγκες του καταναλωτή. Αξιοσημείωτη είναι η προσφορά των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στον τομέα παροχής υπηρεσιών, συμβάλλοντας σε κρίσιμους τομείς της οικονομίας (π.χ. τουρισμός).

Βρίσκονται στην εποχή του καταναλωτισμού, γεγονός που για λόγους που προαναφέρθηκαν δίνει πρωτεύοντα ρόλο στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Στη χώρα μας, τομείς όπως η επένδυση, η υπόδηση και η κλωστοϋφαντουργία έχουν αναπτυχθεί με την βοήθεια των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, που ακόμα και σε τομείς όπως η μαζική βιομηχανοποιημένη παραγωγή έχουν διατηρήσει μια ανταγωνιστικότητα.

Η ραχοκοκαλιά της ελληνικής οικονομίας αποτελείται από τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις από τις οποίες το 96,5 % αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν από 1 - 9 άτομα. Οι περισσότερες από αυτές, το 58 % περίπου δραστηριοποιούνται στο χώρο του εμπορίου, το 29 % περίπου στην βιομηχανία και στην βιοτεχνία και ένα ποσοστό περίπου 14 % σε όλους τους άλλους κλάδους. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η αναφορά στη σχέση μέγεθος επιχείρησης και αριθμός απασχολούμενων. Σύμφωνα με το πρόγραμμα για τις μικρομεσαίες το 57 % των εργαζομένων στους τομείς της βιομηχανίας, βιοτεχνίας και των υπηρεσιών εργάζεται σε επιχειρήσεις που απασχολούν από 1 - 9 άτομα. Ενώ στο εμπόριο το αντίστοιχο ποσοστό είναι 83 %.

Ο μεγάλος αριθμός των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων τόσο στο διεθνές στερέωμα όσο και στον Ελλαδικό χώρο, έχει αποκλείσει την δυνατότητα δημιουργίας μονοπωλιακών ή ολιγοπωλιακών καταστάσεων. Οι συνθήκες του ελεύθερου ανταγωνισμού δημιουργούν μια πίεση για αύξηση της παραγωγικότητας και του ορθολογισμού, λόγω της προσαρμοστικότητας και την συνεχόμενη προσπάθεια αυξήσεως της αγοράς τους. Ακόμα και στον τεχνολογικό τομέα, η συμβολή των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων είναι

σημαντική. Μέσα από τις εφευρέσεις, τις καινοτομίες και τους νεωτερισμούς επιφέρουν νέα πνοή στην επιχειρηματική μονάδα και ένα σφρίγος στον βιομηχανικό τομέα.

Αξιοσημείωτη είναι η παρατήρηση που μπορεί να γίνει όσο αφορά τον κοινωνικό ανταγωνισμό που εμφανίζεται λιγότερο έντονος στις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις σε σχέση με τις μεγάλες επιχειρήσεις. Οι στενές - προσωπικές σχέσεις που δημιουργούνται μεταξύ του ιδιοκτήτη και του προσωπικού, αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της παραγωγικής εργασίας. Η επίλυση των προβλημάτων γίνεται με τη δυνατότητα να αξιοποιηθούν ικανότητες με φανερά οφέλη για το κοινωνικό σύνολο.

Σκόπιμη είναι και μια αναφορά σε δύο μεταβλητές - ποιότητα, ποσότητα - που αποκλείουν σχεδόν η μια την άλλη. Οι μεγάλες επιχειρήσεις χρησιμοποιούν σαν βασικό τους όπλο την ποσότητα, με αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγικότητάς τους. Με την εφαρμογή της κατάλληλης στρατηγικής MARKETING, πολλές φορές, όταν η ζήτηση των παραγόμενων προϊόντων είναι μικρότερη από την ποσότητα που προσφέρεται, επιτυγχάνουν τη δημιουργία νέων αναγκών ή την εξάπλωση σε νέες αγορές.

Από την άλλη μεριά, οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις χρησιμοποιούν την ποιότητα, καλύπτοντας έτσι τις εξειδικευμένες ανάγκες των καταναλωτών. Με αυτό τον τρόπο δημιουργείται ένας ανταγωνισμός μεταξύ μεγάλων και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, με σκοπό τη δημιουργία μιας καλύτερης, ποιοτικά, στάθμης καταναλώσεως.

Η συμβολή των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην οικονομική κατάσταση της χώρας είναι καθοριστική. Συμβάλλουν στην ποιοτική βελτίωση της κατανάλωσης καθώς και στην χωροταξική και δημογραφική ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας, αποτελώντας τον ακρογωνιαίο λίθο μεταξύ μεγάλων επιχειρήσεων και καταναλωτικού κοινού.

Ο όγκος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στη χώρα μας αυξάνει την σημασία τους για την διαμόρφωση ενός μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης μέσα στα πλαίσια των διαθέσιμων πόρων και εκροών, τόσο της Ελλάδας όσο και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Οι Συνθήκες που ευνόησαν στο μεγάλο αριθμό Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην χώρα μας.

1. Οι βιομηχανικές επενδύσεις και η γενικότερη ανάπτυξη στη χώρα μας στηρίχθηκαν σε μεγάλο βαθμό στα ξένα κεφάλαια και στην ξένη τεχνολογία. Η ανάπτυξη του παραγωγικού δυναμικού της χώρας δεν στηρίχτηκε σε μια ενχώρια και δυναμική διαδικασία αλλά εξαρτήθηκε από ξένες επιχειρηματικές αποφάσεις. Η προσέλκυση ξένων κεφαλαίων ευνοήθηκε τόσο από ξένες όσο και από ενχώριες δυνάμεις που επηρεάζουν τις οικονομικές επιλογές της χώρας. Για το ντόπιο κεφάλαιο η εισροή ξένων κεφαλαίων αντιμετωπίστηκε σαν παράγοντας που θα έλυne διάφορα διαρθρωτικά προβλήματα, επιτρέποντας ταυτόχρονα στο ίδιο να προσανατολίζεται σε παραδοσιακές, μεταποιητικές, κερδοσκοπικές ή άλλες αντυπαραγωγικές αλλά ιδιαίτερα κερδοφόρες δραστηριότητες.
2. Η έλλειψη και του στοιχειώδους ακόμα κρατικού προγραμματισμού και η τάση της οικονομικά άρχουσας τάξης για εύκολο και γρήγορο

πλουτισμό οδήγησαν με την πάροδο του χρόνου στον περιορισμό δυνατοτήτων ανάπτυξης της χώρας, δίνοντας ενίσχυση στο τομέα της οικοδομής των κατασκευών και της παραγωγής καταναλωτικών αγαθών, αύξησαν της εισαγωγές για προϊόντα που θα μπορούσαν να παραχθούν στη χώρα μας και διαστρέβλωσαν τις δυνατότητες αξιοποίησης των φυσικών πόρων της χώρας μας.

3. Το κράτος παρέλειψε συστηματικά να αναλάβει την προώθηση της συσσώρευσης κεφαλαίων στη μεταποίηση. Παρότι υπήρχε μεγάλη επενδυτική ανεπάρκεια στο τομέα αυτό το κράτος δεν προχώρησε στη δημιουργία δραστηριοτήτων που θα μπορούσαν να προχωρήσουν στην παραγωγή άλλων τομέων με στόχο την διεθνή αγορά, είτε να αξιοποιήσουν την παραγωγή άλλων τομέων με στόχο την διεθνή αγορά, είτε να ενισχύσουν μια δυναμική εκβιομηχάνιση.

2.2 Η Συμβολή και ο ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Οικονομία.

Η δραστηριότητα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων εκτείνεται σε όλους σχεδόν τους τομείς της οικονομίας. Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις ασχολούνται με την ικανοποίηση των αναγκών του καταναλωτή προσφέροντας του προϊόντα και υπηρεσίες.

Έτσι, έχουν προσφορά προϊόντων και υπηρεσιών στη βιομηχανία και βιοτεχνία, προσφορά στην γεωργία με την διάθεση αγροτικών και βιομηχανικών προϊόντων, την προσφορά εξυπηρετήσεων, (SERVICE και επισκευές) και με την εκπαίδευση προσωπικού που προορίζεται για την απασχόληση στη βιομηχανία.

Οι παραπάνω λειτουργίες μπορούν να εκπληρωθούν από μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις. Η διαφορά μεταξύ τους έγκειται στον όγκο της ποσότητας που παράγεται ή πωλείται και στον τεχνολογικό εξοπλισμό που χρησιμοποιείται. Ειδικότερα οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και ιδιαίτερα η μεταποιητική οικοτεχνία, δημιουργούν τις παρακάτω δυνατότητες στην οικονομία και στην εξυπηρέτηση των κατοίκων στην Ελληνική περιοχή :

1. Την ανάπτυξη πρωτοβουλιών και επιχειρηματιών στελεχών από τα διάφορα στρώματα του πληθυσμού.
2. Διοχετεύουν στελέχη σε επιχειρήσεις παραγωγής και κοινωνικής εξυπηρετήσεως.
3. Αξιοποιούν τοπικές ύλες και από την εκμετάλλευσή τους δημιουργούν τοπικά εισοδήματα που συμβάλουν στην ανάπτυξη περιοχών.
4. Δημιουργούν αποταμιευτικό πνεύμα που διοχετεύεται στην παραγωγή και στην κοινωνική εξυπηρέτηση και των περιοχών.
5. Εξισορροπούν με την λειτουργία διάφορων επιχειρήσεων την ανάπτυξη μεταξύ μεγαλύτερων και μικρότερων περιοχών.

6. Συμπληρώνουν την παραγωγή συναλλαγών και λειτουργιών, που συμβάλουν στην ανάπτυξη της επαγγελματικής πίστης.
7. Αναπτύσσουν μορφές ανταγωνισμού σε χώρους που οι μεγάλες επιχειρήσεις θα διακινδύνευαν την ύπαρξή τους.
8. Επιβιώνουν σε εποχές οικονομικής κρίσης και επιχειρηματικών κινδύνων.

2.3 Ο Ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Παραγωγή.

Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις μπορούν να ισχυριστούν ότι ακόμα από διάφορες παρατηρήσεις που είχαν γίνει και στις οικονομίες με υψηλό βαθμό εκβιομηχανοποίησης συμβάλλουν στην κάλυψη των αναγκών όχι μόνο στους τομείς διαθέσεως των προϊόντων, αλλά ακόμα και στην ίδια την παραγωγή.

Είναι αποδεδειγμένο ότι δεν καλύπτονται όλες οι ανάγκες μιας οικονομίας από την μαζική παραγωγή της μεγάλης βιομηχανίας. Γι' αυτό και οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις επιτυγχάνουν να συνυπάρχουν μαζί με τις μεγάλες βιομηχανικές επιχειρήσεις, μέσα στην ίδια αγορά.

Χαρακτηριστικά μπορεί ν' αναφερθεί στην παραγωγή των προϊόντων για την ικανοποίηση ορισμένων αναγκών. Εξαιτίας της φύσεως των προϊόντων αυτών ή επειδή οι απαιτήσεις του πελάτη είναι εξειδικευμένες, είναι φανερό ότι μόνο οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις κατασκευάζουν μια πολύ μικρή ποσότητα ή ακόμα και ένα μόνο κομμάτι μπορούν ν' ασχοληθούν ικανοποιητικά με την παραγωγή τους. Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις έχουν επιτύχει να δημιουργήσουν μια ανταγωνιστικότητα ακόμα και σε τομείς όπου κυριαρχεί η μαζική παραγωγή.

Η συνύπαρξη αλλά και η δημιουργία σχέσεως πελάτου – προμηθευτών που δημιουργείται ανάμεσα στις μεγάλες επιχειρήσεις και στις Μικρομεσαίες είναι ένα συνηθισμένο φαινόμενο. Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις εξελίσσονται πολλές φορές, σε βασικούς προμηθευτές πρώτων υλών μεγάλων βιομηχανιών και ακόμα, αναλαμβάνουν εργολαβίες σ' ένα πλαίσιο συνεργασίας που καταλήγει σε όφελος όλων.

2.4 Ο Ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην διαδικασία διαθέσεων Προϊόντων.

Παρά την μεγάλη ανάλυση του θεσμού των μεγάλων μονάδων λιανικού εμπορίου που έχει παρατηρηθεί οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις να διατηρούν μια σχετική αριθμητική υπεροχή στο λιανεμπόριο. Παρ' όλα αυτά είναι γεγονός

ότι ο αριθμός των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων σ' αυτόν τον τομέα μειώνεται και η τάση είναι υπέρ της μεγάλης επιχειρήσεως.

Πρέπει ωστόσο, να γίνει σαφές ότι η τάση αυτή, όπως και η περίπτωση συνεργασίας Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, θα πρέπει να ερμηνευτεί σαν ένδειξη προσαρμογής σε μια εποχή χαρακτηριζόμενη από ριζικές και γρήγορες αλλαγές και όχι σαν μια μείωση του ρόλου της Μικρομεσαίας Επιχείρησης.

Παραδείγματα από χώρες όπου φορείς μεγάλου μεγέθους κυριαρχούν στη διανομή των προϊόντων, δείχνουν, ότι οι μικρές επιχειρήσεις διανομής εξακολουθούν να υπάρχουν σαν αναπόσπαστο τμήμα του όλου συστήματος. Χαρακτηριστικά παραδείγματα τα μικρά, εξειδικευμένα καταστήματα στην περιφέρεια της μεγάλης πόλης.

Σαν γενικό συμπέρασμα για τον ρόλο των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στο λιανικό εμπόριο είναι ότι παρά την μειωτική τάση της ποσότητας των επιχειρήσεων, η συμβολή τους στην ποιοτική κάλυψη της τελικής ζήτησεως είναι αναμφισβήτητη. Το άριστο μέγεθος μιας μονάδας λιανικού εμπορίου εξαρτάται από τις συνθήκες που επικρατούν στην κάθε αγορά, δίνοντας έτσι περιθώρια ανάπτυξης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Ίδιες παρατηρήσεις ισχύουν και για το χονδρεμπόριο. Και σ' αυτόν το τομέα παρατηρείται έντονη η παρουσία των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων διότι το μικρό ή μεσαίο μέγεθος δεν αποτελεί απαραίτητα ανασταλτικό παράγοντα ανάπτυξης, εάν οι επιχειρήσεις διαθέτουν ευέλικτο τρόπο διοικήσεως και την διορατικότητα να εξειδικευτούν στους τομείς του εμπορίου, τέλος θα πρέπει να αναφερθεί και η περίπτωση των Μικρομεσαίων παραγωγικών μονάδων που αναλαμβάνουν οι ίδιες την διανομή των προϊόντων τους.

Η προσαρμογή στις εκάστοτε απαιτήσεις του αγοραστή επιτρέπει την δημιουργία ενός μικρού και οικονομικού δικτύου διανομής που συχνά το χαμηλό κόστος αντισταθμίζει πιθανά μειονεκτήματα στο κόστος της ίδιας της παραγωγής.

2.5 Ο Ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στις Εξαγωγές.

Ένα βασικό πρόβλημα της Ελληνικής οικονομίας είναι η διεύρυνση της παραγωγικής βάσης με σκοπό περισσότερη απασχόληση του εργατικού δυναμικού της χώρας και υψηλότερη παραγωγικότητα των επιχειρήσεων.

Το μικρό μέγεθος της εσωτερικής αγοράς δεν μπορεί να απορροφήσει όλα τα προϊόντα της εγχώριας παραγωγής και στόχος της χώρας μας είναι η κατάκτηση έστω και μικρού μεριδίου των ξένων αγορών για να μην οδηγηθεί σε οικονομικό μαρασμό.

Στην κατάκτηση αυτή μπορούν αποφασιστικά να βοηθήσουν οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Υπάρχουν όμως εμπόδια που κάνουν τις εξαγωγές μας να χωλαίνουν συνεχώς και σαν τέτοια αναφέρονται:

- Η χαμηλή ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής παραγωγής που οφείλεται στο υψηλό παραγωγικό κόστος.
- Η κακή ποιότητα που μπορεί να έχουν πολλές φορές τα προϊόντα.

➤ Εσωστρέφεια της Ελληνικής οικονομίας.

Τα παραπάνω εμπόδια κάνουν τις Ελληνικές επιχειρήσεις να βλέπουν με σκεπτικισμό το μέλλον της παραγωγής τους και πολύ περισσότερο το μέλλον των εξαγωγών τους.

Πολλές μικρομεσαίες επιχειρήσεις αισθάνονται ότι είναι ο τελευταίος τροχός της αμάξης, σε αυτό το οποίο λέγεται εξαγωγική δραστηριότητα και μέχρι τώρα θεωρούν ότι ο μοναδικός τρόπος να γίνουν εξαγωγικές και να έχουν μια παρουσία στο εξωτερικό είναι να είναι υπεργολάβοι μιας μεγαλύτερης επιχειρηματικής δραστηριότητας. Αυτό είναι λάθος. Εξαγωγική ικανότητα πρέπει να έχει η επιχείρηση, όσο μικρή και εάν είναι.

Αν εξετάσει κανείς προσεκτικά τις εξαγωγικές επιχειρήσεις διαφόρων χωρών και με διαφορετική δομή όπως π.χ. οι Η.Π.Α, η Ιαπωνία, η Κορέα κ.λ.π. θα διαπιστώσει ότι μικρές επιχειρήσεις των χωρών αυτών είναι εκείνες που στηρίζουν την παραγωγική τους δυναμικότητα και εξαγωγική τους δραστηριότητα. Συνεπώς το μέγεθος και μόνο μιας επιχείρησης δεν είναι καθαριστικό για την εκμετάλλευση ευκαιριών σε ξένες αγορές.

Σε μια χώρα σαν την δική μας με χαμηλή αγοραστική δύναμη η προσπάθεια υποκίνησης των μικρών επιχειρήσεων για εξαγωγές παίρνει διαστάσεις εθνικής εκστρατείας γιατί η βιωσιμότητα αυτών των μονάδων εξαρτάται από μια ευρύτερη αγοραστική βάση.

Γι' αυτό το λόγο, προκειμένου να βοηθηθεί η ελληνική επιχείρηση κάθε μεγέθους, ιδιαιτέρως όμως η μικρομεσαία ελληνική επιχείρηση, αναδιοργανώθηκε ο Οργανισμός Προώθησης Εξαγωγών, διασφαλίζοντας τη συμμετοχή εκπροσώπων στη λήψη αποφάσεων, έτσι ώστε να δοθεί κάθε δυνατή βοήθεια στις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα εκείνες της περιφέρειας.

Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει Ειδικά Προγράμματα του Οργανισμού Προώθησης Εξαγωγών για τη στήριξη των εξαγωγών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Γιατί η μικρομεσαία επιχείρηση δεν έχει την πολυτέλεια να προσλάβει έναν ειδικό του marketing, προκειμένου να προωθήσει τα προϊόντα της στο εξωτερικό. Αυτό θα το κάνουν πλέον τα Επιμελητήρια με οικονομική συνδρομή Οργανισμού Προώθησης Εξαγωγών. Ταυτόχρονα, επιδοτούνται και στηρίζονται εκθέσεις που γίνονται στο εξωτερικό, έτσι ώστε να προβληθούν τα προϊόντα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Επίσης, δόθηκε μια ριζική λύση στο χρόνιο πρόβλημα της επιστροφής του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας εξαγωγών, καθιερώνοντας, αντί των πολύπλοκων διαδικασιών στην επιστροφή του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, την εξής απλή αρχή: Με το που φέρνει επιχείρηση το παραστατικό της άμεσης ή προθεσμιακής είσπραξης της αξίας των εξαγόμενων προϊόντων, αυτομάτως, επιστρέφεται και ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας. Έτσι, μια ιστορία ταλαιπωρίας, υποκρισίας και γραφειοκρατίας έληξε.

2.6 Ο Ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην εξασφάλιση του ελεύθερου ανταγωνισμού.

Ανταγωνιστική σε τοπικό εθνικό ή διεθνή επίπεδο είναι η επιχείρηση που έχει την ικανότητα να παράγει ανταγωνιστικά προϊόντα. Το επίπεδο οργάνωσης, ο εκσυγχρονισμός σε τεχνολογικό εξοπλισμό, η εξειδίκευση, αποτελούν τις βασικές προϋποθέσεις για τον καθορισμό του βαθμού ανταγωνιστικότητας μιας επιχείρησης. Όλοι αυτοί οι συντελεστές της ανταγωνιστικότητας επηρεάζονται από το γενικότερο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο λειτουργούν οι επιχειρήσεις.

Σε μια ελεύθερη οικονομία, ο ανταγωνισμός των επιχειρήσεων είναι απαραίτητος για την εξασφάλιση του εφοδιασμού της αγοράς με προϊόντα και υπηρεσίες, κάτω από τους καλύτερους – δυνατούς – όρους. Μια διαρκή πίεση για αύξηση του ορθολογισμού και της παραγωγικότητας δημιουργείται μέσα από τις συνθήκες του ανταγωνισμού.

Η απαραίτητη όμως προϋπόθεση για την επίτευξη ενός τέτοιου σκοπού είναι τόσο όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό οικονομικών φορέων. Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις εξασφαλίζουν την προϋπόθεση αυτή με την εύκολη προσαρμογή τους και την συνεχή προσπάθεια εξασφάλισης της παρουσίας τους στην αγορά. Η διατήρηση ενός ανταγωνισμού κλίματος θα ήταν μακροχρόνια δύσκολη χωρίς την ύπαρξη ενός σχετικά μεγάλου αριθμού Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

2.7 Ο Ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Περιφερειακή Πολιτική για την εξασφάλιση δίκαιης κατανομής του Εθνικού Εισοδήματος.

Η ύπαρξη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων επηρεάζει κατά πολύ την διάρθρωση μιας οικονομίας. Η παραγωγή προϊόντων και η παροχή υπηρεσιών κατανέμονται πλέον σ' ένα μεγάλο αριθμό οικονομικών μονάδων διεσπαρμένων σε όλη τη χώρα.

Η σημασία των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων για την επιτυχία μιας εθνικής ή και κοινοτικής πολιτικής περιφερειακής αναπτύξεως είναι πλέον φανερή. Το γεγονός ότι οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις μπορούν να εξυπηρετούν τον πληθυσμό – ακόμα και των πιο απομακρυσμένων περιοχών, εξασφαλίζει τις προϋποθέσεις για τον κανονικό εφοδιασμό του πληθυσμού. Χάρης στη δομή και στις εξειδικευμένες δυνατότητες διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην βιομηχανική παραγωγή όπου απαιτεί εξειδικευμένο εργατικό προσωπικό.

Η σημασία τους είναι έντονη και στην εξασφάλιση αποτελεσματικής εργατικής πολιτικής, μέσα από την εξασφάλιση των προϋποθέσεων για αξιοποίηση όλων των πηγών προσφοράς εργασίας μέσα σε μια οικονομία. Είναι

φανερό, ότι αν δεν συνέβαινε αυτό, το εργατικό δυναμικό θα μεταναστεύσει ή θα μετακινείται συνεχώς απ' το χώρο διαμονής στο χώρο εργασίας.

Η ενθάρρυνση δημιουργίας και εκσυγχρονισμού των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, αποτελεί στην πραγματικότητα και μια προσπάθεια αποθάρρυνσεως της συγκεντρώσεως του εθνικού εισοδήματος και της παραγωγικής ικανότητας σε ένα μικρό ατόμων ή επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3, Η ΘΕΣΗ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ.

3.1 Η θέση της Μικρομεσαίας Επιχείρησης στην Ευρώπη.

Με την διεθνοποίηση των αγορών που επιβάλει η Ευρωπαϊκή Ένωση εντείνεται ο ανταγωνισμός μεταξύ των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων ενώ παράλληλα περιορίζονται οι δυνάμεις παρέμβασης στα πρώτα στάδια ανάπτυξης τους.

Είναι γνωστό ότι οι Μικρομεσαίες επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν σήμερα το 99,8 % του συνόλου των εταιριών, το 66% της συνολικής απασχόλησης και το 65% του συνολικού κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο από πλευράς απασχόλησης, δεδομένου ότι το ποσοστό των θέσεων εργασίας που δημιουργούν βρίσκονται πάνω από το μέσο όρο. Επιπλέον, έχουν μεγαλύτερες αντιστάσεις σε περιόδους ύφεσης και χάνουν θέσεις εργασίας με βραδύτερους ρυθμούς από τις μεγάλες εταιρείες. Έτσι, κατά τα προηγούμενα χρόνια η καθαρή δημιουργία θέσεων απασχόλησης στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ετησίως ήταν 270.000 θέσεις ή αύξηση 4,7 %) που αντιστάθμισε τις απώλειες των μεγάλων εταιρειών.

Οι παράγοντες που προσδιόρισαν την εξέλιξη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ευρώπη και οδήγησαν σε μια αυξημένη αναγνώριση του ρόλου τους είναι η εξής:

1. Οι τεχνολογικές εξελίξεις ευνόησαν τη συγκέντρωση της παραγωγής και στη δημιουργία μεγάλων επιχειρήσεων. Παρ' όλα αυτά, ακόμα και μέσα σ' αυτό το κλίμα οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις κατάφεραν να προσαρμοστούν και να επιβιώσουν όχι μόνο σε παραδοσιακούς τομείς της βιοτεχνίας και της χειροτεχνίας, αλλά κατά κύριο λόγο σε νέους τεχνολογικούς τομείς, καλύπτοντας έτσι τα κενά που δημιούργησε η ανάπτυξη των μεγάλων επιχειρήσεων. Επιπλέον οι νέες τεχνολογικές εξελίξεις αντίθετα με ότι συνέβαινε μέχρι σήμερα επιτρέπουν τη λειτουργία επιχειρήσεων με μικρό μέγεθος, πράγμα που οδηγεί στην είσοδο της Μικρομεσαίας Επιχείρησης σε κλάδους που μέχρι σήμερα ήταν απαγορευτικοί, λόγω τεχνολογικών περιορισμών. Ένα άλλο στοιχείο των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ευρώπη είναι η μεγάλη τους ικανότητα και ευελιξία στην εφαρμογή διαφόρων καινοτομιών. Η τεχνολογική έρευνα λόγω του κόστους είναι βέβαιο έργο των μεγάλων επιχειρήσεων αλλά πρωτοπόρα στην εφαρμογή των καινοτομιών αποδείχτηκαν οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.

2. Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις ευνοήθηκαν επίσης από τις εξελίξεις τα τελευταία χρόνια στα πρότυπα της κατανάλωσης. Με την αύξηση των εισοδημάτων και το πέρασμα από τα μεσαία σε υψηλότερα εισοδήματα, τα καταναλωτικά πρότυπα στέφονται περισσότερο σε εξατομικευμένα προϊόντα σε αντίθεση με τα απρόσωπα προϊόντα της μαζικής βιομηχανικής παραγωγής.
3. Η ίδρυση Μικρομεσαίας Επιχείρησης ενισχύθηκε τα τελευταία χρόνια σε Ευρωπαϊκό επίπεδο προκειμένου να συμβάλλουν στη καταπολέμηση της ανεργίας δεδομένου ότι όπως έχει αποδειχτεί από διάφορες εμπειρικές έρευνες η ίδρυση Μικρομεσαίας Επιχείρησης συμβάλει πολύ περισσότερο στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας απ' ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις.

3.2 Το Επιχειρηματικό πνεύμα στην Ευρώπη.

Το επιχειρηματικό πνεύμα είναι η δημιουργική ικανότητα του ατόμου, μεμονωμένου ή στα πλαίσια ενός οργανισμού, να αναγνωρίζει μια ευκαιρία και να την εκμεταλλεύεται για να παράγει μια νέα αξία ή οικονομική επιτυχία. Η δημιουργικότητα αυτή έχει κρίσιμη σημασία για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων σε μια υφιστάμενη ή νεοεμφανιζόμενη αγορά ανεξάρτητα του κλάδου.

Οι νέες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες αποτελούν ερέθισμα για την παραγωγικότητα. Εξωθώντας άλλες επιχειρήσεις να αντιδράσουν μέσω μιας καλύτερης επίδοσης της οργάνωσής τους, της παραγωγής τους, των υπηρεσιών τους ή των αγορών τους, αυξάνουν τον ανταγωνισμό.

Η ευεργετική συνέπεια είναι μια γενική αύξηση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Εξάλλου, οι νέες επιχειρήσεις, ιδίως οι μικρές, δημιουργούν πολυάριθμες νέες θέσεις, εργασίες και κατά συνέπεια οδηγούν σε πτώση του ποσοστού ανεργίας.

Οι στατιστικές του Ευρωβαρόμετρου του Νοεμβρίου του 2002 δείχνουν αντίθετα ότι οι Ευρωπαίοι προτιμούν το καθεστώς του μισθωτού (45 %) από εκείνο του ανεξάρτητου εργαζόμενου, αντίθετα προς τις Ηνωμένες Πολιτείες όπου μια καθαρή πλειονότητα 67 % θα προτιμούσε το καθεστώς του επιχειρηματία. Οι διαφορές μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών είναι πολύ έντονες με τις μεσογειακές χώρες, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία να παρουσιάζουν μεγαλύτερη τάση προς την επιχειρηματικότητα.

3.2.1 Προκλήσεις και προτάσεις για την αύξηση του αριθμού επιχειρηματιών, της ανάπτυξης των επιχειρήσεων και της αναγνώρισης του επιχειρηματικού πνεύματος.

1. Εμπόδια για την είσοδο.

Οι Ευρωπαίοι εκτιμούν ότι τα διοικητικά εμπόδια συνιστούν τον κύριο φραγμό για τη δημιουργία μιας επιχείρησης. Επιπλέον, οι νέες επιχειρήσεις δυσκολεύονται να προμηθευτούν τα αναγκαία κεφάλαια.

2. Κίνδυνος και ανταμοιβή.

Ο κίνδυνος που συνδέεται με την επιχειρηματικότητα δεν εκτιμάται επαρκώς. Ο αποτυγχάνων επιχειρηματίας με την αποτυχία του δυσφημίζεται. Έτσι, ο επιχειρηματίας σε κατάσταση αποτυχίας, που ενήργησε κατά τρόπο έντιμο θα πρέπει να επωφελείται μιας νομοθεσίας που θα επιτρέπει τη ρευστοποίηση το ταχύτερο δυνατό των μη βιώσιμων επιχειρήσεων και τη δημιουργία μιας νέας επιχείρησης. Μια άλλη περίπτωση είναι εκείνη της μετάβασης από το καθεστώς του μισθωτού σε εκείνο του επιχειρηματία, που συχνά συνεπάγεται μια μειωμένη κοινωνική προστασία. Μια κοινωνική προστασία προσαρμοσμένη στις ανάγκες των επιχειρηματιών θα μπορούσε να αυξήσει την ελκυστικότητα επιχείρησης.

3. Προαγωγή των ικανοτήτων.

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση αποτελούν παράγοντες με μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στο επιχειρηματικό πνεύμα. Πρόκειται για παρακίνηση των ατόμων να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες σταδιοδρομίας που τους προσφέρονται. Προγράμματα προαγωγής του επιχειρηματικού πνεύματος θα μπορούσαν να αναπτυχθούν στους σχολικούς και πανεπιστημιακούς κύκλους.

4. Πρόσβαση προσελασιμότητας στο επιχειρηματικό πνεύμα σε όλα τα κράτη μέλη της κοινωνίας.

Το επιχειρηματικό πνεύμα θα πρέπει να προαχθεί μεταξύ των υπερεκπροσωπούμενων ομάδων, όπως οι γυναίκες. Οι εθνοτικές μειονότητες δείχνουν ιδιαίτερη κλίση για την επιχείρηση και συγχρόνως ανώτερο δυναμικό. Οι υπηρεσίες υποστήριξης επιχειρήσεων φαίνονται να είναι λιγότερο προσαρμοσμένες στις συγκεκριμένες τους ανάγκες.

5. Κανονιστικό και φορολογικό περιβάλλον.

Οι κανονισμοί δεν είναι συχνά διαφοροποιημένοι ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, με τρόπο ώστε να θίγουν κυρίως τις μικρές επιχειρήσεις, οι πόροι των οποίων είναι ανεπαρκείς. Θα πρέπει λοιπόν « να

σκεφτούμε πρώτα τους μικρούς» και οι κανονισμοί να καταστούν απλοί και στοχευόμενοι ή να διατεθεί μια διοικητική συνδρομή.

Το 2002 διορίστηκε παρά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ένας εκπρόσωπος για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) στον οποίο έχει ανατεθεί το καθήκον να επαγρυπνεί ώστε τα συμφέροντα των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων να λαμβάνονται επαρκώς υπόψη. Τα ποσοστά της φορολόγησης επηρεάζουν τη δημιουργία και την επέκταση των επιχειρήσεων. Οι φορολογικές μεταρρυθμίσεις που έγιναν κατά τα τελευταία έτη συνέβαλαν σε σαφή εξέλιξη προς τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά οι φόροι επί της εργασίας παραμένουν ακόμη υψηλοί σε μεγάλο αριθμό κρατών μελών.

6. Πρόσβαση στους πόρους.

Σε ορισμένες περιφέρειες και σε ορισμένους κλάδους, όλο και περισσότερες δυσκολίες πρόσληψης γίνονται αισθητές καθόσον η ζήτηση εργαζομένων υψηλής εξειδίκευσης έχει προχωρήσει πιο γρήγορα από την προσφορά. Ενδεχόμενα μέτρα θα μπορούσαν να συμπεριλάβουν τη μάθηση καθ' όλη τη διάρκεια του βίου, την ενθάρρυνση της κινητικότητας ή την επιβεβλημένη πρόσληψη υπηκόων τρίτων χωρών. Πολλές Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις οφείλουν να αντιμετωπίσουν δυσχέρειες καθόσον οι τράπεζες έχουν όλο και λιγότερη τάση να προσφέρουν πιστώσεις για επιχειρήσεις υψηλού κινδύνου. Θα ήταν συνέλεια χρήσιμο να αναπτύσσουν οι αγορές του επιχειρηματικού κεφαλαίου ως συμπληρωματική λύση της τραπεζικής πίστωσης. Το Ευρωπαϊκό ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ) π.χ., έχει ήδη εργαστεί προς την κατεύθυνση αυτή.

7. Διεθνοποίηση και εκμετάλλευση της γνώσης.

Θα πρέπει να αυξηθεί η τάση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων να διευρύνονται και να διεθνοποιούνται αντλώντας οφέλη από τις συμβουλές που δέχονται μέσω των τοπικών και περιφερειακών δικτύων, από άλλες επιχειρήσεις (κυρίως τις μεγάλες διεθνείς επιχειρήσεις), προσωπικές επαφές και από ενδιάμεσους. Τα δίκτυα αυτά δίνουν την ευκαιρία στους επιχειρηματίες να μοιραστούν τις εμπειρίες τους στα θέματα επέκτασης και πρόσβασης στη γνώση, στους συνεταιρισμούς και στις συμβουλές.

8. Ενδοεπιχειρηματικότητα και συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων.

Τα αποτελέσματα της Έρευνας & Ανάπτυξης και της καινοτομίας στις μεγάλες επιχειρήσεις, τα πανελιστήμια και τους ερευνητικούς οργανισμούς επιτρέπουν στους μισθωτούς τους να δημιουργούν τη δική τους επιχείρηση με τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει. Οι επιχειρήσεις είναι ευνοϊκές για τέτοια ενδοεπιχειρηματικότητα, αλλά η πρωτοβουλία εναπόκειται συχνά στους εργαζομένους. Εξάλλου, η συνεργασία μεταξύ Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων θα έπρεπε να αναπτυχθεί περαιτέρω καθόσον είναι προς δικό τους συμφέρον. Μέσω αυτών των συνεργασιών είναι που αναπτύσσεται η κρίσιμη μάζα για την κατάκτηση των αγορών σε μεγάλη κλίμακα.

9. Σημασία του επιχειρηματικού πνεύματος για την κοινωνία.

Η εγκαίνιαση μιας **κοινωνίας** ευνοϊκότερης για την επιχείρηση αφορά όλο τον κόσμο. Οι συμπεριφορές απέναντι στο **επιχειρηματικό πνεύμα** και την αποτυχία θα πρέπει να είναι πιο θετικές. Η υλοποίηση του στόχου αυτού στηρίζεται σε εκείνους από τους οποίους εξαρτώνται οι επιχειρηματίες του σήμερα και του αύριο. Πρόκειται επίσης για να αναβάθμιση του ρόλου που διαδραματίζουν οι επιχειρήσεις της κοινωνικής οικονομίας ενεργώντας υπέρ του κοινωνικού συνόλου.

3.2.2 Προοπτικές.

Μια συντονισμένη προσέγγιση: Ο οριζόντιος χαρακτήρας του επιχειρηματικού πνεύματος απαιτεί μια συντονισμένη προσέγγιση. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις δημόσιες διοικήσεις σε όλα τα επίπεδα. Αυτές οι τελευταίες θα έπρεπε να συντονιστούν καλύτερα με τους ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων ώστε να προσδιοριστούν οι προτεραιότητες στο πλαίσιο της ενδυνάμωσης και του επιχειρηματικού πνεύματος.

Ανοικτή μέθοδος συντονισμού: Ορισμένα κράτη μέλη έχουν καλύτερες επιδόσεις στην προαγωγή του επιχειρηματικού πνεύματος. Θα ήταν χρήσιμο αυτά να εμπνέουν τα υπόλοιπα στο πλαίσιο της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού, με την οποία η Επιτροπή δημιουργεί βάσεις οι οποίες θα επιτρέψουν στις χώρες να ανταλλάσσουν τις καλύτερες πρακτικές τους.

Αυτό που μένει να ληφθεί υπόψη είναι ότι θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες προς 3 κύριους άξονες για την άνοδο του επιχειρηματικού πνεύματος: θα πρέπει κατά πρώτο να εξαλειφθούν τα εμπόδια στην ανάπτυξη και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων όπως η γραφειοκρατία και η έλλειψη χρηματοδότησης. Δεύτερον, θα πρέπει να συγκριθούν τα οφέλη της επιχειρηματικότητας προς τους κινδύνους που συνδέονται με αυτήν, π.χ. αναλαμβάνοντας δράσεις ενθάρρυνσης όπως οι φορολογικές μεταρρυθμίσεις και η ενίσχυση κατά την απόκτηση μιας επιχείρησης.

Τέλος, θα πρέπει να υπάρξει δράση για τη δημιουργία μιας «επιχειρηματικής κοινωνίας» μεταξύ άλλων παρακινώντας νέους στα σχολεία και τα πανεπιστήμια να αναπτύξουν δεξιότητες στον τομέα αυτό.

3.3 Ενθάρρυνση της καινοτομίας και του επιχειρηματικού πνεύματος.

Η διευκόλυνση της καινοτομίας και του επιχειρηματικού πνεύματος αποτελεί βασική αρχή όλων των πεδίων της επιχειρηματικής πολιτικής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποτελεί το κεντρικό σημείο για την εξασφάλιση ότι η

πολιτική καινοτομίας είναι συνεπής και συνεκτική σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, για την αξιολόγηση της απόδοσης, για τη διάδοση της καλύτερης πρακτικής, και για να δοθεί έμφαση στα παθήματα που γίνονται μαθήματα από οποιαδήποτε αποτυχία της οικονομίας της αγοράς που να δικαιολογεί την κρατική παρέμβαση.

Οι 20 εκατομμύρια μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αποτελούν ήδη τη σπονδυλική στήλη της βιομηχανίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά υπάρχει δυνατότητα για τη δημιουργία περισσότερων από αυτές, σε ό,τι αφορά τις υπάρχουσες Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, για καινοτομία και ανάπτυξη. Αποτελούν το επίκεντρο των προληπτικών επιχειρηματικών πολιτικών σύμφωνα με την εφαρμογή της αρχής «πρώτα σκέψου σε μικρή κλίμακα». Υφίστανται συγκεκριμένα προγράμματα για την εξασφάλιση της συμμετοχής των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων σε σχέδια έρευνας και καινοτομίας με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και τις άλλες μορφές χρηματοδότησης είναι πιο ελαστικοί για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις απ' ό,τι για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Οι επιχειρηματίες και ιδίως οι Μικρομεσαίοι Επιχειρηματίες, μπορούν επίσης να λάβουν βοήθεια για την αναζήτηση εταίρων μέσω του δικτύου κέντρων αναμετάδοσης καινοτομίας σε περισσότερες από 30 χώρες, με μερική χρηματοδότηση από την Επιτροπή.

Στο πλαίσιο του προγράμματος για τις επιχειρήσεις και το επιχειρηματικό πνεύμα 2001 - 2005, η Ευρωπαϊκή Ένωση δαπανά περίπου 90 εκατομμύρια Ευρώ ετησίως σε σχέδια για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στα σημερινά 15 κράτη μέλη, τα 10 νέα μέλη και τις 3 υποψήφιες χώρες. Οι προτεραιότητες είναι οι εξής:

- 1. Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στο πλαίσιο μιας διεθνοποιημένης οικονομίας που βασίζεται στη γνώση.** Τα μέτρα αφορούν την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας, τη διευκόλυνση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και της πρόσβασης στην αγορά, την προετοιμασία των επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση της παγκοσμιοποίησης, με την ενθάρρυνση ιδίως της συμμετοχής των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στη διαδικασία τυποποίησης και στην εφαρμογή της, την παροχή ενός επαρκούς φάσματος επαγγελματικών ειδικοτήτων που θα είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες των μικρών επιχειρήσεων, την ενθάρρυνση των καινοτόμων πρακτικών, την προαγωγή της ενσωμάτωσης της αειφόρου ανάπτυξης και την προώθηση της χρήσης των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών.
- 2. Προώθηση της επιχειρηματικότητας.** Τα μέτρα υποστηρίζουν κυρίως τη διευκόλυνση της δημιουργίας και της μεταβίβασης επιχειρήσεων, την ανάπτυξη της κατάρτισης στην επιχειρηματικότητα, στη διάδοση του επιχειρηματικού πνεύματος σε ολόκληρη την κοινωνία, τον προσδιορισμό και την προαγωγή ειδικών πολιτικών υπέρ των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

- 3. Απλούστευση και βελτίωση του διοικητικού και κανονιστικού περιβάλλοντος των επιχειρήσεων, ιδίως για την προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας.** Τα μέτρα αφορούν κυρίως τη βελτίωση του συστήματος αξιολόγησης του αντικτύπου που έχει για τις επιχειρήσεις κάθε πρόταση κοινοτικής νομοθεσίας και τη βελτίωση των κανονιστικών ρυθμίσεων και η απλούστευση του διοικητικού περιβάλλοντος γενικά..
- 4. Βελτίωση του χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος των επιχειρήσεων, ιδίως των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.** Τα μέτρα αφορούν κυρίως τη βελτίωση του χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος των επιχειρήσεων, ιδίως των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, την ανάπτυξη δικτύων «business angels» τη δημιουργία κοινοτικού δικτύου κεφαλαίων εκκίνησης και διαχειριστών τους, ούτως ώστε να προωθηθεί η διαμόρφωση και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, και τη διοργάνωση συναντήσεων Στρογγυλής Τράπεζας τραπεζιτών και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.
- 5. Διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων στις υπηρεσίες υποστήριξης και στα κοινοτικά προγράμματα και δίκτυα και βελτίωση του συντονισμού τους.** Τα μέτρα ενθαρρύνουν τη διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων στα κοινοτικά προγράμματα, τη βελτίωση του συντονισμού μεταξύ των κοινοτικών δικτύων υποστήριξης ή παροχής συμβουλών, όπως τα Euro Info Centres, και τη διοργάνωση εκδηλώσεων συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων.

Η Επιτροπή χρηματοδοτεί ιδίως προγράμματα που θα ασχοληθούν με την καλύτερη πρακτική για τις επιχειρήσεις και που θα βοηθήσουν να πλαισιώσει τις πολιτικές του. Για την επίτευξη των στόχων αυτών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διευκόλυνε τη δημιουργία των Euro Info Centres που θα ενημερώνουν, θα παρέχουν συνδρομή και θα συμβουλευούν τις επιχειρήσεις επί όλων των κοινοτικών θεμάτων, συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας για τις χρηματοδοτήσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν υποστηρίζει απευθείας επιχειρήσεις. Στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δημοσιεύονται προσκλήσεις υποβολής προσφορών και τα χρηματοδοτικά μέσα τα διαχειρίζεται το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων.

3.4 Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στην ανταγωνιστικότητα.

Η επιχειρηματική πολιτική συντονίζεται σε συνδυασμό με άλλες πολιτικές, ειδικότερα με αυτές για την ενιαία αγορά, για την έρευνα και την καινοτομία, καθώς και για την κοινωνία της πληροφορίας. Αντίθετα, όταν η ΕΕ επεξεργάζεται πολιτικές για το εμπόριο, την εκπαίδευση και την κατάρτιση ή το περιβάλλον, λαμβάνεται υπόψη ο αντίκτυπος στις επιχειρήσεις.

Το πρόγραμμα δράσης για το κεφάλαιο επιχειρηματικού κινδύνου αποτελεί παράδειγμα αυτής της συνδυασμένης προσέγγισης. Πρόκειται για πρωτοβουλία της ενιαίας αγοράς, αλλά συμβάλλει στο επιχειρηματικό πνεύμα με την απομάκρυνση των εμποδίων στην χρηματοδότηση της σύστασης και της έναρξης δραστηριοτήτων για τις μικρές επιχειρήσεις. Η ερευνητική πολιτική έχει επίσης ζωτική σημασία για το επιχειρηματικό πνεύμα, καθώς η καινοτομία καλύπτει όχι μόνο τις νέες τεχνολογίες, αλλά και την ανάπτυξη των νέων επιχειρηματικών ιδεών, τον σχεδιασμό προϊόντων ή τους νέους τρόπους διανομής ή εμπορευματοποίησης ενός προϊόντος.

Η βιωσιμότητα δεν παραβλέπεται ποτέ. Για παράδειγμα, η Ευρώπη αποτελεί τον τουριστικό προορισμό με τους περισσότερους επισκέπτες στον κόσμο, πράγμα που απαιτεί μια προσέγγιση που δεν θα υπονομεύει την ανάπτυξη μιας σημαντικής βιομηχανίας υπηρεσιών ή δεν θα αποτρέπει τους ανθρώπους από το να κάνουν τις διακοπές της επιλογής τους, αλλά εντούτοις εξασφαλίζει ότι η ανάπτυξη είναι βιώσιμη. Οι φυσικοί πόροι και το περιβάλλον πρέπει να προστατευθούν για να εξασφαλιστεί ότι η ανάπτυξη των τουριστικών περιοχών δεν καταστρέφει την κληρονομιά στην οποία στηρίζεται ο κλάδος.

Η βιώσιμη αύξηση δεν αποτελεί μόνο θέμα για τους σχεδιαστές πολιτικής της ΕΕ. Κάθε επιχείρηση είναι αρμόδια για την εξασφάλιση ότι οι πολιτικές της είναι κοινωνικά και περιβαλλοντικά ασφαλείς. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δρομολογήσει φόρουμ για την εταιρική κοινωνική ευθύνη με σκοπό να προωθηθεί ο διάλογος μεταξύ των επιχειρήσεων, των συνδικάτων και άλλων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Στόχοι του είναι να βελτιώσει τις γνώσεις για τη σχέση μεταξύ της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας και να εξετάσει τη σκοπιμότητα της κατάρτισης σειράς κοινών αρχών στις οποίες πρέπει να προσυπογράψουν οι επιχειρήσεις.

3.5 Η διδασκαλία της επιχειρηματικότητας: ο ρόλος της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Στο ερώτημα εάν θέλουν να γίνουν επιχειρηματίες, ένας σεβαστός αριθμός ατόμων στην Ευρωπαϊκή Ένωση απαντούν αρνητικά. Η τάση προς την επιχειρηματικότητα¹ εξακολουθεί να είναι σχετικά μικρή σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση σε σύγκριση με τις Η.Π.Α. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη όπως η Ελλάδα, η Πορτογαλία και η Ισπανία παρουσιάζουν ισχυρότερη τάση προς την επιχειρηματικότητα σε σύγκριση με τις Η.Π.Α. ενώ η Ιταλία παρουσιάζει

1. Πηγή: Flash Eurobarometer 107 (2001): Entrepreneurship. Έρευνα που διενεργήθηκε για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Γενική Διεύθυνση «Επιχειρήσεις» από την EOS Gallup Europe (http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/survey/eurobarometer83.htm).

ακριβώς την ίδια. Επιπλέον, οι άνθρωποι που εργάζονται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις χρειάζεται να έχουν πρόσβαση στις κατάλληλες ευκαιρίες μάθησης ώστε να μην μένουν πίσω στις δεξιότητες τους και στις γνώσεις τους. Γι' αυτό ακριβώς τα κράτη μέλη στρέφουν ολοένα περισσότερο την προσοχή τους στην προαγωγή της επιχειρηματικότητας στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση, ανταποκρινόμενα έτσι στο ενδιαφέρον των Ευρωπαίων πολλοί από τους οποίους επιθυμούν να μάθουν πώς να ξεκινούν ή να αναλάβουν μια επιχείρηση.

Σύμφωνα με την εφαρμογής του ευρωπαϊκού χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις, τα κράτη μέλη, όπως το Βέλγιο, αναπτύσσουν να ενθαρρυνθεί και να διδαχθεί από νεαρή ηλικία. Το προσωπικό ενδιαφέρον, η δημιουργικότητα η ανάληψη πρωτοβουλιών και η ικανότητα στα προγράμματα – πλαίσια για να υποστηρίξουν την επιχειρηματική πρωτοβουλία και να διαμορφώσουν μια θετική στάση απέναντι στην επιχειρηματικότητα². Συνολικά, γίνεται ολοένα πιο κατανοητό ότι η επιχειρηματικότητα αποτελεί επιλογή και στάση ζωής που πρέπει για την αντιμετώπιση κινδύνων που μπορούν να καλλιεργηθούν με την εκπαίδευση από νεαρή ηλικία.

Πριν από ένα χρόνο, δύο μόνο κράτη μέλη άρχισαν να ενθαρρύνουν τον επιχειρηματικό τρόπο σκέψης, δηλαδή την πρωτοβουλία και το προσωπικό ενδιαφέρον σε δημοτικά σχολεία. Σήμερα εφαρμόζονται πρωτοβουλίες προς αυτή την κατεύθυνση στις χώρες όπως η Ιρλανδία, η Σουηδία, η Φινλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, επίσης τέτοια μέτρα εφαρμόζει η Νορβηγία., ενώ έχουν δρομολογηθεί σε ακόμη περισσότερες από το ένα τρίτο των κρατών μελών. Διάφορα νέα μέτρα που απευθύνονται στα δευτεροβάθμια σχολεία έχουν αρχίσει να εφαρμόζονται. Για παράδειγμα, σχέδια που φέρνουν σε άμεση επαφή μαθητές και επιχειρηματίες ή φέρνουν τους επιχειρηματίες στο σχολείο ή τους μαθητές στην επιχείρηση εφαρμόζονται στην Ιρλανδία, στο Λουξεμβούργο και στο Ηνωμένο Βασίλειο³. Οι μαθητές των δευτεροβαθμίων σχολείων σε ορισμένα κράτη μέλη συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας παρακολουθούν μαθήματα επιχειρηματικότητας. Τέλος, τουλάχιστον τα μισά κράτη μέλη που είναι το Βέλγιο, η Γερμανία, η Ισπανία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο, οι Κάτω Χώρες, η Αυστρία και η Νορβηγία μαθαίνουν τους μαθητές των δευτεροβαθμίων σχολείων τους πώς να δημιουργήσουν και να αναπτύξουν μια επιχείρηση, οι Κάτω Χώρες ιδίως, ασχολούνται πολύ σοβαρά με αυτό το σκοπό. Η αύξηση των γνώσεων των εκπαιδευτικών σχετικά με την επιχειρηματικότητα αποτελεί επίσης ολοένα σοβαρότερο μέλημα στη χάραξη πολιτικής διαφόρων κρατών μελών.

Όλα αυτά τα στοιχεία δείχνουν ότι η Ευρώπη βρίσκεται στο σωστό δρόμο για να γίνει πιο επιχειρηματική. Παρόλο όμως που όλα αυτά είναι ενθαρρυντικά, οι πρωτοβουλίες στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης θα παραγάγουν αποτελέσματα μόνο μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα.

2. Πηγή: Έκθεση 2002 του Βελγίου για το χάρτη.

3. Πηγή: Έκθεση επί της εφαρμογής του ευρωπαϊκού χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις, COM (2003) 21 και τις εκθέσεις των κρατών μελών που διατίθενται στη διεύθυνση http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/charter/charter2003.htm.

3.6 Η δημιουργία επιχειρηματικής κουλτούρας στις υποψήφιες χώρες.

Για τις υποψήφιες χώρες η βασική πρόκληση αποτελεί τη δημιουργία επιχειρηματικής κουλτούρας. Πέρα από την εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου, οι υποψήφιες χώρες χρειάζονται ανταγωνιστικές επιχειρήσεις⁴ και ένα ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον ώστε να καρπωθούν τα οφέλη της εσωτερικής αγοράς.

Στις υποψήφιες χώρες, συγκεκριμένα, η καλλιέργεια του επιχειρηματικού τρόπου σκέψης ξεκινάει από την εκπαίδευση. Από την εφαρμογή του χάρτη στις υποψήφιες χώρες προκύπτουν ενθαρρυντικά σημάδια. Η διδασκαλία της επιχειρηματικότητας και των επιχειρηματικών δεξιοτήτων αποτελεί μέρος του προγράμματος των δευτεροβάθμιων σχολείων σχεδόν στις υποψήφιες χώρες. Η επιχειρηματικότητα περιλαμβάνεται στο ωρολόγιο πρόγραμμα στην Πολωνία, στην Ουγγαρία, στη Λεττονία, στη Λιθουανία και στη Ρουμανία. Σε όλες δε τις υποψήφιες χώρες υπάρχει μεγάλη ποικιλία προγραμμάτων κατάρτισης για την αναβάθμιση των επιχειρηματικών δεξιοτήτων. Τα προγράμματα κατάρτισης για τις μικρές επιχειρήσεις στην Εσθονία και τη Λιθουανία, για παράδειγμα, εντάσσονται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο δια βίου μάθησης. Ωστόσο, μένει ακόμη πολύς δρόμος ως τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για τη διδασκαλία της επιχειρηματικότητας σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες.

Οι δημόσιες αρχές θα πρέπει επίσης να αλλάξουν νοοτροπία και να δημιουργήσουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την ίδρυση, την ανάπτυξη και τη μεταβίβαση επιχειρήσεων. Σε αυτό το πλαίσιο οι υποψήφιες χώρες έχουν αρχίσει να μειώνουν τη γραφειοκρατία. Το διοικητικό κόστος και ο χρόνος που απαιτούνται για τη σύσταση μιας επιχείρησης μειώθηκαν τόσο ώστε ορισμένες υποψήφιες χώρες ιδίως η Μάλτα, η Κύπρος, η Λεττονία, η Λιθουανία και η Ρουμανία βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο με τις ευρωπαϊκές χώρες που παρουσιάζουν τις καλύτερες επιδόσεις. Δημιουργήθηκαν ενιαία κέντρα εξυπηρέτησης για τη μείωση του διοικητικού φόρτου ενώ η νομοθεσία που διέπει τη χρεοκοπία επιχειρήσεων βελτιώθηκε σε πολλές χώρες.

Με σκοπό να μειώσουν ακόμη περισσότερο τη γραφειοκρατία για τις μικρές επιχειρήσεις, ορισμένες υποψήφιες χώρες μεταξύ αυτών η Τσεχική Δημοκρατία, η Βουλγαρία, η Εσθονία και η Τουρκία άρχισαν να παρέχουν πληροφορίες και υπηρεσίες στο Διαδίκτυο. Η διαλογική χρήση των ηλεκτρονικών εργαλείων επικοινωνίας έχει αναπτυχθεί σε τέτοιο σημείο ώστε οι επιχειρηματίες της Σλοβακίας, της Μάλτας, της Λετονίας και της Λιθουανίας μπορούν να υποβάλλουν τις φορολογικές τους δηλώσεις και άλλα επίσημα έγγραφα ηλεκτρονικά.

4. Σύμφωνα με έρευνα για τη μέτρηση του αριθμού των ατόμων που εμπλέκονται στην εκκίνηση μιας επιχείρησης, οι υποψήφιες χώρες που συμμετείχαν δεν διαμορφώνουν ξεχωριστό μοντέλο ως σύνολο σε σύγκριση με τα κράτη μέλη της ΕΕ. Global Entrepreneurship Monitor, 2002 Executive Report Reynolds, Bygrave, Autio, Cox and Hay.

Σε άλλους τομείς η πρόοδος είναι λιγότερο ενθαρρυντική. Η πρόσβαση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση εξακολουθεί να είναι δύσκολη αν και πολλές υποψήφιας χώρες χρησιμοποιούν με αποτελεσματικότητα φορολογικά μέσα για να βελτιώσουν τη χρηματοδοτική ικανότητα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων. Η Λιθουανία, για παράδειγμα, εφαρμόζει χαμηλότερο βασικό φορολογικό συντελεστή για μικρές επιχειρήσεις σε σύγκριση με μεγαλύτερες επιχειρήσεις καθώς και άλλες εκχωρήσεις υπό μορφή φοροαπαλλαγών και μειώσεων του ΦΠΑ⁵. Επίσης, το καινοτομικό και τεχνολογικό δυναμικό δεν αξιοποιείται ακόμη επαρκώς. Δεν υπάρχει ακόμη συνεπής εθνική στρατηγική ή εν λόγω στρατηγική είναι πολύ πρόσφατη και δεν έχει ακόμη σημαντικό αντίκτυπο.

⁵Πηγή: έκθεση της Λιθουανίας σχετικά με την εφαρμογή του χάρτη, που διατίθεται στη διεύθυνση http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/enlargement/charter_ccs_2003.htm.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.

4.1 Ιστορική Αναδρομή.

Η Ευρωπαϊκής Ένωσης συμβάλει στη δέσμευση για τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος στο οποίο οι επιχειρήσεις, η βιομηχανία και η καινοτομία μπορούν να ευδοκιμήσουν.

Η πολιτική της επιχείρησης της Ευρωπαϊκή Ένωση είναι σήμερα σχεδιασμένη έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του συνόλου των επιχειρηματικών κύκλων και του περιβάλλοντος τους. Η ιστορία της διαμορφώθηκε χάρη στο έργο που έχει επιτευχθεί στους ακόλουθους τρεις τομείς πολιτικής, ουσιαστικής σημασίας: Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ), καινοτομία και ανταγωνιστικότητα, συμπεριλαμβανομένων των ευκαιριών και των ωφελημάτων της ενιαίας αγοράς.

Η πολιτική υπέρ των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων χρονολογείται από το πρώτο πρόγραμμα κοινοτικής δράσης που είχε σχεδιαστεί ειδικά γι' αυτές, και είχε εγκριθεί το 1983 κατά το πέρας του Ευρωπαϊκού Έτους των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και της Βιοτεχνίας. Ένα δεύτερο παρόμοιο πρόγραμμα εγκαινιάστηκε το 1987. Το 1994, η Επιτροπή άρχισε να εργάζεται, αποσκοπώντας στην επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί στη Λευκή Βίβλο του 1993, με την έγκριση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος υπέρ των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και της βιοτεχνίας. Το τρίτο πολυετές πρόγραμμα για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (1997 - 2000) περιλάμβανε χρήσιμες πρωτοβουλίες και στηριζόταν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας της συνθήκης του Άμστερνταμ.

Τον Δεκέμβριο του 2000, το Συμβούλιο ενέκρινε το νέο πολυετές πρόγραμμα για την περίοδο 2001 - 2005 για τις επιχειρήσεις και το επιχειρηματικό πνεύμα και, όλως ιδιαίτερος, για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Το επιχειρησιακό του πεδίο (χρηματικοί πόροι και εφαρμογή) είναι ευρύτερο σε σχέση με τα προηγούμενα προγράμματα, δεδομένου ότι προβλέπει δράσεις σε πλέον των 30 χωρών, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και των υποψηφίων για ένταξη χωρών.

Το 1995, η Επιτροπή δημοσίευσε το αξιοσημείωτο Πράσινο Βιβλίο για την προώθηση της καινοτομίας το οποίο ακολούθησε το πρώτο πρόγραμμα δράσης για την καινοτομία στην Ευρώπη: *Καινοτομία υπέρ της οικονομικής μεγέθυνσης και της ανάπτυξης στην Ευρώπη* (1996), στο οποίο επισημαίνονταν οι ακόλουθοι τρεις στόχοι μείζονος σημασίας:

- προώθηση πνεύματος καινοτομίας, τόσο στην κοινωνία όσο και στην οικονομία
- παροχή ενός ικανοποιητικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος από την άποψη των νομοθετικών, κανονιστικών και χρηματοοικονομικών διατάξεων, για την προώθηση της καινοτομίας
- προώθηση της δημιουργίας αποτελεσματικότερων σχέσεων μεταξύ της έρευνας, της καινοτομίας και των επιχειρήσεων

Το πλαίσιο της πολιτικής της επιχείρησης της Ένωσης διευρύνθηκε σημαντικά το 1993 με τη Λευκή Βίβλο της Επιτροπής για την *οικονομική μεγέθυνση, την ανταγωνιστικότητα και απασχόληση*, η οποία τονίζει τη σημασία της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, και ιδίως των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, καθώς επίσης και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης στην Κοινότητα.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας τον Μάρτιο του 2000, έδωσε νέα ώθηση στην πολιτική της επιχείρησης, θέτοντας έναν νέο στρατηγικό στόχο για την Ευρωπαϊκή Ένωση: *να γίνει η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία που βασιζέται στη γνώση στον κόσμο, η οποία θα έχει την ικανότητα της αιφόρου οικονομικής μεγέθυνσης, με περισσότερες και καλύτερες θέσεις απασχόλησης και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή.*

4.2 Το πλαίσιο, οι στόχοι και οι μέθοδοι στρατηγικής της ευρωπαϊκής πολιτικής.

Οι επιχειρήσεις έχουν ουσιαστική σημασία για την οικονομική μεγέθυνση της Ένωσης. Για να οικοδομήσει μια ισχυρή οικονομία, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να καλλιεργήσει το πνεύμα της επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη, και να δημιουργήσει συνθήκες πλαισίωσης οι οποίες ενθαρρύνουν τις καινοτόμες επιχειρηματικές πρακτικές και οδηγούν στη δημιουργία και τη μεγέθυνση επιχειρήσεων.

Η επίτευξη αυτών των στόχων έχει ζωτική σημασία για την πραγματοποίηση της αιφόρου οικονομικής μεγέθυνσης που είναι απαραίτητη για τη στήριξη της κοινωνικής προόδου και την προστασία του περιβάλλοντος.

Η πολιτική της επιχείρησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης απευθύνεται στο επιχειρηματικό περιβάλλον στο σύνολό του, και έχει ως στόχο να βοηθήσει τις επιχειρήσεις - ανεξαρτήτως μεγέθους, νομικής μορφής ή τομέων - να μεγεθυνθούν και να αναπτυχθούν.

Ο τριπλός της στόχος συνίσταται στην προώθηση και τη διευκόλυνση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, στην παρακίνηση της μεγέθυνσης και της καινοτόμου ικανότητας όλων των επιχειρήσεων χάρη στη δημιουργία ενός δυναμικού επιχειρησιακού περιβάλλοντος, και στην εξασφάλιση πραγματικής πρόσβασης στις αγορές της Ευρώπης και πέραν των συνόρων της, για τα αγαθά και τις υπηρεσίες που προσφέρουν αυτές οι επιχειρήσεις.

Οι κυριότεροι στόχοι της πολιτικής της επιχείρησης περιγράφονται λεπτομερώς στη συνέχεια του παρόντος κειμένου:

Επιχειρηματικό πνεύμα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ως στόχο την προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος στην Ευρώπη, συμβάλλοντας στη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών πλαισίωσης των επιχειρήσεων. Επιβραβεύοντας και υποστηρίζοντας όσους διακινδυνεύουν, καθώς επίσης και προωθώντας μεθόδους βελτίωσης της πρόσβασης τους στις πηγές χρηματοδότησης, μπορεί να συμβάλλει στη δημιουργία νέων επιχειρήσεων.

Η μεγάλη διαθεσιμότητα των μηχανισμών στήριξης των επιχειρήσεων, των δικτύων και των υπηρεσιών, διαδραματίζει επίσης ρόλο ουσιαστικής σημασίας από την άποψη αυτή. Η δημιουργία και η μεγέθυνση ομίλων νέων καινοτόμων επιχειρήσεων αποτελεί στοιχείο καθοριστικής σημασίας για τη στήριξη και την προώθηση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας στις νέες βιομηχανίες που βασίζονται στη γνώση. Αυτό το στοιχείο συνηγορεί επίσης υπέρ της μεταρρύθμισης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, ούτως ώστε να αναπτύσσονται οι δεξιότητες και οι γνώσεις σ' αυτόν τον τομέα.

Η προώθηση ενός καινοτόμου επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Η καινοτομία αποτελεί ένα από τα κυριότερα ατού μιας οικονομίας που βασίζεται στη γνώση. Η ορθή χρησιμοποίηση της έρευνας και της τεχνολογίας, καθώς και η προώθηση της ανταγωνιστικότητας, έχουν ζωτική σημασία για την ικανότητα μεγέθυνσης των επιχειρήσεων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση προσπαθεί να καλλιεργεί πνεύμα καινοτομίας στην οικονομία και να εξασφαλίζει ότι θα παρέχεται στις επιχειρήσεις κάθε ευκαιρία που θα τους επιτρέψει να επωφελούνται από τα αποτελέσματα της καινοτομίας, μετατρέποντάς τα σε ανταγωνιστικές επιχειρηματικές ιδέες.

Πώς μπορούμε να επωφεληθούμε ακόμη περισσότερο από την εσωτερική αγορά.

Η εσωτερική αγορά είναι ο χώρος αλληλεπίδρασης των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Παρόλη την επιτυχία που έχει σημειώσει μέχρι σήμερα, εξακολουθεί να παρεμποδίζεται από ορισμένα σημαντικά εμπόδια ως προς την ελεύθερη διακίνηση των αγαθών και των υπηρεσιών. Η εξάλειψη αυτών των εμποδίων, η εγγύηση πρόσβασης στην αγορά, η απελευθέρωση τομέων όπως οι μεταφορές και οι τηλεπικοινωνίες, καθώς και η απλούστευση των κανονιστικών ρυθμίσεων, θα επιτρέψουν στις επιχειρήσεις να επωφεληθούν στον μέγιστο δυνατό βαθμό από την εσωτερική αγορά.

Η χρησιμοποίηση προαιρετικών κανόνων και ελαστικών κανονιστικών ρυθμίσεων, αποσκοπούν να διαδραματίσουν έναν συνεχώς αυξανόμενο ρόλο, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί ότι η εσωτερική αγορά λειτουργεί προς όφελος των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, διατηρώντας ταυτοχρόνως κανόνες υψηλού επιπέδου όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας.

Νέες μέθοδοι συντονισμού: συγκριτική αξιολόγηση, παρακολούθηση και ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών.

Η πολιτική της επιχείρησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει επαναπροσανατολίσει το κύριο μέλημά της: στο παρελθόν επρόκειτο για τις άμεσες δράσεις, ενώ τώρα προωθούνται οι νέες μέθοδοι συντονισμού των εθνικών πολιτικών και των πρωτοβουλιών υπέρ των επιχειρήσεων, καθώς και η αξιολόγηση των επιπτώσεών τους. Τα κράτη μέλη παρακινούνται να ανταλλάσσουν την πείρα τους, και να αλληλοδιδάσκονται, χρησιμοποιώντας ένα ολόκληρο φάσμα μεθόδων συγκριτικής αξιολόγησης. Η συνεργασία, με σκοπό τη βελτίωση των ατομικών και συλλογικών επιδόσεων χάρη στη διάδοση των βέλτιστων πρακτικών, αναμένεται ότι θα βελτιώσει τις συνθήκες πλαισίωσης των επιχειρήσεων και ότι θα έχει ευεργετικές συνέπειες για την ανταγωνιστικότητα.

Προώθηση νέων επιχειρηματικών προτύπων στην ηλεκτρονική οικονομία.

Η ηλεκτρονική οικονομία, σιγά - σιγά κατακτά τη δική της θέση, εισάγοντας αλλαγές και νέες πρακτικές σε διάφορους τομείς. Θα αυξάνονται συνεχώς οι επιπτώσεις του ηλεκτρονικού εμπορίου σε όλες τις οικονομικές συναλλαγές εντός της εσωτερικής αγοράς (μεταξύ επιχειρήσεων, μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών), και η διεθνής ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων θα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητά τους να υιοθετήσουν τις νέες τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνίας (ΤΠΕ). Κατά συνέπεια, η Ευρωπαϊκή Ένωση παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς αυτή την τεχνολογική επανάσταση και λαμβάνει στοχοθετημένα μέτρα για να βοηθάει τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να δρέπουν τους καρπούς αυτών των εξελίξεων.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.

Για να επιτύχει τους προαναφερόμενους στόχους της πολιτικής της επιχείρησης, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει διαμορφώσει διάφορες μεθόδους στρατηγικής. Η νέα διαδικασία BEST (Ειδική Ομάδα για την απλούστευση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος) συγκεντρώνει διάφορες δραστηριότητες που κατά το παρελθόν ήταν μεμονωμένες, και περιλαμβάνει συγκριτική αξιολόγηση, σεμινάρια, συνεδριάσεις και επανεξετάσεις εκ μέρους ομολόγων. Βασίζεται σε στατιστικά στοιχεία, σε έρευνες και σε αναλύσεις που βοηθούν στο να διαμορφωθεί μια καθαρή εικόνα του επιχειρησιακού περιβάλλοντος και των υφισταμένων προβλημάτων.

Οι μελέτες και οι αναφορές συμπληρώνουν την προαναφερόμενη διαδικασία: τα πορίσματά τους θα βοηθήσουν την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη για να προσαρμόσουν τις πολιτικές τους, και θα δώσουν στους υπευθύνους για τη λήψη αποφάσεων στις επιχειρήσεις και στους επαγγελματίες, πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές.

4.3 Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στην πρώτη γραμμή όλων των κοινοτικών πολιτικών.

Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις επειδή είναι ο κινητήριος μοχλός της ευρωπαϊκής οικονομίας, σχεδόν κάθε κοινοτική πολιτική έχει μια διάσταση στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Οι ιδιαίτερες ανάγκες και τα προβλήματα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαμόρφωση των περισσότερων κοινοτικών πολιτικών και προγραμμάτων, όπως παρουσιάζονται στην Έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Για παράδειγμα, τα διαρθρωτικά ταμεία δαπανούν περίπου 16 δισεκατομμύρια Ευρώ¹ που αντιστοιχεί στο 11 % περίπου του συνολικού προϋπολογισμού των διαρθρωτικών ταμείων σε σχέδια που αφορούν τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις την περίοδο 2000 - 2006. Περίπου το 1/3 αυτής της κοινοτικής ενίσχυσης προς τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις που αφορά την παροχή υπηρεσιών συμβουλών και των κοινών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις όπως τα φυτώρια επιχειρήσεων, η δικτύωση επιχειρήσεων και η ομαδοποίηση επιχειρήσεων σε δέσμες. Επιπλέον, η κοινοτική αυτή ενίσχυση συμπληρώνεται σε μεγάλο βαθμό από τα εθνικά κονδύλια. Επίσης το πολυετές πρόγραμμα για τις επιχειρήσεις και την επιχειρηματικότητα, ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις² και τα χρηματοδοτικά του μέσα αφορούν τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Στις υποψήφιες χώρες η προενταξιακή βοήθεια διοχετεύεται ολοένα περισσότερο στην υποστήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζει την προθυμία των υποψήφιων χωρών να χρησιμοποιήσουν τα διαθέσιμα κονδύλια για την εφαρμογή του ευρωπαϊκού χάρτη για τις μικρές μετά τη διεύρυνση, τα διορθωτικά ταμεία αναμένεται να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων του χάρτη.

Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις αποτελούν επίσης σημαντικό στόχο του έκτου προγράμματος - πλαισίου ΕΤΑ. Για την περίοδο 2002 - 2006 περίπου 2,2 δισεκατομμύρια Ευρώ διατέθηκαν για την υποστήριξη των ερευνητικών και καινοτομικών προσπαθειών των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, καθιστώντας έτσι με βεβαιότητα το έκτο πρόγραμμα ένα από τα μέσα στήριξης των ερευνητικών προσπαθειών των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων. Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις επωφελούνται επίσης από το πρόγραμμα LIFE, το χρηματοδοτικό μέσο για το περιβάλλον, το οποίο αφιέρωσε 28 εκατομμύρια Ευρώ το 2002 σε σχέδια στα οποία συμμετέχουν Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, και από το κοινοτικό σύστημα οικολογικού σήματος, στο οποίο το 80 % των επιχειρήσεων

1. Πηγή: «Η δημιουργία μιας επιχειρηματικής Ευρώπης: οι δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)», SEC(2003) 58.

2. Απόφαση 2000/819/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με ένα πολυετές πρόγραμμα για τις επιχειρήσεις και την επιχειρηματικότητα, ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (2001-2005), ΕΕ L 333, 29.12.2000, σ. 84.

που συμμετέχουν είναι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις³.

Ο εκπρόσωπος για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο για τη βελτίωση της πρόσβασης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στις πληροφορίες και στα κοινοτικά προγράμματα και για την περαιτέρω ανάπτυξη μιας οριζόντιας και συντονισμένης προσέγγισης των θεμάτων που αφορούν τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.

4.3.1 Προτεραιότητα στις Μικρές Επιχειρήσεις σε μια Ευρώπη που διευρύνεται.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας έθεσε ως στόχο να καταστεί η Ευρώπη η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης παγκοσμίως ως το 2010.

Η ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα στηρίζεται ιδιαίτερα στις μικρές επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες αποτελούν βασική πηγή δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, χώρο ανάπτυξης επιχειρηματικών ιδεών και κινητήριο μοχλό της επιχειρηματικότητας. Για το λόγο αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σάντα Μαρία ντα Φείρα υιοθέτησε την αρχή «σκέψου πρώτα σε μικρή κλίμακα»⁴ ως μια δίοδο για την υλοποίηση των στόχων της Λισσαβόνας. Η Έκθεση της Επιτροπής στο πλαίσιο του Εαρινού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του 2003 επιβεβαιώνει το μήνυμα αυτό και δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην προώθηση των επενδύσεων, της απασχόλησης και της ανάπτυξης μέσω της γνώσης, της καινοτομίας και της επιχειρηματικής δυναμικότητας⁵.

Για να ανταποκριθεί σε αυτή την πρόκληση η Ευρωπαϊκή Ένωση θα σταθεί στην πρόσβασή τους στη χρηματοδότηση. Θα πρέπει επίσης να καλλιεργήσει έναν επιχειρηματικό τρόπο σκέψης που παρακινεί τους ανθρώπους να μετατρέπουν τις ιδέες τους σε επιχειρήσεις και να διδάσκονται από τις αποτυχίες τους. Επιτάσσει, επίσης, την ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση ενός θετικότερου τρόπου σκέψης όσον αφορά τις επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και την ανάληψη κινδύνου.

Για να αντιμετωπίσει αυτή την πρόκληση, η Επιτροπή και οι υπηρεσίες της συντάσσουν μια σειρά έγγραφα, όπου αξιολογείται η πρόοδος που έχει επιτευχθεί στην ενίσχυση των ευρωπαϊκών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων. Τα έγγραφα αυτά εξετάζουν εάν η Ένωση ανταποκρίνεται ή όχι στις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει και πόσο φιλικό προς τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις είναι το επιχειρηματικό περιβάλλον που διαμορφώνεται.

3.Πηγή: «Η δημιουργία μιας επιχειρηματικής Ευρώπης: οι δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μικρομεσαίες επιχειρήσεις (MME)», SEC(2003) 58.

4.Η δέσμευση αυτή περιλαμβάνεται στον ευρωπαϊκό χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις όπως προσυπογράφηκε από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Σάντα Μαρία ντα Φείρα στις 19-20 Ιουνίου 2000 (Παράρτημα ΙΙΙ των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Σάντα Μαρία ντα Φείρα).

5.«Επιλέγοντας τη μεγέθυνση: γνώση, καινοτομία και θέσεις εργασίας σε μια κοινωνία με συνοχή» COM(2003) της 5 Ιανουαρίου 2003.

Η παρούσα ανακοίνωση και οι ακόλουθες εκθέσεις:

- Έκθεση επί της εφαρμογής του ευρωπαϊκού χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις⁶
- Έκθεση επί της εφαρμογής του ευρωπαϊκού χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις στις υποψήφιες για προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση⁷
- «Η δημιουργία μιας επιχειρηματικής Ευρώπης: οι δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)»⁸
- «Ο εκπρόσωπος για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις: μια δραστηριότητα διεπαφή μεταξύ της Επιτροπής και της κοινότητας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων»⁹

Βοήθησαν να τεθεί η βάση για την Πράσινη Βίβλο για την επιχειρηματικότητα, που δρομολογήθηκε την ίδια χρονική στιγμή και η οποία εξετάζει τη συνολική θεώρηση της Ένωσης όσον αφορά την επιχειρηματικότητα καθώς και τις συνθήκες που απαιτούνται προκειμένου να διασφαλιστεί η δυνατότητα ανάπτυξης των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

Η πλειονότητα των μέτρων ενίσχυσης των μικρών επιχειρήσεων αποτελούν εθνική αρμοδιότητα. Στο πλαίσιο αυτό, μεγάλο μέρος της προσπάθειας που καταβάλλει η Επιτροπή στον τομέα αυτό έχει ως στόχο να συμβάλει στη βελτίωση των επιδόσεων των κρατών μελών, μέσω της λεγομένης Ανοικτής Μεθόδου Συντονισμού, η οποία απαντά σε σχετικό αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας.

4.3.2 Πολιτικές και μέτρα της επιτροπής για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.

Σήμερα περισσότερο από ποτέ, η πολιτική των επιχειρήσεων, ιδίως των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, βρίσκεται ψηλά στις πολιτικές προτεραιότητες και η επιτροπή, στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη κορυφής της Μαδρίτης τον Δεκέμβριο του 1999, τάχθηκε υπέρ μιας νέας προσέγγισης. Η Επιτροπή υποστήριξε ότι πρέπει να δοθεί μια νέα ώθηση με στόχο την ενθάρρυνση όλων των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων να μεγιστοποιήσουν την ικανότητά τους για ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων εργασίας.

Πράγματι, στα 15,8 εκατομμύρια Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, εκείνες που απασχολούν κάτω από 250 άτομα, αντιπροσωπεύουν 66 % της συνολικής απασχόλησης και το 65 % του κύκλου εργασιών της Ένωσης. Οι αριθμοί αυτοί

6 COM (2003) 21 της 21.1.2003.

7 SEC (2003) 57 της 21.1.2003.

8 SEC (2003) 58 της 21.1.2003

9 SEC (2003) 60 της 21.1.2003.

υπογραμμίζουν το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στην ευρωπαϊκή οικονομία και την ανάγκη χάραξης πολιτικών που επιτρέπουν στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις να εκμεταλλεύονται πλήρως το δυναμικό τους.

Η πολιτική για τις επιχειρήσεις θα αποβλέπει επίσης στη δημιουργία νεοσύστατων εταιρειών, ιδίως από τις ομάδες - στόχους όπως οι γυναίκες ή οι άνεργοι, και θα μεριμνά ώστε οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις να αποκτούν ευχερέστερη πρόσβαση στη χρηματοδότηση, ενθαρρύνοντας παράλληλα τις προόδους που πραγματοποιούνται στα θέματα της πολιτικής για τις επιχειρήσεις είτε σε κοινοτικό είτε σε εθνικό επίπεδο. Τέλος, θα αξιολογηθεί ο αντίκτυπος των κοινοτικών χρηματοδοτικών μέσων στην ανάπτυξη και στην απασχόληση.

Η λήψη διαρθρωτικών μέτρων από την επιτροπή για την αντιμετώπιση ουσιαστικών αδυναμιών σε επίπεδο αγοράς και πολιτικής κρίνεται όχι απλώς αναγκαία αλλά επείγουσα, προκειμένου οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις να αποδείξουν έμπρακτα το ρόλο που τους αναγνωρίζεται ως βασικού μοχλού δημιουργίας θέσεων απασχόλησης και αναπτυξιακών δυνατοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Για το λόγο αυτό η επιτροπή έχει θέσει ορισμένες προτεραιότητες ως προς τις πολιτικές που σκοπεύει να υιοθετήσει και θα αποτελέσουν τη βάση του προγράμματος ενίσχυσης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων για την περίοδο 1997-2000.

Οι πολιτικές και τα μέτρα έχουν ως εξής:

1. Μείωση των διοικητικών και γραφειοκρατικών διατυπώσεων που εμποδίζουν την ίδρυση και μεταβίβαση επιχειρήσεων.
2. Μεγαλύτερη συμμετοχή των οργανώσεων των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
3. Υποστήριξη της χρηματοδότησης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων που δημιουργούν θέσεις εργασίας.
4. Μείωση των στρεβλώσεων και ανεπαρκειών της αγοράς.
5. Ανάληψη δυναμικής δράσης για την προώθηση της έρευνας, της καινοτομίας και της κατάρτισης προς υποστήριξη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.
6. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και ευρύτερη διεθνοποίηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Η πολιτική για τις επιχειρήσεις θα ενθαρρύνει τη διάδοση των δεδομένων που θα επιτρέψουν στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις να εκπονήσουν στρατηγικές πρόσβασης στην αγορά και θα ευνοήσει τη δικτύωσή τους. Νέες στρατηγικές πρόσβασης στην αγορά που αναπτύσσονται από την Επιτροπή θα εξασφαλίσουν καλύτερη εκπροσώπηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Η πρόταση πολυετούς προγράμματος, που είναι επικεντρωμένη κυρίως στις ανάγκες των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, προβλέπει την ανάπτυξη της πολιτικής για τις επιχειρήσεις μέσω μιας νέας διαδικασίας συντονισμού με τα κράτη μέλη τη διαδικασία BEST (Ειδική Ομάδα για την απλούστευση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος). Επιπλέον, περιλαμβάνει και άλλα μέσα που στοχεύουν στη διασφάλιση καλύτερου χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος για

τις **Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις**, με τη μορφή εγγυήσεων δανείων και στήριξης της χορήγησης επιχειρηματικών κεφαλαίων.

Από το 2001, η Επιτροπή ξεκίνησε ορισμένα σχέδια που οδήγησαν στην έκδοση πολλών συστάσεων. Τα περισσότερα απ' αυτά έχουν ήδη ολοκληρωθεί ή βρίσκονται στην τελική τους φάση. Καλύπτουν τους ακόλουθους τομείς:

1. Μεταβίβαση επιχειρήσεων (αλλαγή ιδιοκτήτη).

Το ζήτημα της μεταβίβασης των επιχειρήσεων τίθεται κατά τρόπο έντονο καθόσον περίπου το 1/3 των επιχειρήσεων θα αλλάξουν ιδιοκτήτη στη διάρκεια των οκτώ προσεχών ετών. Η Επιτροπή έχει ήδη συστήσει τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων (νομικών και φορολογικών) κατά το 1994, αλλά η τήρησή τους απεδείχθη απογοητευτική. Πρόκειται για τη μεταβίβαση επιχειρήσεων σε τρίτους ή προς εργαζόμενους, για ειδικούς κανόνες σε θέματα δικαιωμάτων κληρονομιάς και δωρεάς καθώς και για τη φορολογική ελάφρυνση για τις πρόωρες συνταξιοδοτήσεις και για την εκ νέου επένδυση σε άλλες Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Δεδομένου του αυξανόμενου αριθμού των επιχειρήσεων που μεταβιβάστηκαν κατά τα πρόσφατα έτη, το ζήτημα έχει προφανή σημασία και οι ακόλουθες συστάσεις αποδεικνύονται κεφαλαιώδους σημασίας:

- δημιουργία ενός «ευρωπαϊκού κέντρου μεταβιβάσεων επιχειρήσεων» το οποίο θα συλλέγει πληροφορίες, θα συμεριζεται τις καλύτερες πρακτικές και θα διευκολύνει τη διασυνοριακή συνεργασία·
- οργάνωση σεμιναρίων και διασκέψεων επί του θέματος για την ανταλλαγή των ορθότερων πρακτικών·
- θέσπιση προγραμμάτων υποστήριξης και ερευνών στον τομέα της μεταβίβασης επιχειρήσεων.

2. Προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος μεταξύ των γυναικών.

Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού, αναλύονται θέματα όπως η υποστήριξη νέων επιχειρήσεων («start-up»), η χρηματοδότηση, η επιμόρφωση, η δικτύωση κλπ. Τα κυριότερα συμπεράσματα ήταν τα ακόλουθα:

- η υποστήριξη προς τις επιχειρήσεις σε φάση εκκίνησης οι οποίες διευθύνονται από γυναίκες και οι υπηρεσίες παροχής συνδρομής είναι καλά διαδεδομένες·
- όλα τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα στο τομέα της προώθησης του επιχειρηματικού πνεύματος στις γυναίκες.

3. Εκπαίδευση και κατάρτιση στο επιχειρηματικό πνεύμα.

Η σημασία της εκπαίδευσης στον τομέα του επιχειρηματικού πνεύματος είναι ευρέως αποδεκτή τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα. Έτσι, σε όλα τα κράτη μέλη, αναλύθηκαν πρωτοβουλίες και το πρόγραμμα BEST (Ειδική Ομάδα για την απλούστευση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος) που αφορά το θέμα αυτό οδήγησε στις ακόλουθες συστάσεις:

- καλύτερη ενσωμάτωση μεθόδων βασισμένων στη μαθητεία μέσω της πρακτικής στο εκπαιδευτικό σύστημα (παράδειγμα: δημιουργία «μικρο-επιχειρήσεων» υπό τη διεύθυνση σπουδαστών)·
- συλλογή στατιστικών στοιχείων ως προς τον αριθμό σχολείων, εκπαιδευτικών και σπουδαστών που ασχολούνται άμεσα με πρωτοβουλίες επιμόρφωσης του επιχειρηματικού πνεύματος·
- ανάπτυξη πρωτοβουλιών στο επίπεδο της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

4. Βαθμονόμηση των επιδόσεων της διαχείρισης φυτώριων επιχειρήσεων (δομές υποστήριξης προς τους δημιουργούς επιχειρήσεων μέχρι την ανάπτυξη της επιχείρησης και ένταξή της στον οικονομικό ιστό).

Τα φυτώρια επιχειρήσεων ενθαρρύνουν τους νέους επιχειρηματίες καθώς ο κόστος της δημιουργίας θέσεων εργασίας είναι σ' αυτές πολύ χαμηλό συγκρινόμενο με άλλα σχήματα επιχειρήσεων. Οι επιχειρήσεις που δημιουργούνται στο πλαίσιο ενός φυτωρίου είναι περισσότερο βιώσιμες από τις άλλες. Έτσι, 90% μεταξύ αυτών βρίσκονται ακόμη σε δραστηριότητα τρία έτη αργότερα. Οι συστάσεις στο θέμα αυτό είναι οι ακόλουθες:

- εκπόνηση ευρύτερων στρατηγικών περιφερειακής ανάπτυξης για ότι αφορά τις ενέργειες σχετικά με τα φυτώρια επιχειρήσεων·
- διαχείριση φυτωρίων επιχειρήσεων ως επιχείρηση για τη βελτιστοποίηση της αποδοτικότητάς τους·
- επικέντρωση σε φυτώρια επιχειρήσεων πραγματικά αποδοτικά·
- επικέντρωση στην ανάπτυξη υπηρεσιών υποστήριξης υψηλής ποιότητας (κατάρτιση διευθυντών επιχειρήσεων, παροχή συμβουλών προς επιχειρήσεις, τεχνολογική υποστήριξη, χρηματοδότηση).

5. Αξιολόγηση του αντίκτυπου των διαφόρων κανονιστικών ρυθμίσεων επί των επιχειρήσεων.

Η αξιολόγηση του αντίκτυπου είναι μια μέθοδος υπολογισμού των θετικών ή αρνητικών συνεπειών που μπορεί να έχει μια νομοθετική ή διοικητική πράξη επί των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαθέτει τη δική της αξιολόγηση του αντίκτυπου, αλλά και τα κράτη μέλη διενεργούν παρόμοιες αξιολογήσεις. Οι συστάσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος BEST (Ειδική Ομάδα για την απλούστευση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος) ήταν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες:

- διεύρυνση της έννοιας της αξιολόγησης του αντίκτυπου ενσωματώνοντας όλες τις επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει μια κανονιστική πρόταση·
- θέσπιση διαδικασιών προκειμένου να διασφαλιστεί ότι πραγματοποιείται πλήρης αξιολόγηση πριν από τη λήψη πολιτικών αποφάσεων·

- δημιουργία ενός ελάχιστου επιπέδου εναρμόνισης των αναλυτικών μεθόδων και πρακτικών.

6. Βαθμονόμηση των επιδόσεων της διοίκησης των επιχειρήσεων που είναι σε φάση εκκίνησης.

Πολλά κράτη μέλη καταβάλλουν αξιοσημείωτες προσπάθειες για την απλοποίηση των κανονιστικών διαδικασιών για τις επιχειρήσεις που βρίσκονται σε φάση εκκίνησης («start up»), αλλά παραμένουν ελλείμματα και κατά συνέπεια διατυπώθηκαν οι ακόλουθες συστάσεις:

- εισαγωγή σημείων ενιαίας πρόσβασης και προθεσμιών για τις απαντήσεις σε κανονιστικά θέματα·
- μείωση του αριθμού χορήγησης αδειών και η μείωση των διαδικασιών·
- μείωση των υποχρεωτικών δαπανών·
- ενισχυμένη χρησιμοποίηση του Internet·
- απλοποίηση των εγγράφων που απαιτούνται για τη δημιουργία μιας επιχείρησης.

7. Υπηρεσίες στήριξης των επιχειρήσεων (δημόσιες αρχές).

Η χρησιμοποίηση υπηρεσιών στήριξης συμβάλλει κατά τρόπο σημαντικό στη βελτίωση της επίδοσης μιας επιχείρησης αλλά λιγότερες από το 15% των επιχειρήσεων επωφελούνται αυτής της βοήθειας, πολύ περισσότερο μάλιστα που οι υπηρεσίες στήριξης έχουν συχνά κακό συντονισμό. Οι συστάσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος BEST ήταν, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες:

- δημιουργία συνεκτικών και συντονισμένων υπηρεσιών·
- ανάπτυξη υπηρεσιών οι οποίες θα προσαρμόζονται περισσότερο στις μεμονωμένες ανάγκες·
- βελτίωση των δεξιοτήτων του προσωπικού της υπηρεσίας στήριξης στον τομέα των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΙC).

8. Άγγελοι επιχειρήσεων.

Οι «άγγελοι επιχειρήσεων» είναι δυνητικοί επενδυτές, συχνά επιχειρηματίες, παλαιοί επιχειρηματίες ή διευθυντικά στελέχη που διαθέτουν εμπειρία στον τομέα και έχουν κάποιες χρηματοδοτικές δυνατότητες. Αυτοί μπορούν να υποστηρίξουν τους δημιουργούς επιχειρήσεων ή τις νέες Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα του ανεπίσημου τμήματος του επιχειρηματικού κεφαλαίου. Αντίθετα, μόνο στο Ηνωμένο Βασίλειο η έννοια «άγγελοι επιχειρήσεων» είναι επαρκώς ανεπτυγμένη. Στον τομέα αυτό οι κυριότερες συστάσεις που διατυπώθηκαν είναι οι ακόλουθες:

- ενσωμάτωση των επαφών μεταξύ αγγέλων επιχειρήσεων και διευθυντών επιχειρήσεων στα προγράμματα των φυτωρίων επιχειρήσεων, των κέντρων έρευνας και μεταφοράς τεχνολογίας·
- υποστήριξη των δικτύων «άγγελοι επιχειρήσεων» μέσω εταιρικών σχέσεων δημοσίου - ιδιωτικού τομέα·
- επανεκτίμηση της φορολόγησης της υπεραξίας επί του κεφαλαίου ώστε να δημιουργηθούν κίνητρα συμμετοχής για τους αγγέλους επιχειρήσεων.

9. Ομάδα παρακολούθησης των δεξιοτήτων στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιούργησε το 2001 μια ομάδα παρακολούθησης των δεξιοτήτων Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας η οποία ανέλυσε την κατάσταση στο θέμα αυτό και, μεταξύ άλλων, διατύπωσε τις ακόλουθες συστάσεις:

- εγκαθίδρυση ενός σαφούς μεθοδολογικού πλαισίου για την επακριβή μέτρηση της ζήτησης δεξιοτήτων σε ΤΠΕ·
- εφαρμογή μέτρων επί του θέματος σε όλο το εργατικό δυναμικό·
- εγκαθίδρυση ενός σαφέστερου δεσμού μεταξύ της εκπαίδευσης στον τομέα των ΤΠΕ και της εργασίας·
- υλοποίηση αξιόπιστων αναλύσεων και μελετών σχετικά με τη χρήση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας.

10. Βαθμονόμηση των επιδόσεων των εθνικών πολιτικών στήριξης του ηλεκτρονικού εμπορίου για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.

Τα περισσότερα κράτη μέλη άρχισαν να υποστηρίζουν τις επιχειρήσεις τους στην ανάπτυξη των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας και του ηλεκτρονικού εμπορίου ειδικότερα, αλλά τα ελλείμματα στον τομέα είναι σαφή καθώς πολύ λίγες επιχειρήσεις προβάλλουν πραγματικά τη χρήση του ηλεκτρονικού εμπορίου στις δραστηριότητές τους. Οι κυριότερες, επομένως, συστάσεις του προγράμματος BEST είναι οι ακόλουθες:

- παρέμβαση του δημοσίου στο εν λόγω θέμα να βασίζεται σε αξιόπιστες έρευνες·
- ευρεία και διαρκής διαβούλευση με τον ιδιωτικό τομέα·
- ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων δημοσίου - ιδιωτικού τομέα·
- ικανοποίηση των περιφερειακών ειδικότερα αναγκών.

4.4 Η Ευρώπη πρέπει να αφογκράζεται με μεγαλύτερη προσοχή τις μικρές επιχειρήσεις.

Οι μικρές επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν τη μεγάλη πλειονότητα των επιχειρήσεων της Ευρώπης. Γι' αυτό ακριβώς δεσμεύτηκαν τα κράτη μέλη να «δώσουν προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις». Ωστόσο, μια από τις δυσκολίες είναι ότι οι μικρές επιχειρήσεις και οι απασχολούμενοι τους δεν καταφέρουν και τόσο καλά να κάνουν γνωστά τα προβλήματά τους. Μπορεί να νομίζουν ότι έχουν πιο πειστικά προβλήματα από το να συνομιλήσουν με την κυβέρνηση. Το αποτέλεσμα είναι ότι οι διαβουλεύσεις με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με σκοπό τη διαμόρφωση πολιτικής και νομοθεσίας παραμένουν σε χαμηλό επίπεδο σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σύμφωνα με την έκθεση επί της εφαρμογής του Ευρωπαϊκού χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις ορισμένα κράτη μέλη ωστόσο αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση έχοντας δημιουργήσει ένα φάσμα διαφορετικών διαύλων μέσα από τους οποίους απευθύνεται στις μικρές επιχειρήσεις.

Για παράδειγμα, το Συμβούλιο των Μικρών Επιχειρήσεων (Small Business Council) στο Ηνωμένο Βασίλειο οργανώνει ακροάσεις μικρών επιχειρήσεων σε όλη τη χώρα και αποτελεί τη φωνή των μικρών επιχειρήσεων στην κυβέρνηση. Ο πρόεδρός του συμμετέχει σε υπουργικές συνεδριάσεις και υποβάλλει κάθε χρόνο συστάσεις χάραξης πολιτικής στην κυβέρνηση. Από την πλευρά της, η διοίκηση της Δανίας συμβουλευεται περισσότερες από 1.000 αντιπροσωπευτικές επιχειρήσεις κάθε χρόνο σχετικά με το διοικητικό τους φόρτο. Στη Σουηδία αναπτύχθηκε μια νέα μέθοδος για τη μέτρηση του διοικητικού φόρτου οι δε Φιλανδοί εκπρόσωποι επιχειρήσεων συμμετέχουν σε νομοπαρασκευαστικές ομάδες εργασίας. Σε χώρες όπως η Γερμανία και η Αυστρία ζητείται τακτικά η γνώμη των επιχειρηματικών φορέων σχετικά με την προπαρασκευή νομοθεσίας. Στον αντίποδα αυτών των χωρών βρίσκονται άλλες χώρες οι οποίες εξακολουθούν να μην παρέχουν ευκαιρίες σε μικρές επιχειρήσεις να υποστηρίξουν τα συμφέροντά τους και εκφράσουν τα προβλήματα τους. Θα πρέπει να καταβληθούν μεγαλύτερες προσπάθειες ώστε να δοθεί η ευκαιρία στις μικρές επιχειρήσεις να εκφράσουν τις απόψεις τους.

Η πρόκληση αυτή διαγράφεται σαφέστερα στο πλαίσιο της μελλοντικής διευρυμένης Ευρώπης. Από την Έκθεση επί της εφαρμογής του χάρτη στις υποψήφιες χώρες προκύπτει ότι αρκετές από τις χώρες αυτές δεν έχουν ακόμη δημιουργήσει τα όργανα για τη συμμετοχή των εκπροσώπων των επιχειρήσεων στη διαδικασία χάραξης πολιτικής και στη νομοπαρασκευαστική διαδικασία. Οι αντιδράσεις της επιχειρηματικής κοινότητας αποτελούν ουσιαστικό στοιχείο που θα δείξει κατά πόσο νέα μέτρα για την προώθηση της επιχειρηματικότητας βρίσκονται στο σωστό δρόμο από το ξεκίνημά τους ακόμη.

Επιπλέον, οι επιχειρηματικοί φορείς, ιδίως οι φορείς εκπροσώπησης μικρομεσαίων επιχειρήσεων, έχουν επίσης να διαδραματίσουν ένα ρόλο στην περαιτέρω ενίσχυση της αντιπροσώπευσής τους. Τα μέλη τους θα πρέπει να αναγνωρίσουν ότι κάτι τέτοιο είναι προς το συμφέρον τους και να υποστηρίξουν αναλόγως τους φορείς εκπροσώπησής τους.

Το βασικό καθήκον του εκπροσώπου της Επιτροπής για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, ο οποίος διορίστηκε εντός της Γενικής Διεύθυνσης Επιχειρήσεων πριν από μόλις ένα χρόνο, είναι να αφουγκράζεται τις μικρές επιχειρήσεις και να εντάσσει τα προβλήματα τους στις διάφορες κοινοτικές πολιτικές. Ο εκπρόσωπος για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις ενεργεί ως μεσάζων μεταξύ των εκπροσώπων των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων ενεργεί και των υπηρεσιών της Επιτροπής που επιζητούν να εξασφαλίσουν ότι οι ανάγκες των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων λαμβάνονται υπόψη κατά τη χάραξη των κοινοτικών πολιτικών και την ανάληψη των κοινοτικών πρωτοβουλιών. Μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο αυξάνοντας την ενημέρωση γύρω από θέματα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων εντός της Επιτροπής, προωθώντας το διάλογο με τους επιχειρηματικούς φορείς και προάγοντας την αρχή «σκέψου πρώτα σε μικρή κλίμακα».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5, ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

5.1 Προβλήματα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στη χώρα μας.

Το περιβάλλον περιλαμβάνει παράγοντες που δεν προέρχονται από την ίδια την επιχείρηση αλλά είναι έξω από αυτήν και είναι δυνατόν να δημιουργήσουν ευκαιρίες ή απειλές για την επιχείρηση. Είναι η διαδικασία κατά την οποία τα διοικητικά στελέχη εξετάζουν τους διάφορους παράγοντες του περιβάλλοντος για να προσδιορίσουν τις ευκαιρίες ή απειλές για την επιχείρησή τους.

Το 98,9 % του συνόλου των μεταποιητικών μονάδων που απασχολούν το 62 % του εργατικού δυναμικού στην μεταποίηση παράγουν το 40 % του προϊόντος από την μεταποίηση. Το 84,7 % με συμμετοχή στην απασχόληση του 28,7 % είναι μονάδες αυτοαπασχόλησης που δεν απασχολούν ετησίως η κάθε μια περισσότερα από 4 άτομα. Στις 40.000 επιχειρήσεις που απασχολούν από 0 - 9 άτομα δεν έχουν εγκαταστημένη κινητήρια δύναμη. Οι αριθμοί αυτοί δείχνουν την μεγάλη κοινωνικό - οικονομική σημασία που έχουν για την χώρα μας οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και δείχνουν μαζί και τα προβλήματα της σωστής οργάνωσης της διοίκησης και λειτουργίας των Μ.Μ.Ε.

Τα τελευταία χρόνια στην χώρα μας οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις αναπτύχθηκαν χάρη στην αύξηση της εσωτερικής κατανάλωσης και της προστασίας από τις εισαγωγές με δασμολογικό καθεστώς. Τα τελευταία 15 χρόνια αυξήθηκε η εξαγωγή σε παραδοσιακά προϊόντα και υποδήματα, ενδύματα, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα κ.λ.π. Είναι το αποτέλεσμα της ανάλυσης των στοιχείων και των γεγονότων που καθορίζουν την φύση του προβλήματος ώστε να αποφασιστεί η κατάλληλη στρατηγική που πρέπει κάθε φορά να εφαρμοστεί από την μεριά της επιχείρησης.

Βασικό πρόβλημα θεωρείται το γεγονός ότι η Πολιτεία δεν πήρε μέτρα σωστής οργάνωσης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και μέτρα προμήθειας υλών σε ανταγωνιστικές τιμές καθώς και δημιουργία εξαγωγικών επιχειρήσεων προς την διεθνή αγορά. Μια σειρά από προβλήματα αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ στην χώρα μας τόσο οι ίδιες όσο και το περιβάλλον τους.

Είναι το αποτέλεσμα της ανάλυσης των στοιχείων και των γεγονότων που καθορίζουν την φύση του προβλήματος ώστε να αποφασιστεί η κατάλληλη στρατηγική που πρέπει κάθε φορά να εφαρμοστεί από την μεριά της επιχείρησης.

5.1.1 Προβλήματα που οφείλονται στο εσωτερικό περιβάλλον των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στη χώρα μας.

Τα ενδοεπιχειρησιακά προβλήματα είναι οι διαρθρωτικές αδυναμίες, έλλειψη εξειδίκευσης, διάρθρωση παραγωγής όχι ορθολογική, αδυναμία στην αναζήτηση και εφαρμογή νέας τεχνολογίας, μεθόδων οργάνωσης και διοίκησης.

Στην χώρα μας συνήθως ο επιχειρηματίας είναι ο MANAGER της επιχείρησης. Το πρόβλημα που επισημαίνουν οι επιχειρηματίες είναι η αδυναμία εξεύρεσης εξειδικευμένου προσωπικού. Υπάρχουν πολλοί πτυχιούχοι οικονομικών σχολών, αλλά πολύ λίγοι από αυτούς έχουν ειδικευτεί στην Διοίκηση των επιχειρήσεων ή σε στελέχη.

Υπάρχει ανεπαρκής έρευνα αγοράς και έλλειψη πληροφόρησης στην χώρα μας. Από τους 213 επιχειρηματίες οι 114 δεν γνωρίζουν ούτε ποια μέτρα παίρνει η κυβέρνηση για τους Μικρομεσαίους Επιχειρηματίες.

Ο Μικρομεσαίος Επιχειρηματίας στην σημερινή εποχή που η πληροφόρηση είναι ο υπ' αριθμό ένας παράγοντας, αντιμετωπίζει προβλήματα στοιχειώδους λειτουργίας. Ένα άλλο πρόβλημα είναι η έλλειψη προγραμματισμού και καθορισμού αρμοδιοτήτων. Υπάρχει μια εμπειρική λειτουργία στους Μικρομεσαίους επιχειρηματίες. Στις ενδοεπιχειρησιακές αυτές αδυναμίες έρχονται να συμπληρωθούν και άλλα Προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στην χώρα μας που είναι:

1. Το μικρό μέγεθος ενισχύει από την μια μεριά την προσαρμοστικότητα τους στις αλλαγές που παρουσιάζονται και από την άλλη δεν ευνοεί την δημιουργία οικονομικών κλιμάκων και έτσι γίνονται λιγότερο αποδοτικές και ανταγωνιστικές.
2. Το χαμηλό επίπεδο στελέχωσης ιδιαίτερα σε επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερα από 50 άτομα καθώς και έλλειψη σύγχρονου τεχνολογικού εξοπλισμού.
3. Η χαμηλή παραγωγικότητα η οποία κυρίως οφείλεται στην έλλειψη σύγχρονης τεχνολογίας, η ανεπάρκεια καταρτιζόμενου προσωπικού και η έλλειψη προγραμματισμού. Η ανυπαρξία μεθόδων σχεδιασμού της παραγωγής και η ατελής οργάνωση και διοίκηση.

5.1.2 Προβλήματα που οφείλονται στο εξωτερικό περιβάλλον των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στη χώρα μας.

Τις ενδοεπιχειρησιακές αδυναμίες έρχεται να συμπληρώσει η εξωεπιχειρησιακή κατάσταση. Έχουμε δημόσια διοίκηση η οποία χαρακτηρίζεται το λιγότερο σαν ανεπαρκής. Η Δημόσια Διοίκηση στην χώρα μας όχι μόνο δεν βοηθά την ΜΜΕ αλλά αντίθετα δημιουργεί πολλά εμπόδια ιδιαίτερα με την γραφειοκρατία.

Όσον αφορά το Τραπεζικό σύστημα λειτουργεί πάρα πολύ μεροληπτικά υπέρ των μεγάλων επιχειρήσεων. Αντίθετα για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις

απαιτούνται διπλάσιες και τριπλάσιες εγγυήσεις για δάνεια κάτι που δεν απαιτείται από τις μεγάλες.

Η τρομερή έλλειψη από πλευράς πολιτείας τεχνικών προδιαγραφών μας κάνει να είμαστε ίσως από τις λίγες χώρες που δεν έχουν ποιοτικό έλεγχο προϊόντων. Η έλλειψη ποιοτικού ελέγχου και τεχνικών προδιαγραφών αποτελεί έναν αρνητικό παράγοντα για την επιβίωση της επιχείρησης που αντιμετωπίζει η Μικρομεσαία βιομηχανία στην Ελλάδα.

Εκτός από τα παραπάνω υπάρχουν και πολλά άλλα προβλήματα που οφείλονται στο εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης. Αυτά είναι:

1. Χαλαρή σύνδεση εκπαιδευτικού και ερευνητικού συστήματος με τις ανάγκες των μικρομεσαίων καθώς και η ανεπάρκεια στήριξης μελετών εκσυγχρονισμού από τη μεριά του κράτους, με ταυτόχρονη έλλειψη συμβουλευτικών υπηρεσιών.
2. Έλλειψη δικτύων πληροφόρησης για την εξέλιξη της τεχνολογίας και των επιχειρηματικών δεδομένων, ανεπαρκής υποστήριξη μεταφοράς τεχνογνωσία και αδυναμία των φορέων που τις εκπροσωπούν να αποτελέσουν κινητήρια δύναμη για τον εκσυγχρονισμό τους.
3. Ανασφάλεια ως προς ανυπαρξία υγιούς και επαρκούς χρηματοδότησης ιδιαίτερα στα πρώτα στάδια της ανάπτυξης τους καθώς και δυσκολίες στην εξασφάλιση κεφαλαίου για τις επενδύσεις τους.
4. Η εσωτερική αγορά στερείται μιας ανεπτυγμένης βαριάς και μεγάλης βιομηχανίας που ευνοεί την ανάπτυξη του θεσμού των υπεργολαβιών.
5. Η κατάργηση της προστασίας της εσωτερικής αγοράς σε μια **φάση εκκίνησης** θέτει πολλές φορές απαγορευτικά εμπόδια στην ανάπτυξη νέων κλάδων.
6. Το άνοιγμα της εσωτερικής αγοράς και η μείωση της προστασίας έναντι των τρίτων χωρών σε συνδυασμό με την έλλειψη έλεγχου προελεύσεως των προϊόντων αυτών πλήττει τις ΜΜΕ της περιφέρειας ακόμα και στις τοπικές τους αγορές δηλαδή το πιο δυνατό τους σημείο.
7. Η μεγάλη κοινοτική αγορά παρέχει σημαντικές δυνατότητες για προϊόντα μέσης και υψηλής τεχνολογίας στα οποία οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις της περιφέρειας δεν γνωρίζουν και πιο σύνθετες δεν μπορούν να έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης. Με την αύξηση των εισοδημάτων στις χώρες της κοινότητας οι καταναλωτές στρέφονται σε προϊόντα που ικανοποιούν εξατομικευμένες ανάγκες τους. Όμως οι Μ.Μ.Ε των χωρών της περιφέρειας δεν έχουν την υποδομή που χρειάζεται για να καλύψουν τα διάσπαρτα αυτά κομμάτια της κοινοτικής αγοράς και να μπορέσουν να τα εκμεταλλευτούν.
8. Το μεταφορικό κόστος αποτελεί ένα σοβαρό εμπόδιο στην πρόσβαση των ΜΜΕ της περιφέρειας στα μεγάλα καταναλωτικά κέντρα.

5.1.3 Αιτίες Αποτυχιών των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί ο κεφαλαιούχος - ιδιοκτήτης μιας Μικρομεσαίας Επιχείρησης αποτελεί και τον διαχειριστή αυτής. Και τις πιο πολλές φορές είναι ο σοβαρότερος παράγοντας αποτυχίας ή επιτυχίας συνήθως βασίζεται στην έλλειψη ικανότητας να διευθύνει την επιχείρηση, φυσικής ηθικής ή διανοητικής. Η έλλειψη διοικητικής πείρας έρχεται να προστεθεί στις αιτίες.

Μια μερική και όχι σφαιρική εμπειρία σε Μάρκετινγκ, Μάνατζμεντ, σε θέματα παραγωγής, θέματα χρηματοοικονομικά μπορεί να αναφερθεί σαν τρίτη αιτία, μια άγνοια του αντικειμένου από τον επιχειρηματία είναι η τέταρτη. Άγνοια που αναφέρεται στην μικρή ή ανύπαρκτη επαφή αυτού με το προϊόν ή την υπηρεσία της επιχείρησης. Ανεπαρκείς πωλήσεις, υψηλές λειτουργικές δαπάνες και άλλες δυσκολίες θα είναι υποχρεωμένος να αντιμετωπίσει.

Μικρό ποσοστό αποτυχιών οφείλεται και στις παραμελήσεις ή απάτες του επιχειρηματία όπως ψευδείς οικονομικές καταστάσεις, ψευδείς δηλώσεις, παραπλανητικό όνομα ή παραμέληση της εργασίας του από διάφορες αιτίες.

Μικρό ποσοστό αποτυχιών κατέχουν οι καταστροφές από πυρκαγιά, πλημμύρα, ληστεία ή οι απεργίες υπαλλήλων. Τελευταίος λόγος αποτυχίας θεωρείται και η δραστηριότητα των μονοπωλιακών επιχειρήσεων που με την τιμολογιακή πολιτική τους δημιουργούν έναν συνεχή πόλεμο τιμών με τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.

5.2 Προβλήματα των Ευρωπαϊκών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Παρ' όλη την αύξηση των Ευρωπαϊκών Επιχειρήσεων τα αποτελέσματα δεν θεωρούνται εντυπωσιακά. Οι προσδοκίες ήταν πολύ μεγαλύτερες από την πολιτική των ενισχύσεων προς τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις τα τελευταία χρόνια και τα ενθαρρυντικά στοιχεία σχετικά με τις πρόσφατες οικονομικές επιδόσεις της Κοινότητας.

Αυτό οφείλεται στα σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και εντοπίζονται κυρίως στο νομικό, φορολογικό και διοικητικό περιβάλλον αφού το κόστος για τις διατυπώσεις αυτές είναι πολύ υψηλότερο απ' ό,τι στις μεγάλες εταιρίες. Η οικονομική επιβάρυνση για την μεταβίβαση επιχειρήσεων είναι εξαιρετικά μεγάλη με αποτέλεσμα πολλές να οδηγούνται σε διακοπή των δραστηριοτήτων τους αλλά αυτό ευελπιστούν να αλλάξει ή να μειωθεί με τα νέα μέτρα που προωθούνται.

Η μετατροπή των επιστημονικών ανακαλύψεων σε εμπορεύσιμα προϊόντα μέσω της καινοτομίας είναι δυσχερής, ενώ οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν προβλήματα πρόσβασης σε προγράμματα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης λόγω της πολυπλοκότητας των διαδικασιών που επιβάλλει η επιτροπή. Επιπλέον, υπάρχει έλλειψη δικτύωσης μεταξύ τους

καθώς και με μεγάλες εταιρίες, πράγμα που δυσχεραίνει την πλήρη αξιοποίηση των σχετικών συνεργειών.

Η πρόσληψη νέων εργαζομένων θεωρείται συχνά «αναγκαίο κακό» παρά ως μέσο περαιτέρω ανάπτυξης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, αφού υπάρχουν οικονομικά αντικίνητρα (υψηλή φόροι, εισφορές κοινωνικής ασφάλισης) για την πρόσληψη επιπλέον προσωπικού, ιδιαίτερα στις μικρές επιχειρήσεις που αυτό προσπαθεί να αλλάξει σε κάποιες χώρες με τα νέα μέτρα.

Η πρόσβαση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων σε εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης (τραπεζικά δάνεια, κ.α.) με ευνοϊκούς όρους δεν είναι εύκολη, ενώ καταβάλλουν σε γενικές γραμμές επιτόκια υψηλότερα κατά δύο έως πέντε ποσοστιαίες μονάδες απ' ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα να εξαρτώνται περισσότερο από ίδια κεφάλαια.

Η επανεπένδυση όμως των κερδών στη ίδια επιχείρηση «τιμωρείται» φορολογικά, ενώ η σύναψη δανείου επιδοτείται. Έτσι, δημιουργείται μια στρεβλή κατάσταση, η οποία οδηγεί τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις να παραμελούν ή ακόμα και να μειώνουν τους ίδιους κεφαλαιουχικούς πόρους τους, με παράλληλη αύξηση των χρεών τους. Από την άλλη, δεν υπάρχει καμιά σύνδεση μεταξύ των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων που χρειάζονται κεφάλαια και επενδυτών που είναι έτοιμοι να τα παράσχουν μέσα από κεφαλαιαγορές (παράλληλες αγορές), όπως συμβαίνει στις Η.Π.Α.

Επιπλέον, οι μεγάλες επιχειρήσεις λαμβάνουν συνήθως μεγαλύτερη δημόσια στήριξη για διάσωση και αναδιάρθρωση, ενώ η πληροφόρηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων σχετικά με την αγορά είναι ελλιπής, με συνέπεια να μην μπορούν να καταστρώσουν στρατηγικά επιχειρηματικά σχέδια. Έτσι, το 50 % των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά μέσο όρο διακόπτουν τη λειτουργία τους μέσα στα πέντε χρόνια της ζωής τους, ενώ περίπου 30.000 επιχειρήσεις και 300.000 θέσεις εργασίας απειλούν ετησίως επειδή δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που συνεπάγεται η αλλαγή του ιδιοκτήτη τους.

5.3 Μέτρα για την επίλυση των Προβλημάτων των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις οπωσδήποτε αντιμετωπίζουν πάρα πολλά προβλήματα που η κατάσταση βέβαια είναι αναστρέψιμη. Αναγνωρίζουν ότι υπάρχει σήμερα ένα μεγάλο δυναμικό Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων που αγωνιούν για την επιβίωση τους και όσο πιο γρήγορα συνειδητοποιήσουν τα προβλήματα τους τόσο μεγαλύτερες δυνατότητες έχουν για να τα ξεπεράσουν. Αυτό προϋποθέτει μια κρατική πολιτική ενίσχυσης και καθοδήγησης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων με μια αναθεώρηση των σχέσεων μεταξύ κράτους και ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί πως ο μελλοντικός MANAGER ο μικρομεσαίος επιχειρηματίας θα πρέπει να αλλάξει συνολικά νοοτροπία, με βάση πλέον τα κοινωνικά κριτήρια. Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις που

κατάφεραν να επιβιώσουν στην Ευρώπη είναι οι πρωτοπόρες στην εφαρμογή τεχνολογικών καινοτομιών και σύγχρονου MANAGEMENT.

Επίσης για την κινητοποίηση του τεραστίου παραγωγικού δυναμικού των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων μεγάλη σημασία έχει η λήψη κατάλληλων μέτρων πολιτικής από την κάθε χώρα. Και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την αξιοποίηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων πρέπει να δίνουν την εικόνα σταθερής πολιτικής προς το συμφέρον της οικονομικής και κοινωνικής ισορροπίας για την κάθε χώρα. Ειδικότερα:

1. Η βραχυπρόθεσμη πολιτική πρέπει να λαμβάνει υπ' όψη την δυσχερή θέση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην αγορά. Οι επιχειρήσεις αυτές χρειάζονται μειωμένες πιέσεις του κόστους της παραγωγής τους, ένα κλίμα απαλλαγμένο από την σημερινή οικονομική αβεβαιότητα που προκαλεί ο εντεινόμενος πληθωρισμός και από την χαμηλή μέση παραγωγικότητά για την οποία αυτές είναι υπεύθυνες.
2. Σε μια ορθολογική και δίκαιη οικονομία η υποστήριξη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων πρέπει να είναι θετική και όχι απλώς παθητική. Η πολιτική του ανταγωνισμού οφείλει να εκτιμά τις δυσκολίες συγκέντρωσης κεφαλαίου των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.
3. Η πολιτική για την κατάστρωση νομικών δομών πρέπει να είναι υπέρ της ανάληψης συλλογικής δράσης των αδύναμων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων. Πρέπει να ενθαρρύνει την συνεργασία ανάμεσα στις ομοειδείς επιχειρήσεις με την πρόσφορη κατά κλάδο και κατά περιοχή νομική. Ακόμα να προωθήσει το θεσμό της υπεργολαβίας που δημιουργεί την συνεργασία μεταξύ των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και τη συνεργασία αυτών με τις μεγάλες επιχειρήσεις.
4. Η πολιτική της περιφερειακής ανάπτυξης αν στοχεύει στην πρόοδο των διαφόρων περιοχών της κάθε χώρας πρέπει να στηρίζει τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις οι οποίες διευκολύνουν τη χωροταξική κατανομή πληθυσμού και δραστηριοτήτων.
5. Η πιστωτική πολιτική πρέπει ριζικά να αναμορφωθεί σε μια ευνοϊκότερη μεταχείριση πιστοδοτικού καθεστώτος προς τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις οι οποίες μπορούν να δώσουν νέα ώθηση στην λειτουργία της παραγωγής και της εμπορικής διανομής αγαθών και υπηρεσιών.
6. Η άκαμπτη εργατική πολιτική δεν βοηθά την παραγωγικότητα. Πέρα από την πολύπλευρη εργατική βοήθεια η εργατική πολιτική πρέπει να συγκεντρώσει την προσοχή της στην βελτίωση της παραγωγικότητας της εργασίας.
7. Η πολιτική των αναπτυξιακών κινήτρων που ασκείται μόνο στις μεγάλες παραγωγικές μονάδες πρέπει να επεκταθεί και στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις που έχουν δυνατότητες και καλές προοπτικές σε εθνικό και ευρωπαϊκό ανταγωνιστικό επίπεδο. Δεν είναι σωστό λοιπόν να αγνοούνται διότι προσφέρουν καλύτερες υπηρεσίες στην αγορά και βοηθούν στην υποκατάσταση των εισαγωγών.

8. Η δημοσιονομική πολιτική είναι ιδιαίτερα σημαντικό να δώσει στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις τη δυνατότητα να δημιουργηθούν αφορολόγητα αποθεματικά που θα χρησιμοποιούνται για την χρηματοδότηση της προσαρμογής στις νέες συνθήκες που δημιουργούνται από τις μεταβολές και τις εξελίξεις στην οικονομία την τεχνική και την οργάνωση.
9. Επειδή οι καινοτομίες αποτελούν την απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάκαμψη της οικονομίας της χώρας μας η πολιτική για την τεχνολογική έρευνα πρέπει να εκμεταλλευτεί τις καινοτομίες, τον νεωτερισμό και τον δυναμισμό των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.
10. Η εμπορική πολιτική πρέπει να είναι τέτοια ώστε να βοηθήσει τον παραγωγό για να αποκτήσει οργάνωση πρόσφορη για τις εξαγωγές, να αξιοποιήσει την ικανότητα του βιοτέχνη και να τον προσανατολίσει σε μια εξωστρεφή παραγωγή. Άλλωστε και το παλαιό αίτημα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων για την ίδρυση μεγάλης εξαγωγικής μονάδας ειδικής για την εξαγωγή προϊόντων της βιοτεχνίας παραμένει αμετακίνητο.
11. Η πολιτική για επαγγελματική και τεχνική κατάρτιση, για επιμόρφωση και προσέλκυση νέων ατόμων είναι χρέος, για να εξακολουθήσει η ίδρυση της Μικρομεσαίας Επιχείρησης και η διαδοχή παλαιότερων. Η διαδοχή αυτή είναι απαραίτητη γιατί το «κλείσιμο» Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων ακόμα και αν αντισταθμιστεί με την ίδρυση νέων μονάδων έχει οικονομικές απώλειες και δημιουργεί μια σειρά από ανθρώπινα προβλήματα.
12. Η κοινωνική πολιτική πρέπει να αναμορφώσει το σύστημα των κοινωνικών ασφαλίσεων για να μετριάσει τις συνέπειες που προέκυψαν για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις από τις συνθήκες, που δημιουργήθηκαν με τη προσχώρηση μας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Πρωταρχική σημασία έχει η μεταποίηση της βάσης του υπολογισμού των εσόδων για την χρηματοδότηση των κοινωνικών ασφαλίσεων από την εργασία στη φορολογία ή και το εισόδημα. Και αυτό γιατί οι ασφαλιστικές εισφορές επιβαρύνουν το εργατικό κόστος και αποδυναμώνουν ανταγωνιστικά την Μικρομεσαία Επιχείρηση που χρησιμοποιεί αφθονότερα την εργασία. Επίσης η ασφαλιστική προστασία των Μικρομεσαίων Επιχειρηματιών είναι ασυμμόρφωτη και γι' αυτούς και για την οικονομία και είναι αντίθετη προς την σημερινή οικονομική κοινωνική και πολιτική δεοντολογία.
13. Η πολιτική για τις εμπορικές μισθώσεις πρέπει να προστατεύσει τους χώρους ασκήσεως των παραγωγικών μας δραστηριοτήτων. Περισσότερο στην παρασκευή των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων για την δράση τους στο ευρωπαϊκό οικονομικό - κοινωνικό περιβάλλον. Πρέπει το θέμα αυτό να ρυθμιστεί οριστικά με εναρμόνιση της νομοθεσίας μας με εκείνες που ισχύουν στις χώρες της ΕΟΚ. Επίσης πρέπει να καθοριστούν βιοτεχνικές ζώνες στις οποίες θα εγκατασταθούν βιοτεχνικές επιχειρήσεις το αντικείμενο των οποίων επιβάλλει την μεταστέγασή τους, διότι η λειτουργία τους προκαλεί ενοχλήσεις. Εξυπακούεται ότι η επιτυχής λύση του προβλήματος αυτού απαιτεί

πολύπλευρη αντιμετώπιση (επιλογή κατάλληλων χωρών έργα υποδομής και οικονομική υποβάθμιση της εγκατάστασης).

14. Η πολιτική για πληροφόρηση πρέπει να εκτιμήσει την ανάγκη για έγκυρη ενημέρωση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στις απότομες μεταβολές που σημειώνεται στην οικονομία και στις εξελίξεις που παρατηρούνται στην τεχνική και την οργάνωση.
15. Η πολιτική για την απλούστευση των διοικητικών διατυπώσεων πρέπει να είναι δυναμική. Η καταπολέμηση της γραφειοκρατίας έχει σημασία οικονομική και ψυχολογική και επιβάλλεται.

Είναι λοιπόν απαραίτητη από κρατικής πλευράς η λήψη μιας σειράς από γενναία μέτρα και διαμόρφωση ενός κατάλληλου θεσμικού πλαισίου. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι και οι Μικρομεσαίοι Επιχειρηματίες δεν έχουν ευθύνες και καθήκοντα. Μπορούν λοιπόν να ληφθούν και εσωεπιχειρηματικά και συνεταιριστικά μέτρα. Αυτά αφορούν την δημιουργία συνεταιρισμών για την ενίσχυση τις δυνάμεις των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην αγορά, την εκπαίδευση τους και την υιοθέτηση πάσης φύσεως συγχρόνων μεθόδων διοικήσεως και παραγωγής. Αναλυτικά:

1. Για την αντιμετώπιση των χρηματοληπτικών προβλημάτων ο επιχειρηματίας πρέπει με προσοχή να μελετήσει, να διαθέσει και να αξιοποιήσει τα χρηματικά μέσα που του παρέχονται από το Κράτος με την ορθή μελέτη των συνθηκών της αγοράς και με τη σύσταση πιστοδοτικού συνεταιρισμού. Οι συνεταιρισμοί αυτοί επιχορηγούμενοι από το κράτος και συγκεντρώνοντας τις οικονομίες των μελών θα συντείνουν στην επέκταση της πιστώσεως και θα καταστήσουν τις επιχειρήσεις ανεξάρτητες από τους πιστικούς όρους της χρηματαγοράς.
2. Τα προβλήματα διοικήσεως έχουν σχέση με την άρτια εκπαίδευση που χρειάζεται να έχουν οι επιχειρηματίες για την προσαρμογή των επιχειρήσεων τους προς τις σύγχρονες συνθήκες και μεθόδους διοικήσεως των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων. Το πρόβλημα είναι βεβαίως το να πεισθούν για την ανάγκη αυτή. Η ανάγκη ίδρύσεως ινστιτούτων παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών είναι εμφανής, καθώς και η εφαρμογή σεμιναρίων και επισκέψεων σε μονάδες του εξωτερικού με επιμορφωτικό χαρακτήρα.
3. Για το πρόβλημα του εφοδιασμού που αντιμετωπίζουν οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις εμφανίζεται απαραίτητη η δημιουργία συνεταιριστικών ενώσεων. Με την βοήθεια των ενώσεων αυτών θα επιτύχουμε την ενίσχυση της θέσεως των μικρών επιχειρήσεων στην αγορά και την βελτίωση του συστήματος και της διαδικασίας εξαγωγής των λειτουργιών αυτών. Και αυτό γιατί μέσα από τους συνεταιρισμούς οι αγορές γίνονται σε μεγάλες ποσότητες επιτυγχάνοντας καλύτερες τιμές των προϊόντων και έλεγχο της ποιότητάς τους.
4. Όσον αφορά το τμήμα πωλήσεων των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων θα μπορούσαμε να πούμε πως είναι το πιο ανοργάνωτο. Το πρόβλημα της διάθεσης διαρθρώνεται με την εκπαίδευση του επιχειρηματία και με την δημιουργία Ινστιτούτων παροχής υπηρεσιών. Ο επιχειρηματίας πρέπει

να απασχοληθεί και με τον τομέα της πώλησης και όχι μόνο της παραγωγής. Για τον λόγο αυτό πρέπει να διαθέτει χρήματα για την προώθηση πωλήσεων και να θεωρεί «επένδυση» όπως θεωρεί την αγορά μηχανήματα παραγωγής, προώθηση πωλήσεων. Ουσιαστικά να εφαρμόσει μάρκετινγκ και όχι απλά να πουλά τα προϊόντα του. Μπορεί να επηρεάσει την αγορά με διαφημίσεις οργανώσεως εκθέσεως και να χρησιμοποιήσει το μάρκετινγκ για να αυξήσει την ανταγωνιστικότητα της επιχειρήσεως του.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της παραγωγής τα Ινστιτούτα και οι συνεταιριστικές ενώσεις πρέπει να αποβλέπουν στην κοινή μελέτη των τεχνικών μεθόδων παραγωγής ή και στην κοινή έρευνα των προβλημάτων της οργανώσεως αυτής. Πιο συνηθισμένο είδος συνεταιρισμών είναι οι COMMON FACILITY COOPERATIVES που προσφέρουν στα μέλη τους υπηρεσίες για την έρευνα της αγοράς, επεξεργασία των πρώτων υλών κλπ. Οι υπηρεσίες αυτές είναι δυνατόν να εκμισθώσουν είναι δυνατόν να εκμισθώσουν ειδικούς εμπειρογνώμονες για να βοηθήσουν τα μέλη τους. Άλλο είδος συνεταιρισμού είναι η PROGRESSING SOCIETIES. Αυτοί αναλαμβάνουν την διεξαγωγή ενός ή περισσότερων παραγωγικών σταδίων π.χ. επεξεργασία των πρώτων υλών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

6.1 Το πρόβλημα της χρηματοδότησης των Μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Η αποστολή των Μ.Μ.Ε. και ο ρόλος που καλούνται να διαδραματίσουν στην οικονομική ανόρθωση της χώρας δεν μπορούν ν' αποδώσουν καρπούς, αν δεν αντιμετωπισθούν άμεσα τα γενικά και ιδιαίτερα προβλήματα που έχουν συσσωρευτεί και για περισσότερα από τα οποία δεν έχουν δοθεί λύσεις.

Προτεραιότητα στα παραπάνω κατέχει το θέμα της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων αυτών για τις οποίες η μη εύρεση σωστής και γρήγορης λύσης αποτέλεσε και αποτελεί τροχοπέδη στην ομαλή λειτουργία τους. Η εξεύρεση των απαιτούμενων κεφαλαίων που χρειάζονται για την ομαλή οικονομική δραστηριότητα τους είναι ένα από τα προβλήματα το οποίο υφίσταται ιδιαίτερα έντονα στα πρώτα στάδια της λειτουργίας μιας μικρομεσαίας επιχείρησης, λαμβάνοντας υπόψη και ότι η νομική μορφή τους δεν τους επιτρέπει μεγάλα κεφάλαια, λόγω του ότι η πλειοψηφία απ' αυτές είναι Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε., νομικές μορφές οι οποίες δεν εμπνέουν εμπιστοσύνη σαν καλές επενδυτικές προφάσεις.

Το χρηματοδοτικό πρόβλημα στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις παρουσιάζει σοβαρές ιδιομορφίες και δυσχέρειες και μπορούν να αναφέρουν ότι προσδιορίζεται από τους εξής παράγοντες:

- έλλειψη επαρκών κεφαλαίων
- έλλειψη οικονομικού προγράμματος
- δυσχέρειες προσφυγής στις πηγές χρηματοδότησης.

Συνηθέστερα η μικρή μονάδα ξεκινάει με περιορισμένα κεφάλαια, που είναι το αποτέλεσμα προσωπικών και οικογενειακών οικονομιών. Η επέκταση της μονάδας γίνεται χωρίς οικονομικό πρόγραμμα και πολλές φορές τα κέρδη δεν φτάνουν να καλύψουν τις επενδύσεις.

Πράγματι οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις κατά κανόνα δεν επενδύουν «συνεχώς και συνεπώς», αλλά η επενδυτική συμπεριφορά τους χαρακτηρίζεται από την εμφάνιση μεγάλων συγκριτικά με το μέγεθος επενδύσεων σε άτακτα χρονικά διαστήματα, με αποτέλεσμα να εκτίθενται σε σοβαρούς κινδύνους και κυρίως να στερούνται και να υποφέρουν από χρόνια έλλειψη κεφαλαίων κινήσεως.

Εξάλλου η έλλειψη σωστής ενημέρωσης και πληροφόρησης των βιοτεχνών για τις πηγές, τους όρους και τις διαδικασίες χρηματοδότησης και

έλλειψη ειδικευμένων στη χρηματοδότηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων τραπεζικών στελεχών, αποτελούν τους βασικούς ανασταλτικούς παράγοντες, που τα ευνοϊκά μέτρα χρηματοδότησης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων που έχουν θεσπιστεί.

Από την άλλη πλευρά η αναχρονιστική αντίληψη του μικρομεσαίου επιχειρηματία, καθώς και η προσκόλληση του σε παμπάλαιες αντιλήψεις σε συνδυασμό με την παντελή έλλειψη επιχειρηματικής παιδείας, τον εμποδίζει να λειτουργήσει σύμφωνα με τους νόμους της αγοράς. Αυτό ενισχύεται και από την αδυναμία του κράτους να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις - κίνητρα, έτσι ώστε ο μικρομεσαίος επιχειρηματίας να λειτουργεί σε σταθερή και ουσιώδη βάση και όχι σε ευκαιριακές προϋποθέσεις.

Έτσι ο επιχειρηματίας προσανατολίζεται στη λανθασμένη τις περισσότερες φορές θεωρία της αυτοχρηματοδότησης. Ο πιο συνηθισμένος τρόπος χρηματοδότησης δηλαδή είναι η αυτοχρηματοδότηση, η οποία μπορεί να γίνει με αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, σε περιπτώσεις που η νομική μορφή της επιχείρησης το επιτρέπει. Και σε συνδυασμό με την άποψη ότι η αυτοχρηματοδότηση είναι ο πιο ενδεδειγμένος τρόπος εξεύρεσης κεφαλαίων και του κόστους δανεισμού, με άμεσα αποτελέσματα να μη λαμβάνεται η σωστότερη κατά περίπτωση απόφαση.

Ένας άλλος τρόπος χρηματοδότησης είναι ο δανειακός χρηματοδοτισμός, στον οποίο καταφεύγει ο μικρομεσαίος επιχειρηματίας όταν πλέον διαπιστώσει ότι δεν μπορεί να αυτοχρηματοδοτηθεί. Και σε αυτή την περίπτωση όμως, λειτουργεί αποκλειστικά ευκαιριακά, χωρίς να αναζητά διεξοδικά τους όρους δανεισμού, καθώς και τη δυνατότητα του να αντεπεξέλθει σε αυτή του την υποχρέωση, που συνήθως του επιβαρύνεται από το γεγονός του ότι δανείζεται με επαχθείς όρους λόγω του ότι δεν μπορεί να εκμεταλλευτεί την κρατική χρηματοδοτική πολιτική, λόγω της άγνοιας του.

Τα κριτήρια δανεισμού τα οποία εξετάζουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είναι η δυνατότητα αυτοχρηματοδότησης η σχέση ιδίων και ξένων κεφαλαίων, καθώς και η απόδοση ξένων κεφαλαίων σε σχέση με το κόστος τους, κριτήρια τα οποία ποικιλούν στα διάφορα πιστωτικά ιδρύματα.

Επειδή το κράτος πιστεύει στην ύπαρξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τόσο από άποψη αύξησης του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος όσο και από άποψη δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας, εφαρμόζει ένα πιο ευνοϊκό καθεστώς χρηματοδότησης από τα κάθε είδους πιστωτικά ιδρύματα. Το καθεστώς είναι σαφώς πιο ευνοϊκό για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις σε σχέση με το βιομηχανικό κλάδο ή το εμπορικό κλάδο.

Το κράτος καθορίζει τον τρόπο χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων από τα πιστωτικά ιδρύματα μέσω της εκάστοτε κυβερνητικής πολιτικής και των διάφορων μέτρων που λαμβάνονται, όπως:

1. Μέτρα σταθεροποίηση ή βελτίωσης των υποδομών πληροφόρησης τεχνικές εκπαίδευσης και τεχνικής έρευνας και ανάπτυξης.
2. Μέτρα φορολογικά και οικονομικά για τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης και καινοτομίας στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.

3. Μέτρα σχετικά με τον ανταγωνισμό, όπως νόμοι κατά των τρασυ, διαδικασίες χορήγησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και αδειών χρήσης αυτών, κυβερνητικοί κανονισμοί και ρυθμιστικές διατάξεις.

6.2 Κυβερνητική πολιτική και χρηματοδότηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Η Μικρομεσαία Επιχείρηση ως ανοικτό στο περιβάλλον λειτουργικό σύστημα υφίσταται πολύπλευρες εξωτερικές επιδράσεις. Παρά τη γενικώς εκθειαζόμενη "ελευθερία του επιχειρείν" και το αναγνωριζόμενο ενεργητικό για όλα τα μέρη της ρόλο της αγοράς, η διοίκηση της επιχειρήσεως οφείλει να παρακολουθεί λεπτομερώς και αδιάκοπος την οικονομική πολιτική της κυβερνήσεως. Πρόκειται για τον αποφασιστικότερο εξωτερικό παράγοντα που επηρεάζει την επιβίωση και ανάπτυξη της Μικρομεσαίας Επιχείρησης με άμεσες επιπτώσεις στη χρηματική ροή. Αναφέρονται μερικές από αυτές. Η αύξηση των κατωτάτων ορίων των μισθών, η αύξηση εισφορών κοινωνικής ασφαλίσεως, η χορήγηση πέμπτης εβδομάδας υποχρεωτικής ετήσιας αδείας κλπ. Επιφέρουν μείωση του περιθωρίου αυτοχρηματοδοτήσεως.

Η πολιτική των υψηλών επιτοκίων που εφαρμόζει μια κυβέρνηση, αυξάνει το κόστος των δανείων. Διατίθεται έτσι μεγαλύτερο μέρος από το πλεόνασμα εκμεταλλεύσεως για τους τόκους, οπότε περιορίζεται ανάλογα η δυνατότητα αυτοχρηματοδοτήσεως. Ταυτόχρονα η επιχείρηση παγιδεύεται στη διαδικασία του ατέρμονος και διαρκώς αυξανόμενου τραπεζικού δανεισμού. Συνδεδεμένο με τα υψηλά επιτόκια είναι το φαινόμενο του πληθωρισμού, το οποίο διαχειρίζονται οι κυβερνήσεις χωρίς να το ελέγχουν και το οποίο έχει ποικίλες χρηματοοικονομικές επιπτώσεις στις επιχειρήσεις. Ακόμη, ο επιβαλλόμενος με διάφορα επιχειρήματα έλεγχος των τιμών στο επίπεδο πρώτων υλών ή τελικών προϊόντων ρυθμίζει άμεσα το ύψος των εσόδων των επιχειρήσεων. Τέλος η φορολογική πολιτική είναι ο τελευταίος και πλέον ριζικός ανταγωνιστής στην αυτοχρηματοδότηση.

Ως αντιστάθμισμα των προηγούμενων επεμβάσεων του κράτους στις επιχειρήσεις, αλλά και για λόγους γενικότερα πολιτικής, οι κυβερνήσεις χορηγούν κίνητρα αναπτύξεως των επιχειρήσεων. Η γνώση τους απ' τα στελέχη και τις διοικήσεις των επιχειρήσεων είναι απαραίτητη κατά τη λήψη διαφόρων στρατηγικών κυρίως αποφάσεων, διότι επηρεάζουν τη ροή του χρήματος.

Σε πολλές χώρες το κράτος χρηματοδοτεί έμμεσα μικρές επιχειρήσεις παρέχοντας την εγγύηση του για δάνεια που χορηγούν χρηματοδοτικοί οργανισμοί. Κρατικοί οργανισμοί χορηγούν δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχουν αναπτύξει με την πάροδο του χρόνου προγράμματα δανείων, χορηγήσεων και βοηθημάτων προ τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Δεδομένου ότι αυτά τα προγράμματα αναζήτησης ορθότερων πρακτικών θεωρούνται ότι αναπτύσσουν την πολιτική για τις επιχειρήσεις των κρατών μελών θα πρέπει να συζητούνται προηγουμένως με τις εθνικές κυβερνήσεις και

τις ίδιες τις επιχειρήσεις μέσω της ομάδας πολιτικής των επιχειρήσεων. Εξάλλου, τα σχέδια χρηματοδοτούνται από το πολυετές πρόγραμμα για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, που καλύπτει την περίοδο 2001 έως 2005.

6.3 Το Πιστωτικό πρόβλημα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Έγινε κατανοητό από τα προηγούμενα ότι το σημαντικότερο πρόβλημα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων είναι η δυσκολία εξεύρεσης χρηματικών πόρων για τη χρηματοδότηση των επενδυτικών προγραμμάτων τους και των λοιπών αναγκών τους σε κεφάλαια κινήσεως. Οι βασικές αιτίες που οι Τράπεζες δεν ανοίγουν διάπλατα τις πόρτες τους είναι οι παρακάτω:

1. Είναι η αδυναμία των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων να παρουσιάσουν στο ίδρυμα που τις χρηματοδοτεί τεκμηριωμένα στοιχεία της οικονομικής τους δράσης, γιατί η οργάνωσή τους τις περισσότερες φορές είναι υποτυπώδης και η λογιστική τους ανύπακτη.
2. Είναι το μικρό μέγεθος και η ασθενής συνήθως θέση από άποψη κεφαλαίου που τις καθιστά περισσότερο ευάλωτες στις διάφορες οικονομικές δυσκολίες και κρίσεις.
3. Είναι το υψηλό κόστος που έχουν οι Τράπεζες στις τοποθετήσεις χρημάτων σε πολλές μικρές επιχειρήσεις, χωρίς συνδυασμό άλλων παράλληλων αποδοτικών εργασιών που συνήθως δεν έχουν οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.
4. Είναι συνήθως η έλλειψη εγγυήσεων που και λόγω των παραπάνω αδυναμιών των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων ζητούνται να είναι ιδιαίτερα επαρκείς.

Είναι τα κριτήρια δανειοδότησης που δεν μπόρεσαν να διαφοροποιηθούν και να ακολουθήσουν τις εξελίξεις που σημειώθηκαν, τόσο στους οικονομικούς όσο και στους κοινωνικούς τομείς.

Αν και οι κλασικοί χρηματοδοτικοί οργανισμοί θεωρούν ότι είναι πολύ επικίνδυνο να χρηματοδοτούν νέες επιχειρήσεις, όμως μερικές τράπεζες αυξάνουν τις χορηγήσεις τους προς νέες επιχειρήσεις. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι τράπεζες χορηγούν σημαντικά ποσά μόνο όταν προχωρήσει η εταιρεία πέρα από το στάδιο ανάπτυξης της. Μερικές τράπεζες όμως είναι πρόθυμες στο να δανείσουν μερικές επιχειρήσεις, για να χρηματοδοτήσουν επενδύσεις σε πάγια στοιχεία ή και κεφάλαιο κινήσεως. Όταν υπάρχουν σοβαρά εχέγγυα, περιλαμβανομένων και των προσωπικών εγγυήσεων, μειώνεται ο κίνδυνος για την τράπεζα και αυξάνεται η προθυμία της για τη χορήγηση δανείου.

Μέσω του τραπεζικού συστήματος, η χρηματοδότηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων γίνεται με δύο μορφές:

- α) Με τραπεζική εγγύηση, που θέτει την τράπεζα σε μεγάλο κίνδυνο γιατί η επιστροφή των κεφαλαίων της είναι αβέβαιη. Λόγω του κινδύνου αυτού το επιτόκιο 17% θεωρείται αρκετά υψηλό και ο δανεισμός αυτός αρκετά περιορισμένος.
- β) Με εγγύηση δημοσίου, που φτάνει το ποσοστό 99% των συναλλαγών με τις επιχειρήσεις. Τα επιτόκια για κεφάλαιο κίνησης είναι 12% και για μηχανολογικό εξοπλισμό και κτιριακές εγκαταστάσεις είναι 10-12%. Το ύψος των δανείων είναι μεταξύ 2.500€ και 5.000€ για κεφάλαιο κίνησης και είναι ανάλογο με τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης. Το ύψος δανείων για τεχνολογικό εξοπλισμό είναι ανάλογο με το ύψος της επένδυσης.

Τέλος η Τράπεζα ή γενικότερα αυτός που αποφασίζει για τη χρηματοδότηση, δεν πρέπει να είναι μόνο ο κριτής, αλλά ο σύμβουλος, ο συνεργάτης, ο πραγματικός συμπαραστάτης του βιοτέχνη. Για να μπορέσει όμως να παίξει το ρόλο αυτό η Τράπεζα ή ο οποιοσδήποτε Χρηματοδοτικός Οργανισμός χρειάζεται ειδικευμένα έμπειρα στελέχη.

6.4 Μέτρα αντιμετώπισης του προβλήματος της χρηματοδότησης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Στο πρόβλημα της χρηματοδότησης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων προσφέρονται να βοηθήσουν ορισμένοι φορείς, όπως είναι ο ΕΟΜΜΕΧ στην Ελλάδα και κάποια αντίστοιχα στις άλλες χώρες, οι διάφορες εμπορικές Τράπεζες, η ΕΟΚ μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕ) και η θέσπιση ορισμένων νόμων και αποφάσεων, όπως ο νόμος 1262/82 και η απόφαση 197/78 ΑΝΕ. Η χρηματοδότηση των ΜΜΕ είναι υποτυπώδης και αν συνδυαστεί και με την απροθυμία των Τραπεζών για εφαρμογή των ελάχιστων διατάξεων που υπάρχουν, μπορεί απερίφραστα να πούνε ότι είναι ανύπαρκτη.

Το Επαγγελματικό Επιμελητήριο που εκπροσωπεί τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις του εμπορίου και των υπηρεσιών εδώ και μερικά χρόνια αγωνίζεται για να πετύχει για τις επιχειρήσεις αυτές καθεστώς ανάλογο με εκείνο που ισχύει για τις βιοτεχνικές πιστώσεις που τα κυριότερα σημεία του είναι η κρατική εγγύηση και τα χαμηλά επιτόκια. Με τα νέα μέτρα που πάρθηκαν για την χρηματοδότηση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων βελτιώνονται οι όροι χρηματοδότησης και απλοποιείται η διαδικασία έγκρισης και χορήγησης δανείων. Ειδικότερα:

1. Αυξήθηκε σταδιακά από 9% σε 10 % το ποσοστό ιδιωτικών καταθέσεων στις εμπορικές Τράπεζες που δεσμεύεται για την δημιουργία χρηματοδοτικού κεφαλαίου της βιοτεχνίας.

2. Αυξήθηκε η κρατική εγγύηση για τα χορηγούμενα κοινά βιοτεχνικά δάνεια (πάγια, κεφάλαια κίνησης κλπ) κατά 100% για ποσό 9.000€ κατά 80% για ποσό 18.000€ και 60% για ποσό άνω των 20.000€ ευρώ.
3. Καλύπτονται με αυξημένη κρατική εγγύηση τα χορηγούμενα δάνεια σε βιοτεχνίες για εξαγωγές. Παράλληλα καθιερώθηκε χρηματοδότηση τρεχούμενων λογαριασμών των εξαγωγικών προγραμμάτων των βιοτεχνικών επιχειρήσεων μέχρι και ποσοστό 80% της κάθε υπό εκτέλεση παραγγελίας.
4. Αποφασίστηκε η χορήγηση δανείων από βιοτεχνικά κεφάλαια στους εμπόρους και επαγγελματίες για αγορά τοις μετρητοίς εγχώριων βιοτεχνικών προϊόντων με επιτόκιο 18,5% μέχρι συνολικό ποσό 60.000€ ευρώ.
5. Καλύτερευαν οι προϋποθέσεις χρηματοδότησης των εμπορομεταποιητικών επιχειρήσεων για τις οποίες μειώθηκε το ποσοστό του κύκλου εργασιών ιδιοπαραγωγής τους από 50% σε 30%.
6. Επιτράπηκε στις Τράπεζες να δίνουν πρόσθετη χρηματοδότηση για κεφάλαιο κίνησης από τα Ειδικά Κεφάλαια έστω και αν οι επιχειρήσεις που το ζητούν έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές.

Ο δανεισμός από τις τράπεζες δεν γίνεται με την παραχώρηση απ' ευθείας του χρήματος αλλά με δίγραμμες επιταγές. Για πρώτη φορά επίσης εισάγεται ένας νέος θεσμός η λεγόμενη καταπιστευτική μεταβίβαση της κυριότητας κινητών πραγμάτων προς εγγυοδοσίας μιας πίστωσης (δηλαδή δάνεια με ενέχυρο το οποίο παραμένει στα χέρια του δανειολήπτη).

Εισάγεται με τα νέα μέτρα και ο διατραπεζικός δανεισμός. Θεσμός που εξαναγκάζει τις Τράπεζες να χορηγούν τα δάνεια, γιατί τα υπόλοιπα αδιάθετα μπορούν να μεταφερθούν σε άλλες Τράπεζες που έχουν εξαντλήσει τις ειδικές περιπτώσεις.

Το τραπεζικό σύστημα πρέπει να δώσει μια άλλη διάσταση στο θέμα της χρηματοδότησης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, αποβλέποντας σε μια πιο δημιουργική συνεργασία στο μέλλον, γιατί η ΜΜΕ είναι και τραπεζικά επιθυμητός πελάτης, εξασφαλίζει μια μεγαλύτερη κατανομή του χρηματοδοτικού κινδύνου και δείχνει συνέπεια στις υποχρεώσεις της. Έχουν παρατηρηθεί πιεστικές ανάγκες δανεισμού σε μεγάλο αριθμό Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, που δεν μπόρεσαν να ικανοποιηθούν, παρόλο ότι υπήρχαν διαθέσιμα κονδύλια από τις αντίστοιχες πιστώσεις με όρους ευνοϊκούς.

Το τραπεζικό σύστημα πιστεύει ότι η κύρια αιτία της δυσαρμονίας αυτής υπήρξε η έλλειψη ενημέρωσης. Επίσης το γεγονός ότι στο παρελθόν τα κριτήρια χρηματοδότησης ήταν τέτοια που δεν ευνοούσαν την ικανοποίηση αναγκών των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων.

Για να εξαλειφθούν οι αιτίες καθυστέρησης και για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα του τραπεζικού συστήματος, πρέπει να υπάρχει ουσιαστική αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και ευθυνών, που θα μειώνει το χρόνο που χρειάζεται για τη λήψη της απόφασης πάνω στο αίτημα του επιχειρηματία, νέα τραπεζική αντίληψη, διευκολύνοντας έτσι την προσαρμογή των στελεχών της προς τη νέα κατεύθυνση και στο να καθοριστούν νέα κριτήρια για τις

χρηματοδοτήσεις, εξετάζοντας τη βιωσιμότητα, παραγωγικότητα και τις προοπτικές της επιχείρησης.

Απαραίτητες θεωρούνται οι συμβουλές και οι πληροφορίες που πρέπει να δίνονται από ειδικευμένα στελέχη της Τράπεζας σε κάθε μικρομεσαίο επιχειρηματία, όπως του πως και πότε μπορεί να χρηματοδοτηθεί, κάτω από ποιους ευνοϊκούς όρους και πως αυτός πρέπει να παρουσιάζει σωστά το αίτημα του. Ακόμα στο τι πρέπει να προσφέρει ο επιχειρηματίας για να μπορέσει να χρηματοδοτηθεί.

Στην προσπάθεια αυτή πρέπει οι μικρομεσαίοι επιχειρηματίες να ανταποκριθούν θετικά. Από την πλευρά των μικρομεσαίων εντοπίζεται το πρόβλημα στη σωστή παρουσίαση του αιτήματος και από πλευρά της Τράπεζας στην απρόσκοπτη και γρήγορη εξέταση του, ιδιαίτερα από την αναπτυξιακή σκοπιά. Σωστή παρουσίαση σημαίνει να συνοδεύεται το αίτημα από τα αναγκαία δικαιολογητικά και αποδεικτικά στοιχεία.

Έτσι, οι παλιοί δισταγμοί θα αντικατασταθούν από τη θαρραλέα υποστήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που η ανάπτυξη τους θα ενταχθεί στις προτεραιότητες του τραπεζικού συστήματος.

Οριστική λύση στο βασικό πρόβλημα της χρηματοδότησης εξασφαλίζεται με τα πιο κάτω ειδικά μέτρα:

1. Να ιδρυθεί ειδικός χρηματοδοτικός φορέας για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.
2. Να ελέγχεται αυστηρά η κατανομή των πιστώσεων με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων
3. Να καθιερωθούν αντικειμενικά και παραγωγικά κριτήρια για τη χορήγηση των δανείων.
4. Η χρηματοδότηση να είναι χαμηλότοκη και επαρκής.
5. Να προσαρμοσθεί το τραπεζικό σύστημα στην εξυπηρέτηση της εθνικής οικονομίας.
6. Να διευρυνθεί η χρηματοδότηση με τη θέσπιση ειδικών κανόνων για τους Συνεταιρισμούς και τις άλλες μορφές συνεργασίας για προμήθεια ή και διάθεση πρώτων υλών και προϊόντων. Οι χρηματοδοτήσεις των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων που προέρχονται από κοινοτικά προγράμματα να κατανέμονται με εθνικά και όχι κοινοτικά μικρομεσαία επιχείρηση.

Ακόμα ο εκσυγχρονισμός των ελληνικών ΜΜΕ είναι απαραίτητος όρος για την επιβίωση τους. Η εθνική πολιτική για τις μικρές επιχειρήσεις λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητές τους και αναπτύσσει ένα πλαίσιο συντονισμένων δράσεων που εξειδικεύονται στους εξής στήριξης:

- Δημιουργία ευνοϊκού διοικητικού περιβάλλοντος για τις ΜΜΕ.
- Διευκόλυνση των ΜΜΕ στη χρηματοδότηση με την δημιουργία Φορέα Εγγυοδοσίας.
- Ενισχύσεις ΜΜΕ για τον τεχνολογικό και οργανωτικό εκσυγχρονισμό τους

- Προώθηση των δικτυώσεων MME (clustering)
- Προώθηση της επιχειρηματικότητας.

Στήριξη των MME για την είσοδο τους στην Νέα Οικονομία.

Ο ρόλος του EOMMEX στην στήριξη των ελληνικών MME είναι εξαιρετικά σημαντικός, διότι είναι ο μοναδικός κρατικός φορέας με μακρά πορεία που είναι επιφορτισμένος με την υποστήριξη της πολιτικής για τους MME και την υλοποίηση προγραμμάτων στήριξης των μικρών επιχειρήσεων.

Ο EOMMEX με την πολυετή εμπειρία και τον σημαντικό αριθμό ικανών και έμπειρων επιστημόνων που διαθέτει, την ειδική γνώση των προβλημάτων και αναγκών των Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων και το ισχυρό δίκτυο συνεργασιών σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο που έχει αναπτύξει, σε συνδυασμό με την σημαντική τεχνογνωσία στον σχεδιασμό, υλοποίηση και διαχείριση πολιτικών και προγραμμάτων στήριξης των MME και ΠΜΕ, οριοθετεί τον ρόλο του στους εξής άξονες:

- Σύμβουλος του Υπουργείου Ανάπτυξης
- Φορέας υλοποίησης υπέρ των MME
- Επιτελικός Δημόσιος Οργανισμός για τις MME

που εξειδικεύονται στις παρακάτω δράσεις:

- Σύσταση και λειτουργία του Παρατηρητηρίου για τις MME
- Συντονισμό υποστηρικτικών λειτουργιών MME
- Συστηματική έρευνα και αξιολόγηση των δεδομένων και των τάσεων των MME
- Σχεδιασμός και προώθηση μέτρων και δράσεων υπέρ των MME
- Σχεδιασμός και προώθηση δράσεων βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος
- Ανάπτυξη δομών και μηχανισμών πληροφόρησης.
- Ανάπτυξη και στήριξη της Επιχειρηματικότητας
- Ανάπτυξη και στήριξη της ανταγωνιστικότητας των MME.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα θέματα που αναπτύσσω αναφέρονται στην σπουδαιότητα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) για την επιτυχή αντιμετώπιση της τριπλής πρόκλησης που αποτελούν η ανάκαμψη της ανάπτυξης, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και η αύξηση της απασχόλησης έγινε προοδευτικά αισθητά κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών. Η ευκαμψία και η ικανότητα καινοτομίας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων τους επιτρέπει να ανταποκρίνεται ταχέως στις διαρθρωτικές μεταβολές και να προσαρμόζονται εύκολα στην εξέλιξη της ζήτησης.

Σήμερα περισσότερο από ποτέ, η πολιτική των επιχειρήσεων, ιδίως των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, βρίσκεται ψηλά στις πολιτικές προτεραιότητες και η επιτροπή, στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη κορυφής της Μαδρίτης τον Δεκέμβριο του 2000, τάχθηκε υπέρ μιας νέας προσέγγισης. Η Επιτροπή υποστήριξε ότι πρέπει να δοθεί μια νέα ώθηση με στόχο την ενθάρρυνση όλων των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων να μεγιστοποιήσουν την ικανότητά τους για ανάπτυξη και δημιουργία θέσεων εργασίας. Πράγματι, στα 15,8% εκατομμύρια Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, είναι εκείνες που απασχολούν κάτω από 250 άτομα, αντιπροσωπεύουν 66% της συνολικής απασχόλησης και το 65% του κύκλου εργασιών της Ένωσης. Οι αριθμοί αυτοί υπογραμμίζουν το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στην ευρωπαϊκή οικονομία και την ανάγκη χάραξης πολιτικών που επιτρέπουν στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις να εκμεταλλεύονται πλήρως το δυναμικό τους.

Οι επιχειρήσεις έχουν ζωτική σημασία για την ευρωπαϊκή αιφόρο ανάπτυξη - οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική. Η χάραξη αιεφόρων πολιτικών προϋποθέτει σφαιρική θεώρηση των πολιτικών στόχων σ' αυτούς τους τρεις τομείς, και μέριμνα ώστε οι κανονιστικές ρυθμίσεις να επιτρέπουν στην οικονομία να εξασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη αιεφόρο μεγέθυνση που είναι απαραίτητη για την επίτευξη αυτών των στόχων.

Με την διεθνοποίηση των αγορών που επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Ένωση εντείνεται ο ανταγωνισμός μεταξύ των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων ενώ παράλληλα περιορίζονται οι δυνάμεις παρέμβασης στα πρώτα στάδια ανάπτυξης τους. Το γεγονός ότι τόσα χρόνια στη χώρα μας είχαμε μεγάλη προστασία χωρίς όμως τα ανάλογα αποτελέσματα, δε σημαίνει ότι η προστασία δεν αποτελεί απαραίτητο μέσο οικονομικής πολιτικής στη πορεία της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας και αυτό διότι χρειάζεται μια ολοκληρωμένη και προγραμματισμένη προσπάθεια που να κατευθύνεται από μια πραγματική πολιτική βούληση για την αύξηση της εγχώριας παραγωγής, μόνο σ' αυτή τη περίπτωση η προστασία των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων μπορεί να συμβάλει στη γενικότερη ανάπτυξη της χώρας. Επίσης η Ευρωπαϊκή Ένωση περιορίζει τις εθνικές ενισχύσεις εκτός από κάποιες ειδικές και πολύ περιορισμένες περιπτώσεις.

Γενικά θα μπορεί να πεί ότι μέχρι σήμερα δεν υπάρχει μια σφαιρική αντιμετώπιση του προβλήματος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην

Ευρωπαϊκή Ένωση. Στοιχεία μόνο μιας πολιτικής για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις μπορεί να βρει κανείς σε όλες τις πολιτικές της κοινότητας και αυτό όμως ακόμα έχει σχεδιαστεί για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις που δεν έχουν καμία σχέση με το επίπεδο ανάπτυξης και τις προοπτικές εξέλιξης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην χώρα μας.

Η συμβολή της πολιτικής της επιχείρησης σ' αυτήν την σφαιρική θεώρηση της διαμόρφωσης των πολιτικών, βασίζεται στην οικονομική κοινή λογική και στην εμπειρογνωμοσύνη. Η εφαρμογή αυτής της οικονομικής κοινής λογικής στη διαμόρφωση αειφόρων πολιτικών, συνεπάγεται τα εξής:

- να καταστούν προβλέψιμοι οι ευρωπαϊκοί κανόνες πλαισίωσης, έτσι ώστε να αποφεύγεται η στρέβλωση των επενδυτικών αποφάσεων,
- η νομοθέτηση να λαμβάνει χώρα μόνο ως ύστατη λύση, αφού θα έχει εξεταστεί η σκοπιμότητα της προσφυγής σε πιο ελαστικά μέσα, όπως: εθελούσιες συμφωνίες ή από κοινού ρύθμιση,
- να λαμβάνεται μέριμνα ώστε οι αποφάσεις να έχουν αναλογικό χαρακτήρα και να είναι συμφέρουσες (θα πρέπει να πραγματοποιείται εκτίμηση του κόστους, του οφέλους και των επιπτώσεων κάθε πρωτοβουλίας πολιτικής μείζονος σημασίας, με χρήση των καταλλήλων οικονομικών μέσων και της επιχειρηματικής πείρας οποιοσδήποτε περιορισμός, ιδίως όσον αφορά ουσίες και προϊόντα, θα πρέπει να στηρίζεται σε έγκυρη

Αν επιχειρούσαμε να καταγράψουμε κάποιες συγκεκριμένες κατευθύνσεις που θα υπογραμμίζαμε έξι κρίσιμους τομείς :

- Βελτίωση της κατάστασης της απασχόλησης.
- Μέτρα, για την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού των μικρομεσαίων.
- Μέτρα, για την προώθηση προγραμμάτων για τις τεχνολογίες των πληροφοριών και τις βιομηχανικές τεχνολογίες.
- Συμφωνία για έντεκα σχέδια στους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας.
- Θέσπιση μόνιμου συντονισμού οργάνου για ανάπτυξη της κοινωνίας των πληροφοριών.
- Προώθηση, νέου τύπου ανάπτυξης για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Οι Μικρομεσαίες επιχειρήσεις στο πλαίσιο της νέας οικονομίας, της παγκοσμιοποίησης, της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και της τεχνολογικής επανάστασης που συντελείται, καλούνται να προσαρμόσουν τη στρατηγική τους με εξωστρεφή αντίληψη, να ενισχύσουν την τεχνολογική τους ικανότητα και να αναπτύξουν παραγωγικές επιχειρηματικές συνεργασίες, με την φιλοδοξία να καταστούν διεθνώς ανταγωνιστικές και παράγων ανάπτυξης της πατρίδας μας.

Η φύση και ο ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων απαιτούν μια επιλεκτική πολιτική και αυτό διότι αντίθετα με τις μεγάλες επιχειρήσεις οι

Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις είναι σημαντικά εξαρτημένες από το περιβάλλον τους. Η επιτυχία της κρατικής πολιτικής εξαρτάται από τη δυνατότητα της να ξεφύγει απ' την κλασική λογική των οικονομικών ενισχύσεων και να μπορέσει να παρέμβει ουσιαστικά στο πλέγμα των σχέσεων που δημιουργούν δυσμενή συσχετισμό σε βάρος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων. Μια τέτοια πολιτική πρέπει να στηριχθεί στους εξής βασικούς άξονες:

- Σαν πρώτο άξονα της κρατικής πολιτικής θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση τον επαναπροσδιορισμό των σχέσεων μεταξύ των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και των άλλων φορέων του περιβάλλοντος τους.
- Ο δεύτερος άξονας της θα πρέπει να αναφέρεται στη δημιουργία ενός ευέλικτου γραφειοκρατικού συστήματος τεχνικής υποστήριξης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων. Κύριος στόχος του θα πρέπει να αποτελέσει η παροχή στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις όλων εκείνων των υπηρεσιών που απαιτεί η αποτελεσματική λειτουργία τους και η ανταγωνιστικότητά τους και τις οποίες από μόνες και με όποιες οικονομικές παροχές και αν τους δοθούν είναι δυνατόν να αναπτυχθούν.
- Ο τρίτος άξονας της είναι η οικονομική ενίσχυση. Οι οικονομικές παροχές του κράτους μέχρι πρόσφατα συγκεντρώνονταν σε ένα μικρό σχετικά αριθμό μεγάλων επιχειρήσεων. Στην περίπτωση λοιπόν ο ρόλος των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων θεωρείται πολύ σημαντικός τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο.
- Η κατανομή των διαθέσιμων πόρων δεν θα πρέπει να είναι τόσο άνιση.

Τα Τ.Ε.Ι – Α.Ε.Ι μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων παρέχοντας υποστήριξη στους εξής τομείς:

1. Εκπαίδευση στελεχών και μελλοντικών επιχειρηματιών.
2. Επιμόρφωση στελεχών και επιχειρηματιών η οποία μπορεί να γίνει με διάφορα σεμινάρια και με μακροχρόνια προγράμματα ανάπτυξης του management.
3. Με συμβουλευτικές παρεμβάσεις.
4. Με έρευνα

Με τη διερεύνηση της μελλοντικής πορείας εξέλιξης των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων από ομάδες ειδικών συμβούλων.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης έχει συμπεριλάβει στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας και στο Πρόγραμμα για την Κοινωνία της Πληροφορίας, ένα ολοκληρωμένο πλέγμα μέτρων και δράσεων υποστήριξης των ΜΜΕ, προκειμένου να καταστούν επιχειρηματικά και τεχνολογικά ανταγωνιστικές και αναπτυσσόμενες να συμβάλουν δημιουργικά στην απασχόληση.

Ο ΕΟΜΜΕΧ, ως Αναπτυξιακός Οργανισμός, που εποπτεύεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης, έχει προσφέρει μέχρι σήμερα σημαντικές υπηρεσίες στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και αναμένεται να συνεχίσει αποτελεσματικά το αναπτυξιακό του έργο, με βάση το Στρατηγικό και Επιχειρησιακό του Σχέδιο (2001 - 2005), μέσα στο πλαίσιο των νέων διεθνών και εθνικών δεδομένων που έχουν δημιουργηθεί, συμβάλλοντας ενεργητικά στην υλοποίηση της πολιτικής για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις .

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ:

1. Μούση Σ Νίκου, Ευρωπαϊκή Ένωση : Δίκαιο- Οικονομία -Πολιτική / Πρόλογος: J.M. Gil-Robles, (εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα, 8η εκδ.1999,) κxvii, 682σ.
2. Μούσης Νίκος, Εγχειρίδιο ευρωπαϊκής πολιτικής, Παπαζήση, Αθήνα., 2000, 483σ.
3. Μούσης, Νίκος. Από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση : θεσμοί και πολιτικές, Παπαζήση, Αθήνα, 3η αναθ. έκδ., 1994,652σ.
4. Μαραβέγιας Ναπολέον, Τσινισιζέλης Μιχάλης, Η ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης : θεσμικές, πολιτικές και οικονομικές πτυχές, Θεμέλιο, Αθήνα, ε1995, 730σ., πιν.
5. Κανελλόπουλος, Χαράλαμπος Κ., Διοίκηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων και επιχειρηματικότητα, Αθήνα , 1987, 366σ. : διαγρ., πίν.
6. Κυριαζόπουλος, Παναγιώτης Γ, Σύγχρονες μορφές διοίκησης μικρομεσαίων επιχειρήσεων, Σύγχρονη Εκδοτική, Αθήνα,1988, [197]σ. : διαγρ., πίν.
7. Longnecker, Justin G. (070) Moore, Carlos W. (070) Petty, William J. (070) Απόδοση στα ελληνικά: Ν. Σαρρής, Μάνατζμεντ μικρομεσαίων επιχειρήσεων / Justin G. Ελλην, Αθήνα, 9η εκδ. ε1995, 447σ., πιν. { Τίτλος πρωτοτύπου: Small business management Τμήμα Επιχειρηματικού Σχεδιασμού και Πληροφοριακών Συστημάτων: 21558-21574)
8. Ζοπουνίδης, Κ., Παπής, Κ., Σίσκος, Ι., Μάνατζμεντ μικρομεσαίων επιχειρήσεων, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 1996, 316σ. : εικ., διαγρ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ:

1. Γενική Γραμματεία , Βρυξέλλες : Ευρωπαϊκή Επιτροπή. *Δελτίο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ευρωπαϊκή Επιτροπή*. Γενική Γραμματεία, 1992,1: (complete, currently received) . no. 1 (1994)-no. 10 (2003)
2. *Europroject : το περιοδικό για προγράμματα και ευκαιρίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση*. Μηνιαίο, Αθήνα : Διεθνής Στρατηγική, 1995, Προηγούμενος τίτλος : Europroject report, ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
3. «Έκθεση 2002 του Βελγίου για το χάρτη».
4. «Η δημιουργία μιας επιχειρηματικής Ευρώπης: οι δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)», *SEC(2003) 58*.

5. «Απόφαση 2000/819/EK του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με ένα πολυετές πρόγραμμα για τις επιχειρήσεις και την επιχειρηματικότητα, ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (2001-2005)», *EE L 333, 29.12.2000, σ. 84.*
6. «Επιλέγοντας τη μεγέθυνση: γνώση, καινοτομία και θέσεις εργασίας σε μια κοινωνία με συνοχή» *COM(2003) της 5 Ιανουαρίου 2003.*
7. «Ανακοίνωση της Επιτροπής στις 21 Ιανουαρίου 2003, προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις σε μία Ευρώπη που διευρύνεται». *COM (2003) 26 .*
8. «Έκθεση επί της εφαρμογής του ευρωπαϊκού χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις». *COM (2003) 21 της 21.1.2003.*
9. «Έκθεση επί της εφαρμογής του ευρωπαϊκού χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις στις υποψήφιας για προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση». *SEC (2003) 57 της 21.1.2003.*
10. «Η δημιουργία μιας επιχειρηματικής Ευρώπης: οι δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (MME)» *SEC (2003) 58 της 21.1.2003*
11. «Ο εκπρόσωπος για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις: μια δραστηριότητα διαπαφή μεταξύ της Επιτροπής και της κοινότητας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων» *SEC (2003) 60 της 21.1.2003.*

INTERNET

1. Στοιχεία για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση
WWW.EUROPA.EU.INT.
2. http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/charter/charter2003.htm.
3. Γενική Διεύθυνση «Επιχειρήσεις» από την EOS Gallup Europe (http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/survey/eurobarometer83.htm).
4. Έκθεση επί της εφαρμογής του ευρωπαϊκού χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις, COM (2003) 21 και τις εκθέσεις των κρατών μελών που διατίθενται στη διεύθυνση http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/charter/charter2003.htm.
5. Έκθεση της Λιθουανίας σχετικά με την εφαρμογή του χάρτη, που διατίθεται στη διεύθυνση http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/enlargement/charter_ccs_2003.htm

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (2000-2006)
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
“ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ”
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ “ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ
ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ”
Γ' ΚΥΚΛΟΣ

Το ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ – Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας - καλεί τους ενδιαφερομένους να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα “ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ”.

Οι χρηματοδοτικές ενισχύσεις θα χορηγηθούν για την υλοποίηση συγκεκριμένων επιχειρηματικών σχεδίων από μεταποιητικές επιχειρήσεις με τουλάχιστον τριετή διάρκεια λειτουργίας, με απασχολούμενο προσωπικό από 0 έως 50 άτομα, που πληρούν το κριτήριο της ανεξαρτησίας (σύμφωνα με τη σύσταση 96/280/ΕΚ της Επιτροπής) και μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών της τελευταίας τριετίας μέχρι 7 εκατ. ευρώ (2.38 δις. Δρχ.).

Η επιχορήγηση των προτάσεων που θα επιλεγούν θα ανέλθει στο 40% του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού. Ο ανώτατος συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός κάθε επιχειρηματικού σχεδίου μπορεί να ανέλθει στα 440.205,43 ευρώ, ενώ ο κατώτατος προϋπολογισμός ορίζεται στα 28.000 ευρώ.

«Φορείς Υλοποίησης» του προγράμματος είναι οι επτά (7) Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης (ΕΦΔ), οι οποίοι έχουν την ευθύνη της διαχείρισης και της παρακολούθησης υλοποίησης του προγράμματος. Ειδικότερα οι ΕΦΔ αναλαμβάνουν:

- Την ενημέρωση και πληροφόρηση των ενδιαφερομένων σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με το Πρόγραμμα.
- Την εκτύπωση και διανομή του αναγκαίου υλικού
- Την οργάνωση της απαραίτητης υποστηρικτικής υποδομής και την παραλαβή, ταξινόμηση και καταχώριση των προτάσεων, τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και των απαιτούμενων δικαιολογητικών και την παροχή κάθε μέσου που απαιτείται για την πλήρη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος.
- Την υποστήριξη της διαδικασίας αξιολόγησης και ένταξης των προτάσεων στο πρόγραμμα με κατάλληλους εισηγητές στα αρμόδια όργανα.
- Την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης, του ελέγχου υλοποίησης και ολοκλήρωσης των έργων, τη διεκπεραίωση των διαδικασιών πληρωμής των δικαιούχων και την εισήγηση επί των θεμάτων αυτών στα αρμόδια όργανα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος οδηγού.

«Φορείς Υλοποίησης :

ΕΛ.ΑΝ.ΕΤ. Βαλαωρίτου 4,106 71 Αθήνα

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ Μιχαλακοπούλου 58 262 21 Πάτρα

ΚΕΠΑ – ΑΝΕΜ Ανδριανουπόλεως 24 551 33 Καλαμαριά Θεσσαλονίκη

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΡΗΤΗΣ Χορτατσών 4 και Κυδωνίας, 71202 Ηράκλειο

Υποβολή Φακέλων Υποψηφιότητας

Οι Φάκελοι Υποψηφιότητας υποβάλλονται ή αποστέλλονται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή, μετά την ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος και έως την 29-02-2004 στις ανωτέρω διευθύνσεις των αρμόδιων περιφερειακά Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Περιγραφή Επιχειρηματικών Σχεδίων

Η Δράση αυτή απευθύνεται σε μεταποιητικές ΜΜΕ με τουλάχιστον τριετή διάρκεια λειτουργίας, με απασχολούμενο προσωπικό έως 50 άτομα και που πληρούν το κριτήριο της ανεξαρτησίας (σύμφωνα με τη σύσταση 96/280/ΕΚ της Επιτροπής) και μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών της τελευταίας τριετίας μέχρι 7 εκατ. ευρώ (2,38 δις δρχ).

Στο πλαίσιο της Δράσης οι επιλέξιμες επιχειρήσεις θα ενισχυθούν για την υλοποίηση επιχειρηματικού σχεδίου, διάρκειας 2 (δύο) ετών, το οποίο θα προβλέπει επίτευξη συγκεκριμένων επιχειρηματικών στόχων που θα αποσκοπούν στην βελτίωση των ανταγωνιστικών χαρακτηριστικών της επιχείρησης.

Το επιχειρηματικό σχέδιο θα περιλαμβάνει ενδεικτικά ενέργειες όπως :

- Εισαγωγή νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία και βελτίωση του υπάρχοντος παραγωγικού εξοπλισμού.
- Ανάπτυξη και πιστοποίηση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας, και πιστοποίηση προϊόντων.
- Ανάπτυξη και εφαρμογή πληροφοριακών συστημάτων (SW & HW), εφαρμογές ηλεκτρονικού εμπορίου.
- Προμήθεια εξοπλισμού ποιοτικού ελέγχου καθώς και εργαστηριακού εξοπλισμού.
- Ενσωμάτωση τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον, ανάπτυξη και πιστοποίηση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, προμήθεια και εγκατάσταση συστημάτων και εξοπλισμού προστασίας του περιβάλλοντος και υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων.
- Προβολή και προώθηση προϊόντων.

Οι επενδύσεις σε πάγια του Επιχειρηματικού Σχεδίου δεν θα ξεπερνούν το 95% του συνολικού προϋπολογισμού του.

Οι άυλες επενδύσεις του Επιχειρηματικού Σχεδίου δεν θα ξεπερνούν το 30% του συνολικού προϋπολογισμού του.

Το ύψος του Επιχειρηματικού Σχεδίου δεν θα μπορεί να υπερβαίνει συγκεκριμένο ποσοστό του μέσου κύκλου εργασιών της επιχείρησης, (60% ή

80% κατά περίπτωση) κατά την τελευταία τριετία με ανώτατο ποσό τα 440.205,43 ευρώ.

Η Επιχείρηση δύναται να υποβάλει και προϋπολογισμό μεγαλύτερο του ανωτέρω ποσού των 440.205,43 ευρώ, (τηρουμένων όλων των ορίων του οδηγού του προγράμματος) και γίνεται δεκτός μόνο στην περίπτωση αδιαιρετότητας δαπανών αλλά το επιχορηγούμενο ύψος δαπανών του Ε/Σ δεν δύναται να ξεπερνά το καθορισθέν ανώτατο ύψος των 440.205,43 ευρώ.

Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων θα ενθαρρυνθεί μέσω της χρηματοδότησης ολοκληρωμένων επιχειρηματικών σχεδίων (business plans).

Τα σχέδια αυτά θα έχουν τα εξής χαρακτηριστικά:

- Η διάρκειά τους θα είναι διετής.
- Η δομή τους είναι σχετικά απλή ώστε να μπορούν να συμπληρωθούν και από τον ίδιο τον επιχειρηματία.
- Η επιτυχής υλοποίησή τους συναρτάται από μετρήσιμους στόχους όπως αύξηση της απασχόλησης, αύξηση των οικονομικών μεγεθών (κύκλος εργασιών-κερδοφορία), αύξηση ή έναρξη των εξαγωγών.
- Περιέχουν επενδύσεις εξοπλισμού αλλά και άυλες επενδύσεις που δεν θα μπορούν όμως να ξεπερνούν το 95% και το 30% αντίστοιχα του συνολικού προϋπολογισμού του επιχειρηματικού σχεδίου.
- Η δημόσια δαπάνη στον τρίτο κύκλο προκήρυξης του Προγράμματος καθορίζεται σε 44 εκ. ευρώ. Η επιχορήγηση ανέρχεται στο 40%. Υπέρβαση της ανωτέρω δημόσιας δαπάνης, είναι δυνατή σε ποσοστό έως 10%, για τον παρόντα κύκλο του προγράμματος.
- Τα προαναφερόμενα επιχειρηματικά σχέδια θα υποβληθούν στον αρμόδιο Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης (ΕΦΔ), όπου και θα γίνει ο έλεγχος των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής. Κάθε επιχείρηση έχει δικαίωμα να υποβάλλει μία μόνο πρόταση. Στη συνέχεια θα αξιολογηθούν από τις ειδικές προς τούτο επιτροπές και θα καταταγούν κατά φθίνουσα βαθμολογική σειρά. Θα ενταχθούν προτάσεις ανάλογες με τον παραπάνω προϋπολογισμό εφόσον αυτές συγκεντρώνουν την απαιτούμενη βαθμολογία. Μεταξύ ΕΦΔ και των επιχειρήσεων των οποίων οι προτάσεις θα ενταχθούν, υπογράφεται σύμβαση.

Επιλέξιμες επιχειρήσεις

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	Από 0 μέχρι και 50 ΑΤΟΜΑ
Κύκλος εργασιών	
I. Ανώτατο όριο	Μέσος συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών της επιχείρησης μικρότερος των 7 εκ ευρώ τα τρία τελευταία χρόνια.
II. Κατώτατο όριο	Μέσος συνολικός ετήσιος κύκλος εργασιών της επιχείρησης τα τρία (3) τελευταία έτη ίσος ή μεγαλύτερος των 35.000 ευρώ.
Σύνθεση Μετοχικού Κεφαλαίου	Η επιχείρηση δεν θα πρέπει να ανήκει σε ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 25% του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου σε επιχείρηση ή από κοινού σε περισσότερες επιχειρήσεις που δεν ανταποκρίνονται στον ορισμό της Μικρής και Μεσαίας Επιχείρησης. Υπέρβαση αυτού του ορίου επιτρέπεται : -Αν η κυριότητα της επιχείρησης ανήκει σε δημόσιες εταιρείες χαρτοφυλακίου, εταιρίες επιχειρηματικού κεφαλαίου ή σε θεσμικούς επενδυτές και υπό τον όρο ότι δεν ασκείται έλεγχος ούτε ατομικά ούτε από κοινού. -Αν το κεφάλαιο της επιχείρησης είναι διεσπαρμένο έτσι ώστε να μην είναι δυνατόν να καθοριστεί ποιος το κατέχει και αν η επιχείρηση

δηλώνει ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι Δεν ανήκει κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο σε μία επιχείρηση ή από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στον ορισμό της Μικρής και Μεσαίας Επιχείρησης.

Επιλέξιμοι Κλάδοι – Επιλέξιμες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες .

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΥ ΣΤΑΚΟΔ 03	ΤΥΤΑΟΥ ΚΛΑΔΟΥ
15	Βιομηχανία τροφίμων και ποτών. Μόνο οι δραστηριότητες του πίνακα που ακολουθεί*
17	Παραγωγή κλωστοφφαντουργικών υλικών.
18	Κατασκευή ειδών ένδυσης.
19	Κατεργασία και δέψη δέρματος, κατασκευή ειδών ταξιδιού (αποσκευών), τσαντών , ειδών σελοποιίας, ειδών σαγματοποιίας και υποδημάτων και υποδημάτων.
20	Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από τα έπιπλα, κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής.
21	Κατασκευή χαρτοπολιτού, χαρτιού και προϊόντων από χαρτί.
22	Εκδόσεις, εκτυλώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων εγγραφής ήχου και εικόνας ή μέσων πληροφορικής.
24	Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων.
25	Παραγωγή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες
26	Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά.
27	Παραγωγή βασικών μετάλλων. Πλην σιδήρου και χάλυβα και σωλήνων εξ αυτών
28	Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού.
29	Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού μ.α.κ.
30	Κατασκευή μηχανών γραφείου και ηλεκτρονικών υπολογιστών
31	Κατασκευή ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών μ.α.κ.
32	Κατασκευή εξοπλισμού και συσκευών ραδιοφωνίας, τηλεόρασης και επικοινωνιών
33	Κατασκευή ιατρικών οργάνων, οργάνων ακριβείας και οπτικών οργάνων, κατασκευή ρολογιών κάθε είδους.
35	Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών πλην της ναυπήγησης πλοίων και σκαφών (εκτός των σκαφών αναψυχής και των αθλητικών σκαφών που είναι επιλέξιμα)
36	Κατασκευή επίπλων, λοιπές βιομηχανίες μ.α.κ.
37	Ανακύκλωση.
403.0	Μόνο η Παραγωγή και διανομή πάγου για ψύξη.
72	Πληροφορική.
748.2	Δραστηριότητες συσκευασίας
930.1	Πλύσιμο και στεγνό καθάρισμα κλωστοφφαντουργικών και γούνινων προϊόντων

ΣΤΑΚΟΔ- 03	Β) ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
155.2	Παρασκευή παγωτών
158.1	Αρτοποιία, παραγωγή ναπών ειδών ζαχαροπλαστικής
158.2	Παραγωγή φρυγανιών και μπισκότων, παραγωγή διατηρούμενων ειδών ζαχαροπλαστικής
158.4	Παραγωγή κακάου, σοκολάτας και ζαχαρωτών
158.5	Παραγωγή μακαρονιών, λαζανιών, κουσκούς και παρόμοιων αλευρωδών προϊόντων
Από την 158.6	Παραγωγή υποκατάστατων του καφέ. Παραγωγή συμπυκνωμάτων και εκχυλισμάτων καφέ και τσαγιού. Παραγωγή αφηγημάτων βοτάνων.
158.7	Παραγωγή αρτομάτων και καρυκευμάτων
158.8	Παραγωγή ομογενοποιημένων παρασκευασμάτων διατροφής και διαιτητικών τροφών
Από την 158.9	Παραγωγή σοσόν, ζωμών και σαλατών
Από την 159.1	Παραγωγή αλκοολούχων ποτών (των αποσταγμάτων, ηδύτοτων και ετέρων οινοπνευματωδών ποτών, συνθέτων αλκοολούχων παρασκευασμάτων (καλούμενων συμπυκνωμένων εκχυλισμάτων) δια την παρασκευή ποτών) [βλέπε ΣΗΜΕΙΩΣΗ].
159.6	Ζυθοποιία
159.8	Παραγωγή μεταλλικών νερών και αναψυκτικών (Εξαιρείται η παραγωγή χυμών φρούτων και λαχανικών)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Από τις παραπάνω μεταποιητικές επιχειρήσεις εξαιρούνται και δεν δύνανται να υποβάλλουν αίτηση υπαγωγής ούτε να εφαρμόσουν την ενίσχυση της επιχορήγησης:

- i. οι δραστηριότητες της πρώτης μεταποίησης των προϊόντων του τομέα Γεωργίας όπως αυτός προσδιορίζεται στον πίνακα του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ I (πρώην παράρτημα II)του άρθρου 32 (πρώην άρθρο 38) της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως ισχύει,
- ii. οι δραστηριότητες του τομέα της χαλυβουργίας όπως αυτός προσδιορίζεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄ του νέου Πολυτομεακού Πλαισίου για τις Περιφερειακές Ενισχύσεις προς μεγάλα επενδυτικά σχέδια της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- iii. οι δραστηριότητες ναυπηγικών εργασιών όπως αυτές προσδιορίζονται στον κανονισμό (Ε.Κ.)αριθ.1540/98 του ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, της 29ης Ιουνίου 1998,
- iv. οι δραστηριότητες του τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας όπως αυτός προσδιορίζεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ΄ του νέου Πολυτομεακού Πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και
- v. οι δραστηριότητες του τομέα των συνθετικών ινών όπως αυτός προσδιορίζεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ΄ του νέου Πολυτομεακού Πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΠΙΝΑΚΑΣ : Προβλεπόμενος στο άρθρο 32 της Συνθήκης

I	II
Κλάση της ονοματολογίας των Βρυξελλών	Είδος εμπορεύματος
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	Ζώα ζώντα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	Κρέατα και βρώσιμα παραπροϊόντα σφαγίων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	Ιχθείς μαλακόστρατα και μαλάκια
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας . Ωά πτηνών .Μέλι φυσικόν
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 05.04	Έντερα , κύστεις και στόμαχοι ζώων , ολόκληρα ή εις τεμάχια, πλην των εξ ιχθίων τοιούτων
05.15	Προϊόντα ζωικής προελεύσεως , μη αλλαγού κατονομαζόμενα ή περιλαμβανόμενα Μη ζώντα ζώα των κεφαλαίων I και 3 , ακατάλληλα δια την ανθρώπινη κατανάλωσιν.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	Φυτά ζώντα και προϊόντα ανθοκομίας
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	Λαχανικά, φυτά ριζι και κόνδυλοι, άπαντα εδάφιμα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8	Καρποί και οπώραι εδάφιμοι .Φλοιοί εσπεριδοειδών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9	Καφές , τείον και αρτύματα (μπαχαρικά) εξαίρεσει του ματέ (κλάσις 09.03)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10	Δημητριακά
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11	Προϊόντα αλευροποιίας ,βύνη, άμυλα, γλουτένη, ινουλίνη
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12	Σπέρματα και καρποί ελαιώδεις .Σπέρματα , σπόροι σποράς και διάφοροι καρποί. Βιομηχανικά και φαρμακευτικά φυτά.Άχυρα και χορτονομαί
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13 EX 13.03	Πηκτίνη
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15 15.01	Λίπη χοίρειον υπό την ονομασία <<saïndoux>> και λοιπά χοίρεια λίπη , λαμβανόμενα διά πίεσεως ή τήξεως.
15.02	Λίπη βοειδών , προβατοειδών και αιγοειδών , ακατέργαστα ή τετηγμένα , περιλαμβανόμενων και των λιπών των λεγομένων πρώτης εκθλίψεως
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15 15.03	Στεατίνη , ελαιοστεατίνη , έλαιον του υπό την ονομασία <<saïndoux>> χοίρειου λίπους και ελαιομαργαρίνη , άνευ προσθήκης γαλακτοματοποιών ουσιών, άνευ αναμείξεως ή Παρασκευή τινός
15.04	Λίπη και έλαια ιχθών και θαλασσίον θηλαστικών , έστω και εξηγενισμένα

15.07	Έλαια φυσικά μόνιμα , ρευστά ή αλοιφόδη , ακαθάριστα κεκαθαρισμένα ή εξηυγενισμένα
15.12	Έλαια και λίπη ζωικά ή φυτικά υδρογονομένα , έστω και εξηυγενισμένα , αλλ' ουχι περαιτέρω επεξεργασμένα
15.13	Μαργαρίνη απομίμησης χοιρείου λίπους (simili saindoux) και έτερα βρώσιμα λίπη παρεσκευασμένα
15.17	Υπολλείματα προκύπτοντα εκ της επεξεργασίας των λιπαρών ουσιών ή των ζωικών ή φυτικών κηρών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16	Παρασκευάσματα κρεάτων , ιχθύων , μελακοσρτάτων και μαλακίων
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17 17.01	Σάκχαρις τούτων και σκαχαροκάλαμου εις στερεάν κατάστασιν
17.02	Έτερα σάκχαρα , σιρόπια .Υποκατάστατα του μέλιτος , έστω και μειγμένα μετα' φυσικού μέλιτος .Σάκχαρα και μελάσσαι κεκαυμένα
17.03	Μελάσσαι έστω και αποχρωματισμένα
17.05	Σάκχαρα , σιρόπια και μελάσσαι , άπαντα αρωματισμένα ή τεχνικώς κεκρωμασμένα (περιλαμβανόμενης και της δια βανύλλης ή βανίλλης αρωματισμένης σακχάρως), εξαιρουμένων των χυμών οπώριων μετά προσθήκης σακχάρως εις πάσιν αναλογία

Είδος της ονομασεως και των Παραγόντων	Είδος «μπορεήματος»
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18 18.01	Κακάον εις βάλανους και θραύσματα βάλανων ακατέργαστα ή πεφρυγμένα
18.02	Κελάφη, φλοιοί, μεμβράνη και απορρίματα κακάου
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20	Παρασκευάσματα οσπρίων λαχανικών , οπώριων και ετέρων φυτών ή μερών φυτών
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 22 22.04	Γλεύκος σταφυλών , μερικώς ζυμωθέν , έστω και αν η ζύμωσις ανεστάλη καθ' οιονδήποτε έτερον τρόπον, εξαιρέσει της δια προσθήκης οινοπνεύματος
22.05	Όινοι εκ νεπών σταφυλών .Γλεύκος εκ νεπών σταφυλών , ούτινος η ζύμωσις ανεστάλη τη προσθήκη οινοπνεύματος (περιλαμβανομένων και των μιστελιών)
22.07	Μηλίτης .απίτης ,υδρόμελι και έτερα ποτά προερχόμενα εκ ζυμώσεως
Εκ 22.08 Εκ22.09	Αιθυλική αλκοόλη, μετουσιωμένη ή μη ,οιονδήποτε αλκοόλ μετρικού τίτλου, λαμβανόμενη από γεωργικά προϊόντα περιλαμβανόμενα στο παράρτημα Ι της Συνθήκης, εξαιρουμένων των αποσταγμάτων, ηδύποτιων και ετέρων οινοπνευματωδών ποτών ,συνθέτων αλκοολούχων παρασκευασμάτων (καλουμένων συμπεπικνωμένων εκχυλισμάτων) δια την Παρασκευή ποτών
22.10	Όξος εδώδιμων και υποκατάστατα αυτού εδώδιμα
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 23	Υπολείμματα και απορρίματα των βιομηχανιών ειδών διατροφής, Τροφάι παρεσκευασμένα δια ζώα.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 24 24.01	Καπνός ακατέργαστος ή μη βιομηχανοποιημένος .Απορρίματα καπνού
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 45 45.01	Φελλός φυσικός ακατέργαστος και απορρίματα φελλού. Φελλός εις θραύσματα , κόκκους ή κόβιν
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 54 54.01	Λίνον, ακτέργαστον ,μουσκευμένον, αποφλοιωμένον, κτενισμένον ή άλλως πως κατεργασμένον, μη όμως νηματοποιημένον. Στυπία και απορρίματα (περιλαμβανομένου και του εκ της ξάνσεως νημάτων ,υφασμάτων ή ρακών προερχομένου λίνου)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 57 57.01	Κάναβις, (Cannabis,sativa) ακατέργαστος ,μουσκευμένη, αποφλοιωμένη, κτενισμένη ή άλλως κατεργασμένη, αλλά μη νηματοποιημένη. Στυπία και απορρίματα καννάβεως (περιλαμβανομένων και των προερχόμενων εκ της ξάνσεως νημάτων ,υφασμάτων ή ρακών).

Γ. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΔΗΜΟΣΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

1. Ο κατώτατος προϋπολογισμός των επιχειρηματικών σχεδίων ορίζεται στα 28.000 ευρώ.
2. Ο ανώτατος συγχρηματοδοτούμενος προϋπολογισμός κάθε επιχειρηματικού σχεδίου μπορεί να ανέλθει στα 440.205,43 ευρώ.
3. Ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός κάθε Επιχειρηματικού Σχεδίου υπόκειται στους εξής πρόσθετους περιορισμούς:
 - Για τις επιχειρήσεις, που απασχολούν έως 15 άτομα δεν μπορεί να υπερβαίνει το 80% του μέσου κύκλου εργασιών της τελευταίας

τριετίας ο οποίος προέρχεται από την μεταποίηση και την παροχή υπηρεσιών που σχετίζονται άμεσα με την μεταποίηση, αποκλεισμένου του κύκλου εργασιών που προέρχεται από εμπορική δραστηριότητα.

- Για τις επιχειρήσεις, που απασχολούν 16-50 άτομα δεν μπορεί να υπερβαίνει το 60% του μέσου κύκλου εργασιών της τελευταίας τριετίας όπως αυτός καθορίζεται και στην παραπάνω περίπτωση.
4. Το ποσοστό Δημόσιας Χρηματοδότησης μπορεί να ανέλθει μέχρι το 40% του επιλέξιμου προϋπολογισμού, εφόσον η επιχείρηση επιτύχει τους στόχους του Επιχειρηματικού της Σχεδίου, όπως αυτοί ορίζονται παρακάτω. Το ποσοστό αυτό είναι δυνατό να μειωθεί εφόσον διαπιστωθεί ότι η χρηματοδοτούμενη επιχείρηση δεν επέτυχε απόλυτα τους στόχους.
 5. Το χρηματοδοτικό σχήμα του κάθε Επιχειρηματικού Σχεδίου θα πρέπει να συμβαδίζει με τα εξής δεδομένα:

Ίδια συμμετοχή τουλάχιστον	40%
Τραπεζική συμμετοχή έως	20%
Δημόσια Χρηματοδότηση έως	40%

Δανεισμός επιτρέπεται εφόσον είναι μακροπρόθεσμος με μη επιδοτούμενο επιτόκιο και αφορά αποκλειστικά αγορά παγίων. Δεν επιτρέπεται δανεισμός με χρήση αλληλόχρεου λογαριασμού.

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

1. Επενδύσεις σε πάγια

- Προμήθεια, εγκατάσταση και λειτουργία εξοπλισμού παραγωγής (κύριου, βοηθητικού).
- Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού ποιοτικού ελέγχου.
- Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού έρευνας και ανάπτυξης.
- Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού CAD – CAM – CIM.
- Προμήθεια και εγκατάσταση νέων σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης αποθηκών συμπεριλαμβανομένου και του αναγκαίου λογισμικού για τη δημιουργία ή ανάπτυξη ηλεκτρονικής αποθήκης στο χώρο του βιομηχανοστασίου.
- Προμήθεια εξοπλισμού για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων ηλεκτρονικού εμπορίου και γενικότερα “e-business management” και “e-business development” (B2B ή B2C, ανάλογα με τη δραστηριότητα της επιχείρησης).
- Προμήθεια και εγκατάσταση του αναγκαίου εξοπλισμού για την εσωτερική ηλεκτρονική διασύνδεση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης σε ενιαίο δίκτυο INTRANET (VPN).
- Αγορά λογισμικού ή ανάπτυξη λογισμικού για τις επιχειρήσεις του κλάδου 72. Η δαπάνη αυτή αναγνωρίζεται εφόσον εγγράφεται στα πάγια της επιχείρησης.

- Αγορά τεχνογνωσίας ή απόκτηση δικαιωμάτων – χρήσης τεχνογνωσίας
- Ανάπτυξη και εγκατάσταση εξοπλισμού παρακολούθησης λειτουργιών της επιχείρησης (παραγωγή, διοίκηση, λογιστήριο, πωλήσεις, data collection, ERP, κ.λ.π.).
- Εγκατάσταση εξοπλισμού γραμμικού κωδικοποιητή (bar code).

2. Άυλες Επενδύσεις

- Ανάπτυξη, εφαρμογή και πιστοποίηση διαχειριστικών συστημάτων διασφάλισης ποιότητας (π.χ. πρότυπα ΕΛΟΤ EN ISO της σειράς 9000 του έτους 2000), περιβαλλοντικής διαχείρισης (ΕΛΟΤ EN ISO της σειράς 14000 και EMAS, HACCP, κ.τ.λ.).
- Συμμετοχή σε “e-marketplaces”, δαπάνες σύνδεσης.
- Ενέργειες συμμετοχής για πρώτη φορά σε εκθέσεις. Δεν είναι επιλέξιμη η συμμετοχή στην ίδια έκθεση για δεύτερη φορά.
- Παροχή υπηρεσιών από εξωτερικούς συμβούλους και εκπόνηση κάθε μορφής μελετών σχετιζόμενων με το επιχειρηματικό σχέδιο και αναφερόμενων στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης. Επιλέξιμες είναι μελέτες όπως π.χ. οργάνωση διοίκησης, αναδιοργάνωση των επιμέρους λειτουργιών της επιχείρησης, ανασχεδιασμός επιχειρηματικών διαδικασιών, τυποποίησης διαδικασιών, ερευνών αγοράς, εκπόνησης marketing plan, benchmarking κ.λ.π..
- Οι ανωτέρω υπηρεσίες δεν πρέπει να αφορούν συνήθεις λειτουργίες της επιχείρησης (π.χ. φοροτεχνικές υπηρεσίες ή συνήθεις νομικές <FONT face="Times New Roman" si

